

Олэң элты нэпек

Мўв опсантэм щир

1 Олэңэн Турэм* турэм пә мўв тыйэлтәс.

2 Мўв ватлы-хөрлы пә тал ус, пәтылы йиңкәң тәха нўмпийән пәтлам ус, Турэм Лыләл йик нўмпийән йаңхәс.

3 Турэм йастәс: «Нөвийа ат йил». Пә нөвийа йис.

4 Щәлта Турэм шийаләслы, нөви щит йәм, пә пәтлам элты нөви атәлт ўслы.

5 Турэм нөви хәтла нәмәтсәлы, пәтлам пә ата нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: олэң хәтәл.

6 Турэм йастәс: «Йик күтән турэм лөңәл† ат питәл, йиңкәт атәлт ат ўллы».

7 Турэм турэм лөңәл тыйәлтәс, нўм йиңкәт илта йиңкәт элты атәлт ўслы. Пә щиты щи питәс.

8 Турэм щи турэм лөңәл турэм хәра нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: кимет хәтәл.

9 Турэм йастәс: «Турэм илпийән йиңкәт и тәхайа ат әктәщләт пә сорәм тәха ат әтәл». Пә щиты щи питәс.

10 Сорәм тәха Турэм мўва нәмәтсәлы, йәха әктәм йиңкәт шарса нәмәтсәлы. Турэм шийаләслы, щит йәм.

11 Турэм йастәс: «Мўв вөсты төрнәт пә йүхәт ат әнмәләл, төрнәт әнәмты сәмәт ат тайләт пә ләвпәсәң йүхәт, кашәң йүх әнмәлтәм ләвпәсләлән нохәр сәм лўв сырәл щирән мўвән ат тайәл». Пә щиты щи питәс.

---

* **1:1** 1:1 Турэм – щит Нөви Турэм, Нўм Турэм, Сорњи Турэм, Турэм Ащи; † **1:6** 1:6 турэм лөңәл– небесная твердь;

12 Мўв вӱсты тӱрнэт пӱ лэвпэсэң йӱхэт энмэлтэс: кашэң тӱрэн тӱрэн сэмлал пилэн лўв сырэл щирэн; пӱ йӱхэт, кашэң йӱх энмэлтэм нохэр сэмэн лэвпэс лўв сырэл щирэн тайэс. Турэм шийалэслы, щит йӱм.

13 Йэтэн ус пӱ алэңсӱхат ус: хулмет хӱтэл.

14 Щӱлта Турэм йастэс: «Турэм хӱрэн хутлэты ӱтэт ат питлэт, ат пӱ хӱтэл лэра уйэтты урэңэн, пӱ щӱлта поса ат уллэт: йисэт, тӱлэт, хӱтлэт лэрапты урэңэн.

15 Пӱ турэм хӱрэн хутлэптэты ӱтэта ат питлэт, мўв хутлэптэты урэңэн». Пӱ щиты щиты питэс.

16 Турэм кӱт вӱлаң хутлэптэты ӱтэңэн тыйэлтэс: уншӱк ӱт хӱтэлэн лойты урэңэн, айшӱк ӱт атэн лойты урэңэн, пӱ хусэт тыйэлтэс;

17 Турэм щиты ӱтэт турэм хӱра лэщатсэлы, мўв хутлэптэты,

18 пӱ ат пӱ хӱтэл мӱрт пӱрайэн пайтылыты, пӱ нӱви пӱ пӱтлам кӱтна тайты урэңэн. Турэм шийалэслы, щит йӱм.

19 Йэтэн ус пӱ алэңсӱхат ус: ӱӱлмет хӱтэл.

20 Турэм йастэс: «Кӱмэн хӱрпи ваңкэтлыты, ущилыты вой таш йик ат тыйэлтэл, пӱ мўв нўмпийэн, турэм хӱр хўват тӱхлэң войэт ат йӱхлэт».

21 Турэм ун хўл шикет пӱ ар сыр ваңкэтлыты, ущилыты йикэн вӱшиты арат лылэң ӱт пӱ ар сыр тӱхлэң вой тыйэлтэс. Турэм шийалэслы, щит йӱм.

22 Турэм лывилал йӱмэн мӱслы, пӱтэртман: «Пӱшхашцаты, ара йўваты, щарсэтэн йиңкэт тэknэпталэн, тӱхлэң войэт мўв хӱща па ара ат йилэт».

23 Йэтэн ус пӱ алэңсӱхат ус: ветмет хӱтэл.

24 Турэм йастэс: «Лылэң ӱтэт сырлал щирэн мўв ат тыйэлтэл: йош войэт, ут войэт, ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт хӱл сырлал щирэн». Пӱ щиты щиты питэс.

25 Ут войэт сырлал щирэн, йош войэт сырлал щирэн, ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт сырлал щирэн Турэм тыйэлтэс. Турэм шийалэслы, щит йам.

26 Турэм йастэс: «Мўң хōрасэв пā Мўң хōрпев хōйат тыйэлтлув. Пā щāлта щарэс хўлэт нўмпийэн, тōхлэң войэт нўмпийэн, йош войэт нўмпийэн, омэсты мўв нўмпийэн, мўвэн ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт нўмпийэн кущайа лўв ат ул».

27 Турэм хōйат Лўв хōрасэл щира, Турэм хōрас щира, тыйэлтсэлы; йох хōйат пā нэ хōйат тыйэлтэс.

28 Турэм лынан йāmэн мāsлы пā Турэм лынана йастэс: «Пōшхашатэн, ара йўваты, мўв тэknэпталэн, мўв лōватэн кущайа улаты, пā щарэс хўлэт, пā тōхлэң войэт нўмпийэн, пā мўвэн ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт нўмпийэн кущайа улатэн».

29 Турэм йастэс: «Тāта щи, мўв лōватэн энэмты кāmэн хōрпи лат сэмэң тōрэн пā кāmэн хōрпи лэвпэсэң йўх, мўва йōвэлты нохэр сэмлал пилэн Ма нынана мāsэм: щит нынана лэтōта питэл».

30 Ут войэта, тōхлэң войэта пā ар сыр ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэта – хōл лылэң войэта энэмты тōрнэт, лыптэт лэтōта Ма мāsэм». Щиты щи питэс.

31 Щāлта Турэм ватсэлы, мўй Лўв тыйэлтэс пā щит шек йам. Йэтэн ус пā алэңсāхат ус: хутмет хātэл».

2

1 Щиты турэм пā мўв опсантэм щир йэтшэс, турэмэн пā мўвэн улты отэт тыйэлтты вер йэтшэс.

2 Лапэтмет хātэл унты Турэм Лўв верэм верлал йэтшэптэслы, щāлта лапэтмет хātэлэн Лўв верэм верлал элты щўтщэс.

3 Лапэтмет хятэл Турэм йәмән мәслы, йәмәңа версалы, щи хятэлэн Лүв тыйәлтәм пә йэтшәптәм верлал элты щүтщәс.

Адам пә Ева

4 Тәм турэм пә мұв опсәнтәм щир, тыйәлтәм щир. Турэм Куща* мұв пә турэм тыйәлтмәлән,

5 кәмән хөрпи хәр мұв варәс пә кәмән хөрпи хәр мұв төрән хөлна ат әнмәс, Турэм Куща мұва йэрт хөлна ат китылыиәс, пә мұв хәр лэщатты хөйат әнтом ус, щишән.

6 Туп мұв элты шив нөх этлыиәс пә мұв сөх аратәл иса посмәлтыслы.

7 Щәлта Турэм Куща мұв хиш элты хөйат тыйәлтәс пә һөл үсәла улты лылән пөләтсәлы, пә хөйат лыләңа йис.

8 Щәлта Турэм Куща хәлэвәт пеләк мұвән, Едәмән, ар сыр йүхәт опсәс, щи йәң-щүңәң тәхайән тыйәлтәм хөйатәл улты хәйсәлы.

9 Турэм Куща ар хөрпи йүхәт умәщлыты кеша пә йәм ләвпәс урәңән әнмәлтәс, пә щәлта, щи йәң-щүңәң тәха күтәпән уләпса йүх әнмәлтәс пә йәм пә атәм бша пайәтты щир тайты йүх щита әнмәлтәс.

10 Йәң-щүңәң тәха йикән пөшәлтәты урәңән, Едәм мұв элты йөхан өвәс, йәллы щи йөхан лакки һәл йөхана йохарщийәс.

11 Йитәл нәмәл Фисон: лүв Хавила мұв керәтман өвәл, щита, хөта сорњи ул,

12 сорњи щи мұвән йәм; хөлна щита әпләң ух пә оникс кев ул.

13 Кимет йөхан Гихон: Куш мұв керәтман лүв өвәл.

---

* **2:4** 2:4 Турэм Куща – Господь, а здесь и в стихах 2:5–3:24 – Господь Бог.

14 Хулмет йӱхан Хиддекель: Ассирия мӱв йӱлпийӱн лӱв ӱвӱл. Нӱлмет йӱхан Евфрат.

15 Турӱм Куща хӱйат ӱслы, пӱ Едӱм ӱйӱн-щӱнӱн тӱхайӱн лӱвел улты хӱйсӱлы, щӱ мӱвӱн мӱлты ӱнмӱлты пӱ шавиты урӱнӱн.

16 Турӱм Куща хӱйата партӱс, щӱты йастӱман: «Тӱм ӱйӱн-щӱнӱн тӱхайӱн кашӱн йӱх элты нӱн лӱты верӱтлӱн,

17 туп йӱм пӱ атӱм ӱша пайӱтты йӱх элты ал лӱва, щӱ хӱтӱл, хун щӱ йӱх элты мӱлты лӱлӱн ки, нӱн хӱллӱн».

18 Щӱлта Турӱм Куща йастӱс: «Хӱйата утша улты атӱм, лӱвела нӱтты лӱв хӱрпел пил тӱйӱлтлув».

19 Мӱв хиш элты Турӱм Куща хӱл ут войӱт тӱйӱлтсӱлы, хӱл тӱхлӱн войӱт тӱйӱлтсӱлы, щӱлта лывилал хӱл хӱйат хӱща туслы, ваттӱйа, хӱты хӱйатӱн нӱмӱтлайӱт; хӱты хӱйатӱн кашӱн лылӱн ӱт нӱмӱтла, щӱты нӱмӱл ат питӱл.

20 Щӱлта хӱйат кашӱн шӱши войа, тӱхлӱн войа, ут войа нӱм мӱс; туп хӱйата лӱвела нӱтты лӱв хӱрпел пил ӱт лӱикмӱс.

21 Щӱлта Турӱм Куща хӱйат так олма пайӱтсӱлы; хун лӱв вӱйӱпса, и хӱнлӱхӱл нӱх ӱслы, щӱ лот нӱӱхелӱн лӱп пӱтсӱлы.

22 Щӱлта Турӱм Куща хӱйат элты ӱйӱм хӱнлӱхӱл элты нӱ хӱйат тӱйӱлтӱс, пӱ лӱвел хӱйат хӱща туслы.

23 Щӱлта хӱйат йастӱс:

«Тӱта щӱ, тӱм лӱв ма лӱвлам элты
пӱ тӱм нӱӱхи ма нӱӱхем элты;
лӱв имийа нӱмӱтты питла:
икел элты ӱйман улла».

24 Щишэн, йох хӧйат лӱв ащел пӧ лӱв аӧтӧл хайлӧлы пӧ лын ита йилтэн.

25 Адам пӧ лӱв имел кинтак ӧар элэн усӧн, лын ӧт йэламтысӧн.

3

Олэң кӧрӧк

1 Турэм Куца тыйӧлтэм ут войӧт элты ӧхты вой мет ӧщмарӧн ус. Лӱв нэ пела йастӧс: «Турэм мӱй йӧна йастӧс: ‘Тӧм ӧйӧн-щӱӧн тӧхайӧн нэмӧлты йӱх элты ал лӧватӧн?’»

2 Ӧхты войа нэ йастӧс: «Мин йӱхӧтӧн энмӧм лӧвпӧсӧт лӧты верӧтлӧмӧн,

3 туп Турэм щиты йастӧс: ‘Ӧйӧн-щӱӧн тӧха кӱтӧпӧн энӧмты йӱх элты лӧвпӧсӧт ал лӧватӧн пӧ ал кетмӧлӧн, нынана ӧт пӧрты урӧнӧн’».

4 Ӧхты вой нӧна йастӧс: «Ӧнта, ӧт пӧрлӧтӧн,

5 Турэм уйӧтлӧлы, щи хӧтӧлӧн, хун нын щилта лӧлтӧн, нын ӧшӧн йӧхӧтлайтӧн, щӧлта Турэм иты йӧм пӧ атӧм уйӧтты питлӧтӧн».

6 Щитӧлӧн нэ шийӧлӧслы, щи йӱх сӧмӧн ватты умӧщ пӧ лӧвпӧсӧл йӧм хӧрпи, пӧ щӧлта йӱхӧл мосӧл, ӧшӧн нӧмӧс мӧл, щишӧн; щикӧнща, энмӧм лӧвпӧс лӱв ӱс пӧ лӧс; пӧ лӧвпӧс икела па мӧслы, лӱв па лӧс.

7 Щӧлта лын ӧшӧн йӧхӧтсайтӧн, пӧ ӧарлӧмӧлты улты верӧн велщи мӧштӧслӧн, пӧ смоква йӱх лыптӧт элты эл сайлӧты ӧнтӧпӧн версӧтӧн.

8 Щӧлта Турэм Куца сый хултмӧстӧн, хӧты лӱв щи ӧйӧн-щӱӧн тӧхайӧн хӧтӧл йолӧх сӧмӧн шушилӧйӧс; Адам нӧнӧл пилӧн Турэм Куца элты йӱхӧт кӱтӧн хӧнӧмӧстӧн.

9 Турэм Куца пӧ Адам ӱвалсӧлы пӧ йастӧс: «Нӧн хӧта?»

10 Лүв йастэс: «Өйөң-щүңөң тэхайэн Нәң шушилыты сыйэн ма хултсэм, пә пәлтамэсэм һарлөмәлты улмем урәңэн, щишән хәңэмэсэм».

11 Турәм иньщәссәлы: «Хөй нәңена йастэс нәң һарлөмәлты улты верән? Алт пә нәң щи йүх элты ләсэн, хөлща Ма нәңена ләты әт эсәлсэм?»

12 Адам йөхлы йастэс: «Нәңэн, Нәң мәнэма мийәм нәңенән, щи йүх элты мәсайәм, пә ма ләсэм».

13 Щәлта Турәм Куща нәңа йастэс: «Мүйа нәң щиты версэн?» Нә йастэс: «Өхты вой мәнэм ләпәлсәлы, щишән ма ләсэм».

14 Щәлта Турәм Куща өхты войа йастэс:

«Щит вермен урәңэн, мүйман улты питлән
йош войәт пә ут войәт күтән,
тәлта йәллы хөн пәтәнән хәтылыты нәң питлән
пә ултән хүват мүй хиш ләты питлән;

15 пә щәлта нәң пә нә,
нын күтәнән атмащ улты щир верләм,
нәң энмәлты өтлан пә лүв энмәлты өтлал күтән
йәллы ищи атмащ улты щир пөнләм;
хөйат нәңен өхен элты велты питләлы,
нәң пә лүвел күр йөтлаң элты пөрәмәлән».

16 Нәңа йастэс:

«Лавәртат ултәнән кәшилан шек ара верләлам;
муш пилән һаврэм тәйты питлән;
нәң икен нәңен мосты питәл,
лүв пә нәң кущайән питәл».

17 Адама пә йастэс:

«Нәңен йасңа хуләтмен урәңэн
пә щи йүх элты ләвмен урәңэн,

хӧлща Ма наҥена лэты аҗт эсэлсэм,
 щи йастылысэм: ‘Щилта ал лэва’,
 тӧлта йэллы наҥ урҥенэн
 мӱв мӱлман улты питэл;
 ултэн хуваҗт шукащман
 мӱв элты лэҗт мӧщатты питлэн;

¹⁸ пелантыты тӧрнэт наҥена мӱв энмэлтэл,
 мӱв хӧрэн энэмты тӧрнэт элты лэты питлэн;

¹⁹ шаҗк йик кӱтэн наҥэн лэты питлэн,
 мӱва ил питтэн унты,
 хӧлща наҥ уйман уллэн,
 наҥ мӱв хиш па мӱв хиша па йилэн».

²⁰ Адам* имел нэмэн маҗслы: Ева†, лӱв хӧл улты
 хӧйатэт аҗҗийа йис.

²¹ Турэм Куща Адама па лӱв имела лумэтты сӧхэт
 наҗки элты верэс па лынан лумэттэслы.

²² Турэм Куща йастэс: «Тӧта щи, хӧйат Мӱн итэва
 йис, йаҗм па атэм уйэтты питэс, щишэн, аҗт рахэл лӱвел
 щиты йэл эсэлты, хӧлна улэпса йӱх элты лэвпэс уты
 верэтэл, щилта лэл ки, веккеша улты питэл».

²³ Щишэн, Турэм Кущайэн Едэм Ойэҗ-щӱнаҗ таха
 элты лӱв воштэса, мӱвэн ат рупитэл, хӧлща лӱв
 тыйэлтса.

²⁴ Щиты хӧйат воштэслы, па Едэм Ойэҗ-щӱнаҗ таха
 пӱнэлэн хӧтэл этты пелэк сахат херувим‡ Оҗт па щӧлта
 лӧрыты тӱтэҗ алтты кеши, улэпса йӱх хӧща маҗнты
 йуш шавиты урэҗэн лоцэлтэс.

4

Каин наҗ Авель

* **3:20** 3:20 Адам – «хӧйат»; † **3:20** 3:20 Ева – «хӧл улты хӧйатэт
 аҗҗийа»; ‡ **3:24** 3:24 херувим – ангелэт кӱтэн волаҗ Оҗт;

¹ Адам Ева пилэн устэн, щялта нэңэл Каин нэмпи пӱх тайяс, пӱ йастэс: «Турэм Кущайэн һаврэмэн партсайэм».

² Щялта пӱ ху апщел сэма питэс, Авель. Авель ош ташэт шавийяс, Каин пӱ мӱв хӱрэн рупитэс.

³ Мӱлты кӱт хӱщэман, Каин энмэлтэм лэвпэслал элты Турэм Кущайа мойлэпса тус,

⁴ Авель ищи, мет олэң пӱш опсэм войлал пӱ щи войлал вӱй мойлэпсайа туслы. Турэм Куща Авель пела пӱ лӱв мойлэпсайлал пела йӱм сэман вантэс,

⁵ Каин пела пӱ лӱв мойлэпсайлал пела йӱм сэман ӱт вантэс. Каин лыкэн йӱхэтса пӱ вешэл лык элты питыяа йис.

⁶ Щялта Турэм Куща Каина йастэс: «Мӱйа нӱң лыкэн йӱхэтсайэн? Мӱйа веншен па хӱрпийа йис?»

⁷ Йӱм верлэн ки, вешкат вешэн ватлэн. Атэм верлэн ки, ов пӱнлэнэн кӱрэк ӱлэл, лӱв нӱңен кӱлщэлтлӱлы, нӱң пӱ лӱв нӱмпелэн йурэңа ула».

⁸ Щялта Каин Авель апщел пилэн потэртэс. Мӱв хӱрэн улманэн, Каин Авель апщел хӱща щӱкӱс пӱ лӱвел велсӱлы.

⁹ Щялта Турэм Куща Каин иӱщӱссӱлы: «Авель апщен хӱта?» Лӱв йастэс: «ӱт уйӱтлэм: ма лӱвел ватман хун уллэм?»

¹⁰ Щялта Турэм Куща йастэс: «Мӱй нӱң версэн? Апщен ӱр ӱвты сый Мӱнэма мӱв элты щӱщӱл;

¹¹ ин нӱң мӱлтсайэн, мӱвен элты воштысайэн, мӱв пелки лоӱхилӱс, нӱң йошенэн мӱнӱлтэм апщен кӱлы ӱты урӱңэн;

¹² тӱлта йӱллы мӱв хӱрэн рупиттӱнэн, лӱв нӱң урӱнӱнэн йур ӱт мӱл; нӱң мӱв лӱватэн шӱшилы-хотлы хӱйата питлэн».

13 Щәлта Турәм Кущайа Каин йастәс: «Мәнэма щи мўлтәм верән шек лавэрт, ма әт верәмләм;

14 ин Нәң мәнэм ма мўвем элты Һухәллән, пә Нәң элтән па хәңәмәләм, шөшилы-хотлыһа улты питләм; пә йәщәлт йөхәтты оләң өтән ма щи веллайәм».

15 Щәлта Турәм Куща лўвела йастәс: «Каин велты өта, лапәт пўш нўра ула». Щәлта Турәм Куща Каина щимәщ пос ләщәтәс, щәха уйтантаыты өтәтән лулән әт ат велса.

16 Щәлта Турәм Куща элты Каин мәнәс пә Едәм элты хәтәл этты пеләкән Нод мўвән улты питәс.

Каин тыхәл

17 Каин имел пилән устән; имел Енох нәмпи пөх тайәс. Пә щәлта Каин вош опсәс, вошәл пөхәл нәмән пөтсәлы: Енох.

18 Енох Ирад пөх тайәс; Ирад Мехиаель пөх тайәс; Мехиаель Мафусал пөх тайәс; Мафусал пә Ламех пөх тайәс.

19 Ламех кәт нә уйлыһәс: йитәл нәм Ада, кимет нәңәл нәм Цилла.

20 Ада Иавал пөх тайәс: лўв элтәл пирщин хотәтән улты пә вой тащәт шавиты хөйәтәт йәллы мәтсәт.

21 Лўв ху апщел нәмәл Иувал ус: лўв элтәл нарәс йўхән пә төмранән йөтты хөйәтәт йәллы мәтсәт.

22 Цилла пә Тувалкаин тайәс, лўв пәтәр өх пә карты элты ар сыр пөрмасәт верәс. Тувалкаин Ноема нәмпи нә апщи тайәс.

23 Щәлта Ламех имеңәллала йастәс:

«Ада пә Цилла! Ма пөтрәм хуләнтатән;
Ламех имеңән! Ма йасәңлам хуләнтатән;
ху хөйәт мәнэм мушмәлтмал урәңән ма велсәм
пә айлат хөйәт мәнэм хәтщәмал урәңән ма велсәм.

24 Каин урэңэн лапэт пұш нұра ұла,
Ламех урэңэн лапэтиаң пұш лапэт нұра ұла».

Сиф пә Енос

25 Щәлта Адам имел хёлна пёх тайәс, Сиф* нэмән мәслы, пётәрман: «Каинән веләм Авель йўкана Турәм мәнэма Һаврэм па мәс».

26 Сиф ищи пёх тайәс, Енос нэмән мәслы; щи йис элты Турәм Куща пела пойәкщәты питса.

5

Адам тыхәл тәл

1 Тәм Адам и рут хёйатәт: Турәм, хёйат тыйәлтмәлән, Турәм Лүв хөрпела лүвел тыйәлтсәлы,

2 йох хёйат пә нә хёйат тыйәлтәс, пә лынан йәмән мәслы, пә щәлта лынан тыйәлтәм хәтәлән 'хёйат' нэмән лынан мәслы.

3 Адам, нуптәл сот хёлмаң тәл улмәлән, лүв хөрпел пә лүв хораспел пёх тайәс, пә Сиф нэмән лүвел мәслы.

4 Сиф сәма питәм йўпийән Адам хёлна нийәлсот тәл ус, пә эвет-пёхәт тайәс.

5 Иултыя Адам нуптәл йәрәтиаңсот хёлмаң тәл ус; щәлта лүв пәрәс.

6 Сиф, нуптәл сот вет тәл улмәлән, Енос пёх тайәс.

7 Енос сәма питәм йўпийән, Сиф хёлна нийәлсот лапәт тәл ус, пә эвет-пёхәт тайәс.

8 Иултыя Сиф нуптәл йәрәтиаңсот кәтхёщияң тәл ус; пә лүв пәрәс.

9 Енос, нуптәл йәрсот тәл улмәлән, Каинан пёх тайәс.

---

* 4:25 4:25 Сиф – (евр.) «мәты» йасәң хөрпи;

10 Каинан сэма питэм йүпийэн, Енос хӧлна нийэлсот ветхӧщяҥ тӧл ус, пӧ эвет-пӧхэт тайӧс.

11 Енос нуптӧл йӧрӧтйаҥсот вет тӧл ус; пӧ лӧв пӧрӧс.

12 Каинан, нуптӧл лапӧтйаҥ тӧл улмалӧн, Малелеил пӧх тайӧс.

13 Малелеил сэма питэм йүпийэн, Каинан хӧлна нийэлсот ӧӧлйаҥ тӧл ус, пӧ эвет-пӧхэт тайӧс.

14 Каинан нуптӧл йӧрӧтйаҥсот йаҥ тӧл ус; пӧ лӧв пӧрӧс.

15 Малелеил, нуптӧл хутйаҥ вет тӧл улмалӧн, Иаред пӧх тайӧс.

16 Иаред сэма питэм йүпийэн, Малелеил хӧлна нийэлсот хӧлмаҥ тӧл ус, пӧ эвет-пӧхэт тайӧс.

17 Малелеил йӧрӧтйаҥсот тӧл унты вет тӧлӧл ӧт улы; пӧ лӧв пӧрӧс.

18 Иаред, нуптӧл сот хутйаҥ кӧт тӧл улмалӧн, Енох пӧх тайӧс.

19 Енох сэма питэм йүпийэн, Иаред нийэлсот тӧл ус, пӧ эвет-пӧхэт тайӧс.

20 Иаред нуптӧл йӧрӧтйаҥсот хутйаҥ кӧт тӧл ус; пӧ лӧв пӧрӧс.

21 Енох, хутйаҥ вет тӧл улмалӧн, Мафусал пӧх тайӧс.

22 Мафусал сэма питэм йүпийэн, Енох хулӧмсот тӧл Турӧм пилӧн ус, пӧ эвет-пӧхэт тайӧс.

23 Иултыя Енох хулӧмсот хутйаҥ вет тӧл ус.

24 Енох Турӧм пилӧн ус; щӧлта ӧнтома йис, лӧв Турӧмӧн уса.

25 Мафусал, нуптӧл сот нийӧлйаҥ лапӧт тӧл улмалӧн, Ламех пӧх тайӧс.

26 Ламех сэма питэм йүпийэн, Мафусал лапӧтсот нийӧлйаҥ кӧт тӧл ус, пӧ эвет-пӧхэт тайӧс.

27 Мафусал нуптӧл йӧрӧтйаҥсот лапӧтйаҥ пела йӧрӧтйаҥ тӧл ус; пӧ лӧв пӧрӧс.

28 Ламех, нуптэл сот нийэлийаң кят тәл улмалән, пӧх тәйәс,

29 Ной* нэмән лүвел мәслы пә йастәс: «Турәм Кущайән мӱләм мӱвевән лавәрт рупатайэвән тәм пӧх мӱңев торапләллы».

30 Ной сэма питәм йӱпийән, Ламех хутсот тәл унты вет тәләл әт услы, пә эвет-пӧхәт тәйәс.

31 Ламех нуптәл лапәтсот лапәтйаң лапәт тәл ус; пә лӱв пәрәс.

32 Нойа ветсот тәл ус, хун лӱв хӧщайәл сэма питсәт: Сим, Хам пә Иафет.

6

Мӱв пәратты нӧмәс

1 Мӱвән хӧйатәт ара йисәт пә лыв хӧщайәл эвет сэма питсәт,

2 пә Турәм пӧхәтән хӧйат рут эвет кашаләсайәт, мӱй хӧрпи лыв хӧрасәңәт, пә хӧй лывилала рәхәс, нәңа ӱты питсәлал.

3 Щәлта Турәм Куща йастәс: «Ма лыләм век хун хӧйатәт хӧща ул, хӧйатәт пәрләт* , нупәтлал сот хус тәл ат ул».

4 Щи пӧрайән мӱвән пәлатәң-лӧватәң хӧйат шикет усәт, метшопәң щи пӧра элты, хӧты Турәм пӧхәт хӧйат эвет хӧща лӧңтыты питсәт, пә һаврәмәт лыв элтылал тәйты питсәт: щит йис тәлән щәцәм йурәң уртәт.

---

* **5:29** 5:29 Ной – (евр.) ноах– «йәм, шитам уләпса»; * **6:3** 6:3 Ма лыләм век хун хӧйатәт хӧща ул, хӧйатәт пәрләт– тәмиты па йастәты рәхәл: «Ма Лыләм иса хун хӧйатәтән эртман тәйты питла, хӧйат кәрәкәң»;

5 Щялта Турэм Куща шийалэслы, мўвэн улты хойатэт лыв кўтлалэн шек ульһайа уллэт, нёмэслал пә сәмлал иса ликәңэт;

6 хойат тыйәлтмал урәңән, Турэм Куща нөпсәл шәкәс пә Лўв сәмәл кашийән тәкәтса.

7 Турэм Куща йастәс: «Мўвэн улты Ма тыйәлтәм хойат рутәм, хойатэт элты ўйман, йош войәт, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт, пә тōхләң войәт унты хōл хōлтлылам, лывилал тыйәлтмем урәңән Ма нөпсәм шәкәс, щишән».

Ковчег верәм щир, Ной лылһа хайты урәңән

8 Туп Ной пела Турэм Куща йәм сәмән вантәс.

9 Тата щи Ной уләпса: щи ишән уләм хойатэт кўтән туп Ной тўһа-щира ус, атәм әт верылуйәс; Турәм пилән Ной ус.

10 Ной хуләм пōх тайәс: Сим, Хам пә Иафет.

11 Турәм ватман мўв ўкщәм уләпсайән пә ликәң верәтән тәкнәс.

12 Турәм шийалэслы, хōты мўв шәкатәм, кашәң лыләң өт шушты йушәл ўкщәма вермал, щишән.

13 Щялта Турэм Ной пела йастәс: «Ма кашәң лыләң өт хōлтләм, мўв лыв элтайәл ликәң верәтән тәкнәс; щишән, Ма лывилал пәратләлам.

14 Гофер йўх элты ковчег хоп һәңена вера; хопен йәтәһа веры, щялта лыпел пә элтәл ухән нәры.

15 Пә щиты веры: хўватәлән ковчег хоп хуләмсот кўш оләң, ўтатәлән ветйаң кўш оләң, пәлатәлән хōлмаң кўш оләң ат питәл.

16 Ковчег хоп лоһәлән веры, нумән хот щур пәлатәл и кўш оләң лōват ат ул; и пелкәлән ов вера; лыпелән пә, илән, кўтәпән пә нумән, улты йәт ат тайәл.

17 Пă щăлта, Ма ун йик мўва партлэм, турэм илпийэн улты лылэң ӱтэт хӱл пӱратты урӱнэн; мўвэн улты ӱтэт хӱл пӱрлэт.

18 Туп нӱн пилэнэн Ма йастантӱпса верлэм: щи ковчег хопа нӱн лӱнлэн, щӱлта нӱн пӱхлаң, щӱлта нӱн имен, щӱлта пӱхлан имет нӱн пилэнэн лӱнлэт.

19 Щӱлта ковчег хопа хӱл войӱт элты лӱнлэлта, кашӱн вой сыр элты кӱтӱнэн, нэ вой пӱ ху вой, лыв нӱн пилэнэн лылӱна ат хӱщлэт.

20 Тӱхлӱн войӱт элты кашӱн сыр войӱнэн, йош войӱт элты, хӱл мўвэн ваңкӱтлыты, ущилыты, хухӱтлыты войӱт элты кашӱн сыр войӱнэн ат уллӱнэн. Лыв нӱн хӱщайӱн лӱнлэт, лылӱна хӱщты урӱнэн.

21 Нӱн пӱ ар сыр лӱвпӱс уйа, мўй хӱрпи мосӱл, пӱ нӱн хӱщайӱн сопаслы; щит нӱнӱна пӱ лывилала лӱтӱта питӱл».

22 Ной иса щиты версӱлы: хӱты Турэм лўвела партӱс, лўв щиты щи версӱлы.

7

Ун йик

1 Щӱлта Турэм Куща Нойа йастӱс: «Нӱн пӱ нӱн тыхлӱн хӱл ковчег хоп лыпийа лӱнлаты, Ма йӱлпемэн тӱм ишӱн улты хӱйатӱт кўтӱн туп нӱнӱн вещьката лўнлӱтлэм.

2 Сыстам йош войӱт* элты кашӱн вой сыр элты кӱтӱнэн лапӱт пўш уйа, ху войӱт пӱ нэ войӱт, ӱнта сыстам йош войӱт элты кӱтӱнэн уйа, ху войӱт пӱ нэ войӱт,

3 Тӱхлӱн войӱт элты ищи кӱтӱнэн лапӱт пўш кашӱн вой сыр элты, ху войӱт пӱ нэ войӱт, йӱллы мўв лўватӱн вой сыр шавиты урӱнэн,

* 7:2 7:2 Сыстам йош войӱт – щиты айӱлсайӱт йира туты рӱхты войӱт;

4 лапэт хэтэл хайцты йүпийэн һайлаң хэтэл пә һайлаң ат Ма мұва йэрт шошәмләм; мұвэн улты лылэң Өтэт, хойтат Ма тыйәлтсәм, хөл пәратлјәлам».

5 Ной щиты щи верәс, хөты лүвел Турәм Куща партәс.

6 Ун йик мұва йөхтәмән, Ной нуптәл хутсот тәл ус.

7 Щәлта Ной пә лүв пөхлал, пә лүв имел, пә пөхлал имет ковчег хопа лөксәт ун йик элты шаващты урәңән.

8 Щәлта сыстам йош войәт элты, әнта сыстам йош войәт элты, төхләң войәт элты пә мұвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт элты

9 кәтәнән, ху войәт пә нә войәт, Нойа Турәм партәм щирән Ной хөща ковчег хопа лөксәт.

10 Лапэт хэтэл хайцәм йүпийән, ун йик мұва йөхтәс.

11 Ной нупәт хутсотмет тәлән, кимет тыләщән лапәтхөщйаңмет хәтәлән, щи хәтәл пәтылы тәха йиңкәт ким шошатсәт пә опәль овәт пелки пүншатсәт;

12 щәлта һайлаң хәтәл пә һайлаң ат мұва йэрт щошийәс.

13 Щи хәтәлән щи Ной, щәлта Сим, Хам пә Иафет – Ной пөхәт, пә лүв имел, пә пөхлал хуләм ими лыв пиллалән ковчег хопа лөксәт.

14 Лывәт пә хөл ут войәт лыв сырәл щирән, йош войәт лыв сырәл щирән, мұвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт лыв сырәл щирән пә хөл төхләң войәт лыв сырәл щирән,

15 хөл лылэң Өтәт кәтәнән Ной хөща ковчег хоп лыпийа лөксәт;

16 ху войәт пә нә войәт ар сыр Өтәт элты, Турәм Нойа партәм щирән лөксәт. Щәлта Турәм Куща ов лүв йүпелән ләп тухәртсәлы.

17 Щәлта һәлйәң хәтәл сыс мўвән йик эптәс, шек ар йиңка йис пә йикән ковчег хоп нӊх хўвәтса, лўв мўв нўмпийа нӊх элләс.

18 Мўвән йик шек уна йис пә ковчег хоп йик сӊх элты нопәтса.

19 Ши арат ар йиңка йис пә турәм илпийән улты мет пәл Кевәт йик илпийа петсәт;

20 ветхӊщйәң кўш олэң пәлатән Кевәт йикән ләп ўсайәт.

21 Мўй лыләң ӊт ус пә мўвән шушилыйәс, иса пәрсәт – тӊхләң войәт, йош войәт, ут войәт, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт пә хӊйатәт хӊл;

22 сорәм мўвән лыл тайәм ӊтәт хӊл пәрсәт.

23 Мўв пәлатән уләм лыләң ӊтәт хӊл пәратсайәт: хӊйатәт элт ўйман йош войәт, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт пә тӊхләң войәт унты, мўвән щитәт хӊл пәратсайәт; Ной пә лўв пиләлән ковчег хоп лыпийән уләм ӊтлал туп хәщсәт.

24 Сот ветйәң хәтәл мўвән йик и йурәңа, и йурәңа йис.

8

Йик сорәм вер

1 Ной, пә лўв пиләлән ковчег хопән уләм ут войәт пә йош войәт Турәм иса нӊмәсэн тайсәлы; Турәм мўва вот китәс пә йиңкәт иса вӊлысәт.

2 Мўв пәтылы таха йиңкәт ләп пентатсәт пә йик шошмәм опәль овәт тухратсәт пә йәрт турәм элты сӊхнәс.

3 Йик айән-айән мўв элты йӊхлы мәнты питәс, сот ветйәң хәтәл хәщәм йўпийән йик аяа йиты питәс.

4 Лапэтмет тылэщ лапэтхощйаңмет хятэлэн ковчег хоп Арарат Кевэт хоща ил лойэс.

5 Йаңмет тылэщ унты йик айэлта сорэс, йаңмет тылэщ олэң хятэлэн Кев тайэт этсэт.

6 Пә һайлаң хятэл хящәм йүпийән Ной ковчег хопән верәм ишһэл пүшсәлы

7 пә хуләх ким эсәлсәлы, щитәл пурлэс, мәнылыиәс пә йохлы йохтылыиәс, мұв йик элты сорты унты.

8 Щәлта голуь вой лүв ким эсләс, ваттыиә, мұвән йик шимла йис мүй әнта,

9 туп голуь күр пурәмты сорәм мұв әт уйтәс пә йохлы Ной хоща, ковчег хопа йохтәс, йик холна мұв лөватән ус; Ной йошәл йәл шәшсәлы пә лүвел үслы, пә йохи ковчег хоп лыпийә эсәлсәлы.

10 Щәлта лүв па лапэт хятәл лавләсәс пә голуь ковчег хоп элты па ким эсәлсәлы.

11 Голуь йәтна пела йохлы йохтәс пә, һөлләлән оливка йүх йәләп восты лыпәт тус, щиты Ной мөштәслы, йик мұв элты мәнмал.

12 Лүв холна лапэт хятәл лавләсәс, щәлта голуь па ким эсәлсәлы; лүв хощайәл голуь йохлы әт йохтәс.

13 Ной нупәт хутсот олэңмет тәләлән олэң тылэщ олэңмет хятәлән мұв сөх элты йик сорәс; Ной ковчег хоп лоңләл пүшсәлы, ким аңкәрмәс, пә мұв сөх нөх сормал.

14 Кимет тылэщән, хус лапэтмет хятәл унты мұв нөх сорәс.

15 Щәлта Турәм Нойә йастәс:

16 «Ковчег хоп элты нәң, нәң имен, нәң пөхлан, нәң пөхлан имилал нәң пиләнән ким этаты;

17 нәң пиләнән уләм войлан, кашәң вой сыр элты, ким этәлталән – төхләң войәт, йош войәт, мұвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт: мұв

хүват лыв ат мәнлэт, ара ат йилэт, мўв лōватән ат пōшхашлэт».

18 Ной пōхлал пилән, имел пилән, пōхлал имет пилән ким этэс.

19 Ут войэт, мўвән ваңкэтлыты, уцилыты, хухэтлыты войэт пā тōхлэң войэт, – хōл мўв лōватән йāхты ѓтэт сырлал щирән ковчег хоп элты ким этсэт.

Турэм Ной пилән йастантәпса верэл

20 Турэм Кущайа йирасты нōрэм Ной верэс пā кашэң сыстам йош вой сыр элты пā кашэң сыстам тōхлэң вой сыр элты и войән ус пā нōх ўцитты йирасты нōрма лўв туслы.

21 Турэм Куща ши йām пусэң эпэл эпсатмал кемән лўв, сāmэл нōхлэман, йастэс: «Па йэллы, хōйат урэңән, мўв мўлты ат питлэм, хōйат сām нōпсэт – айтэлән лик тайлэт; хōты Ма ин версэм, пā нэмэлты пōрайән лылэң ѓтэт тāmиты пāратты ат питлэлам:

22 йэллы мўв ултал хүват
лэвпэс энмэлты вер* пā лэвпэс āкэтты вер†,
ищки пā рўв,
лўң пā тāл,
ат пā хātэл ат хōлалэт».

9

1 Щālта, Турэм Ной пā пōхлал йāmән мāsлы пā лывилала йастэс: «Пōшхаштаты, ара йўваты, мўв тэknэптаты;

2 нын элтан хōл ат пāллэт: хōл мўвән улты войэт, хōл турэмән йāхты войэт, хōл мўвән йāхты ѓтэт,

* 8:22 8:22 лэтōт энмэлты вер – лат сэм мўва йовэлла пā энэмэл;

† 8:22 8:22 лэтōт āкэтты вер – энмэм лат тōрән сэварла, сорэлтла, пāркатла;

хӧл щарэс йикэн улты войэт – лыв хӧл нын йошлэна мийман уллэт;

³ муй лылэң ӧт ул, муй ӧхал, щит нынана лэтӧта питэл; йэлпи вӧсты тӧрнэт нынана миймем иты, ин хӧл нынана мӧлэм;

⁴ туп ӱр тайты ӧхи ал лэваты, ӱр щит лыл йур;

⁵ нын ӱрэн, хӧта нын лылэн йур ул, Ма ищипа ӧх кашлэм; кашэң вой элты ӧх кашлэм, кашэң хӧйат элты ван хӧйатэл лыл йур ӧх кашлэм;

⁶ хӧйат ӱр шошмэм ӧт ищи хӧйат йош элты лӱв ӱрэл мӧнэл: хӧтнэху Турэм хӧрас щира тыйэлтман ул;

⁷ нын пӧ пӧшхашцаты, ара йӱваты, мӱв тӧкнэптаты пӧ мӱв лӧватэн ултаты».

⁸ Щӧлта, Ной пӧ пӧхлал пела, Турэм щиты йастӧс:

⁹ «Ма нын пиланэн пӧ нын ӧаврэмлэн пилэн Ма йастантӧпсайэм верлэм,

¹⁰ пӧ кашэң нын пиланэн улты лылэң ӧт пилэн, ковчег хоп элты нын пиланэн этэм войэт пилэн, иса мӱвэн улты войэт пилэн, тӧхлэң войэт, йош войэт, ут войэт пилэн;

¹¹ Ма нын пиланэн йастантӧпсайэм верлэм: тӧлта йэллы ун йикэн лылэң ӧт ӧт пӧратла, ун йикэн мӱв тала ӧт пӧйӧтла».

¹² Щӧлта Турэм йастӧс: «Щи йастантӧпсайэм посэн лӧщатлэм, щит Ма нын пиланэн верлэм, пӧ нын пиланэн улты ар сыр лылэң ӧтӧт пилэн, пӧ йэллы улты рута веккеша хӧйлэм.

¹³ Пӧлнӧт кӱтэн Ма нӱл йӱхем лӧщлэм, щит Ма мӱв пилэн верты йастантӧпсайэма пос питэл.

¹⁴ Щиты питэл, хун Ма пӧлнӧт ӧкӧтлэм, щита пӧлнӧтэн нӱл йӱхем лӧнщатэл;

15 щиты Ма нын пилянэн пӓ ар сыр лылэң ӓтэт пилэң верэм йастантэпсайэм нумты питлэм; йэллы хӓл лылэң ӓтэт ун йикэн пӓратты ӓт питлайэт.

16 Нӓл йӓхем пӓлнэтэн этталэн, Ма лӓвел шийалэлэм пӓ мӓвэн улты кашэң лылэң ӓт пилэң улты веккеша йастантэпсайэм нумты питлэм».

17 Турэм Ной пела йастэс: «Тӓм йастантэпса пос, Ма щит ар сыр мӓвэн улты лылэң ӓтэт пилэң версэм».

Ной пӓхэт

18 Ковчег хоп элты этэм Ной пӓхлал усэт: Сим, Хам пӓ Иафет. Хам щит Ханаан ащи ус.

19 Щит Ной хулэм пӓх ус, лыв элтылал мӓв хӓйатэңа йис.

20 Ной мӓвэн рупитты питэс пӓ виноград йӓхэт опсэс;

21 щӓлта виноград йӓх ӓна лӓв йиңщэс пӓ кӓтщэса, пӓ ӓарлӓмэлты пирщин хотэлэн ӓлэс.

22 Щӓлта Хам, щит Ханаан ащи, лӓв ащел ӓар элэн кашалэслы, пӓ ким этмалэн кӓт йӓйӓлала щит элты пӓтэртсэлы.

23 Сим пӓ Иафет сӓх ӓстэн пӓ лӓңкэрлэна пӓнман, шӓш тӓхат лӓксэтэн пӓ лын ащан лӓп лаксэлэн; лын вешлэн йӓхлы керэтман устэн, ащан ӓар эл лын ӓт вӓтсэлэн.

24 Ной йиңщэм ӓнайэл элты нӓх сайкэмтэс пӓ мӓштэслы, мӓй ай пӓхэл лӓв пилэлэн верэс;

25 пӓ йастэс:

«Ханаан мӓлса,
митйох митйоха
лӓв йӓйлал хӓща улты питэл».

26 Щӓлта пӓ йастэс:

«Турэм Куцайа, Сим ики Турма – йӓм йасэң ат
йастэлэт,

щялта Ханаан пә Сим митхуйа питэл;

27 пә Турэм Иафет мўвэт лящкама ат верлэлэ, пә Сим хотэтэн Иафет ат ул; пә Ханаан лўвелла митхуйа питэл».

28 Ной ун йик йўпийэн хулэмсот ветйаң тәл хўлна ус.

29 Ной улэм нуптәл йәрәтийаңсот ветйаң тәл арат ус, пә лўв пәрәс.

10

Мирәт поста́м нэпек

1 Тәми Ной пўхәт тыхәл тәләт: Сим, Хам пә Иафет. Ун йик йўпийэн лыв һаврәмәт сәма пайәтсәт.

Иафет пўхәт

2 Иафет пўхәт: Гомер, Магог, Мадай, Иаван, Фувал, Мешех пә Фирас.

3 Гомер пўхәт: Аскеназ, Рифат пә Фогарма.

4 Иаван пўхәт: Елиса, Фарсис, Киттим пә Доданим.

5 Лыв элтылал щарәс ләпәң пә пухрәң рутәт лыв мўвлалән улты питсәт, кашәң рут утща йасңәңа йис, кашәң мир лыв рутлал щирән улты питсәт.

Хам пўхәт

6 Хам пўхәт: Хуш, Мицраим, Фут пә Ханаан.

7 Хуш пўхәт: Сева, Хавила, Савта, Раама пә Савтеха. Раама пўхәт: Шева пә Дедан.

8 Хуш хўлна Нимрод пўх тәйәс, лўв мет олэң вўлаң кущайа йис.

9 Турэм Куща йәлпийән лўв йурәң велпәсләты хуйа ус, щирән, щирән йастәла: «Нимрод хўрпи йурәң велпәсләты ху Турэм Куща йәлпийән».

10 Лўв мўвәлән олэң вошәт усәт: Вавилон, Эрех, Аккад пә Халне Сеннаар мўвән.

11 Щи мўв элты этэс пӑ Ассур мўва мӑнӑс пӑ Ниневия, Реховоф-ир пӑ Калах вош опсӑс,

12 пӑ Ресен, Ниневия пӑ Калах кўтӑн, опсӑс, щит вӔлаң вош.

13 Мицраим элты луд йох, анам йох, легав йох, нафтух йох,

14 патрус йох, кафтор йох пӑ каслух йох мӑтсӑт, каслух йох элты филистимӑт йӑллы мӑтсӑт.

15 Ханаан элты сӑма питсӑт: олӑң пӔхӑл Сидон, щӑлта Хет,

16 иевус йох, амор йох, гергес йох,

17 ев йох, арк йох, син йох,

18 арвад йох, цемар йох пӑ химаф йох. Йухӑт Ханаан рутӑт лакки мӑтсӑт.

19 Сидон вош элты Герар вош пелӑ Газа вош унты Ханаан мўв кимлӑт усӑт, щилта йӑллы Содом, Гоморра, Адма пӑ Цевоим вошӑт пелӑ Лаша унты.

20 Щит Хам пӔхӑт, рутлӑл щирӑн, йасӑңлӑл щирӑн, лыв улты мўвлӑлӑн, лыв мирлӑл щирӑн.

Сим пӔхӑт

21 Сим, Иафет ун йӑйӑл, ӑаврӑмӑт ищи тӑйӑс. Сим – лўв Евер хӔл пӔхӑт опращ.

22 Сим пӔхӑт: Елам, Ассур, Арфаксад, Луд пӑ Арам.

23 Арам пӔхӑт: Уц, Хул, Гефер пӑ Маш.

24 Арфаксад Сала тӑйӑс, Сала Евер тӑйӑс.

25 Евер кӑт пӔх тӑйӑс; итӑл Фалек, лўв улмал ишӑн мўв ара ортӑм урӑңӑн щи нӑмӑн пӔтса; кимет пӔхӑл нӑм Йоктан.

26 Йоктан тӑйӑс: Алмодад, Шалевф, Хацармавевф, Иерах,

27 Гадорам, Узал, Диклу,

28 Овал, Авимаил, Шева,

29 Офир, Хавила пӑ Иовав. Щит иса Йоктан пӔхӑт.

30 Улэм лотлал Меша элты Сефар унты, хялэвэт пелэк ун Кев унты, усэт.

31 Щит Сим элты мәнәм пӧхэт рут йохлал щирэн, лыв йасәңлал, лыв мўвлал, лыв мирлал пилэн.

32 Тәми иса Ной пӧхэт элты мәнәм рутэт, лыв рутлал пә мирлал щирэн. Лыв элтылал ун йик йӱпийән мўв лӧватән мирэт лакки мӓтсэт.

11

Вавилон башня элты пӧтәр

1 Мўв лӧватән иса туп и йасәң, и пӧтәр ус.

2 Хялэвэт пелэк элты касәлман, Сеннаар мўвән хяр мўв лыв уйәтсэт пә щита улты питсэт.

3 Пә лыв кўтәлән йастатсэт: «Кирпищәт верлув пә тўтән такапләлув». Кев йўкана кирпищ питәс, пә мўв ух вӧщләх йўкана питәс.

4 Лыв йастатсэт: «Мўв лӧвата лакки мӓнтәв йәлпийән, мўңева ун вош пә турма хойты пәл хот омәслув, нәмлув такан щашты урәңән».

5 Хӧйатәт опсәм вош пә пәл хот ватты урәңән Турәм Куща мўва ил ӧхләс.

6 Щәлта Турәм Куща йастәс: «Тәм, и мир, йасәңел па ит; ванты, тәм мўй лыв верты питсэт, пә ин мўй нӧмәс үләт, щит тәлаңа вертәл унты, әт вӧлыләт;

7 щишән, ил ӧхәллув пә лыв йасәңел щиты лыләтлэв пә лыв кўтләлән йасәң әт ат мӧштыләт».

8 Щиты Турәм Куща лывилал щилта мўв лӧвата лакки китсәлы; вош омәсты лыв нӧх вӧлысәт.

9 Щишән, щи вош Вавилон* нәмән пӧтса: щита Турәм Куща мўв лӧватән улты йасәң лыләтсәлы, пә щилта Турәм Куща лывилал мўв лӧвата лакки китсәлы.

* 11:9 11:9 Вавилон – щи вош нәм «лыләтты» йасәң хӧрпи;

Сим элты Аврам унты улэм тыхэл тэл

10 Тата щи Сим тыхэл тэл: Сим сот тэл лјоватэн, ун йик йўпийэн кят тэл хящэман, Арфаксад пӧх тайэс;

11 Арфаксад сэма питэм йўпийэн Сим ветсот тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

12 Арфаксад хӧлмаң вет тэл лјоватэн Сала пӧх тайэс.

13 Сала сэма питэм йўпийэн Арфаксад һӧлсот хулэм тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

14 Сала хӧлмаң тэл ус пӧ Евер пӧх тайэс.

15 Евер сэма питэм йўпийэн Сала һӧлсот хулэм тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

16 Евер хӧлмаң һӧл тэл ус, пӧ Фалек пӧх тайэс.

17 Фалек сэма питэм йўпийэн Евер һӧлсот хӧлмаң тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

18 Фалек хӧлмаң тэл ус пӧ Рагав пӧх тайэс.

19 Рагав сэма питэм йўпийэн, Фалек кӧтсот йӧрэтйаң тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

20 Рагав нуптэл хӧлмаң кят тэл ус, пӧ Серух пӧх тайэс.

21 Серух сэма питэм йўпийэн, Рагав кӧтсот лапэт тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

22 Серух хӧлмаң тэл ус, пӧ Нахор пӧх тайэс.

23 Нахор сэма питэм йўпийэн, Серух кӧтсот тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

24 Нахор нуптэл хус йӧрэтйаң тэл ус, пӧ Фарра пӧх тайэс.

25 Фарра сэма питэм йўпийэн, Нахор сот йӧрхус тэл ус, пӧ эвет пӧ пӧхэт тайэс.

26 Фарра лапэтйаң тэл ус, пӧ Аврам, Нахор пӧ Аран пӧхэт тайэс.

Фарра тыхэл тэл пӧ лјув каслэм верэл Халдея мјв элты Харран унты

27 Тāми Фарра тыхэл тэл: Фарра Аврам, Нахор пā Аран пōхэт тāйэс. Аран Лот нэмпи пōх тāйэс.

28 Аран, Фарра ащел улман, лūв сэма питэм мўвэлэн, Халдея мўвэн Ур нэмпи тāха хōща пāрэс.

29 Аврам пā Нахор нэ тустэн; Аврам ими нэм Сара; Нахор ими нэм Милка, лūв Аран эви, Аран – щит Милка пā Иска ащи.

30 Сара āт лавэртэмэса, наврэм āт тāйэс.

31 Щāлта Фарра Аврам пōхэл ўслы, пā Аран пōх, Лот хилэл, пā Сара меңэл, Аврам пōхэл ими, пā лыв пилэлэн Халдея мўв Ур нэмпи тāха элты Ханаан мўв пела мāнэс, туп Харран унты йōхэтмелэн, щита хāщсэт.

32 Фарра кātсот вет тāл ус, пā Харран мўвэн Фарра пāрэс.

12

Аврам вохэм вер пā щи хўват хōл мирэт йāmэн мийэм щир

1 Турэм Аврама йастэс: «Нāн мўвен элты, нāн рутэн элты пā нāн ащен хот элты эта пā хōлта Ма нāнена аллэм, щи мўва мāна;

2 щāлта Ма нāн элтэн вōлаң мир тыйэлтлэм пā нāнен йāmэн мāлэм, нāн нэмен нōх элэтлэм, нāн хўватэн мир йāmэн питла;

3 Ма, нāнена йām йасэң йастэты ѳтэта, йām мāлэм, пā нāнен мўлты ѳтэт мўллэлам; нāн хўватэн мўв лōватэн улты мирэт хōл йāmэн мāлайэт».

4 Щāлта, Турэм Куща йастэм щирэн, Аврам мāнэс; Лот ики ищи лūв пилэлэн мāнэс. Аврам, Харран элты мāнмалэн, нуптэл нийэлийаң пела вет тāл ус.

5 Аврам Сара имел пātэн ўслы; апщел пōх Лот ики, тāйэм войлал пā пōрмаслал пā Харранэн лўвела

рупитэм митйохлал ищи пātэн ўслы; Ханаан мўв пела мātсэт; пā Ханаан мўва йōхэтсэт.

⁶ Аврам щи мўв хўват Сихем унты мāнман, Море ун дуб йўх унты йōхтэс. Щи мўвэн щи ишэн ханаан йох усэт.

⁷ Щāлта Турэм Куща Аврам хōща этэс пā йастэс: «Йэллы улты наврэмлана тām мўв Ма мālэм». Лўв хōщайэл этлыйэм Турэм Куща урэңэн щита йирасты нōрэм верэс.

⁸ Щилта лўв Кев пела мāнэс, Вефиль элты хātэл этты пелка; щāлта пирщин хотэл щиты лощсэлы пā Вефиль лўв элтайэл хātэл лōнты пелка питэс, Гай пā хātэл этты пелка питэс; щита Турэм Кущайа йирасты нōрэм верэс, пā Турэм Куща пела пойэкщэс.

⁹ Щāлта Аврам йэллы мāнэс, Негев морты мўв пела каслэс.

Аврам пā Сара Египет мўва каслэм вер

¹⁰ Щи мўвэн лэллы пōра ус. Щишэн, Египет мўв унты Аврам йōхтэс пā щита рōнэс, йэша улты урэңэн, Ханаан мўвэн лэллы пōра шек тарэм ус.

¹¹ Египет мўва ванамамалэн, Сара пела, лўв имел пела йастэс: «Ма уйэтлэм, нāң хōрасэң нэ;

¹² Египет мўв хōйатэт нāңен шийалэтэлэн, йастэлэт: ‘Тām лўв имел’; мāнэм веллэл, нāң пā лылңа хāйлайэн;

¹³ йаста, мātты ки нāң ма нэ апщем, щишэн, нāң хўватэн мāнэм йām питэл, пā ма лулэн лылңа хāщлэм».

¹⁴ Щиты щи ус, Аврам Египет мўва йōхэтмалэн, Египет мўв хōйатэтэн кашалэса, Сара шек хōрасэң нэ;

¹⁵ фараон кущайэтэн ищи кашалэса, лыв фараона щи айкел тусэл; пā Сара фараон хон хота улты ўса.

16 Аврама пӑ лӳв урӳэлэн ищи йӑм ус; ош ташӳтэн пӑ мис ташӳтэн, осӳл войӳтэн, митйохӳтэн пӑ митнӳнӳтэн, осӳл нӳ войӳтэн пӑ верблюд войӳтэн тӳйты мӳса.

17 Туп Турӳм лавӳрт мушӳт фараона пӑ лӳв хотӳла Аврам ими Сара урӳнӳн китӳс.

18 Щӳлта фараон Аврам вохсӳлы пӑ йастӳс: «Мӳй нӳн ма пилӳмӳн версӳн? Мӳйа нӳн мӳнӳма ӳт йастӳсӳн, щит нӳн имен?»

19 Мӳйа нӳн йастӳсӳн: ‘Лӳв ма нӳ апщем’? Ма лӳвел нӳна ӳты ӳтщисӳм. Тӳта щи нӳн имен, ӳйи лӳвел пӑ мӳна».

20 Щӳлта фараон хӳйатлал партсӳлы, Аврам имел пилӳн пӑ тӳйӳм ташлал-пӳрмаслал пилӳн щи мӳв элты китса.

13

Аврам пӑ Лот кӳтна мӳнӳм верӳн

1 Пӑ Аврам имел пилӳн, ташлал-пӳрмаслал пилӳн Египет элты йӳхлы, Морты мӳв пела мӳтсӳт, Лот ики па лӳв пилӳлӳн мӳнӳс.

2 Аврам шек ар тащ, сорӳи ӳх пӑ щел ӳх тӳйӳс.

3 Морты мӳв элты Вефиль пела лӳв йӳллы каслӳс, щи тӳха унты, хӳта щи йӳлпийӳн Вефиль пӑ Гай кӳтӳн пирщин хот лӳнщилӳйӳс,

4 щи тӳха унты, хӳта лӳв мет олӳнӳн йирасты нӳрӳм верӳс; щита Аврам Турӳм Куща пела пойӳкщӳс.

5 Аврам пилӳн каслӳйӳм Лот нӳмпи хилӳл ищи ош ташӳт, мис ташӳт, пирщин хотӳт тӳйӳс.

6 Лын шек ар тащ йӳха тӳйсӳтӳн, щишӳн мӳвӳн йӳрмата йис, йӳллы щиты улты ӳт верӳтсӳтӳн.

7 Аврам пӑ Лот ики тащ шавиты йохлӳн кӳтӳна йисӳт. Ханаан йох пӑ ферез йох щи мӳвӳн щи пӳрайӳн усӳт.

8 Аврам Лот пела щиты йастэс: «Мин кўтэңа улты ат питлэмэн, тащ шавиты йохлэмэн ищи кўтэңа улты ат питлэт, мин нәң пилэнэн рутңән;

9 мўй арат мўв нәң йэлпенэн ат ул? Кәтна мәнлэман: нәң ки шәнша, ма венша; нәң ки венша, ма пә шәнша».

10 Иордан йОхан лэп мўвэт Лот ики хОл ватсэлы пә кашалэслы, щи мўв Сигор унты йикэн йама пОшла, Турэм Куща йёң-щўңёң тәха иты, Египет мўв иты. Щит щи йэлпийэн ус, хун Турэм Куща Содом пә Гоморра вошңән шўкатсэлы.

11 Иордан йОхан лэп мўв Лот ики хОл лўв пелайэл ўслы; щишән, лўв хәтэл этты мўв пела мәнэс. Кәт тәхайән лын улты питсәңән.

12 Аврам Ханаан мўвэн улты питэс; Лот ики пә Иордан йОхан лэп мўв вошәтән улты питэс пә Содом унты пирщин хотәт лоньщилыйэс.

13 Содомән улты хОйатәт лйкәңәт усәт, Турэм Куща йэлпийән ар кәрэк верылысәт.

14 Лот утца улты питмал йўпийән, Турэм Куща Аврама йастэс: «Ин лойты мўвен элты ар тәха пела аңкәртыйа: овэс мўв пела пә морты мўв пела, хәтэл этты пә хәтэл лОңты пеләк пела;

15 хОл ватты мўвлан Ма нәңена пә нәң һаврэмлана веккеша тәйты мәллам;

16 щәлта нәң тыхлән сэй хиш иты ара верлэм; щи сэй хиш мятты Отән лўңәтты верәтла ки, нәң тыхлән ищи щиты лўңәтты питла;

17 мәна, щи мўв хўватәл, ўтатәл хОл йәңхи, Ма лўвел нәңена мәлэм».

18 Аврам пирщин хотлал лосәтсэлы, пә мәнэс, пә Хеврона каслэс, Мамре дуб йўхәң ут пўңәлән улты питэс; щита лўв Турэм Кущайа йирасты нОрәм верэс.

14

Аврам нӳрэмиман тутлыӳем Лот хилэл йӳхлы туслы

¹ Щит Амрафел, Сеннаар мӳв хон, Ариох, Елласар хон, Кедорлаомер, Елам хон, Фидал, Гоим хон – щи хонэт улэм ишэн ус,

² Бера йэщалт, Содом хон, Бирша йэщалт, Гоморра хон, Шинав йэщалт, Адма хон, Шемевер йэщалт, Севоим хон, Бела (Сигор) вош хон йэщалт лальэсты лыв мӳтсэт.

³ Щи хонэт хӳл Сиддим лот мӳвэн, хӳта ин Сӳлаң шарэс, йӳрлал йӳха пӳнмел.

⁴ Кӳтхӳщяң тӳл лыв Кедорлаомер хон илпийэн усэт, хулметхӳщяң тӳлэн лальа эллэсэт.

⁵ Нӳлхӳщяңмет тӳлэн Кедорлаомер пӳ лӳв пиллэн улэм хонэт йӳхэтсэт пӳ рефа йох Аштероф-Карнаим вӳшэн, зуз йох Гам вошэн, эм йох Шаве-Кириафаимэн ил пайэтсэлал,

⁶ пӳ хоррей йох Сеир кевэтэн, Эл-Фаран унты, щит тал хишэн мӳв сылэл хӳща.

⁷ Щилта йӳхлы йӳхэтмел йӳпийэн, лыв, Кадеса айэлтты, Мишпат лылэн йик лот унты йӳхэтсэт, пӳ лальэсман, амалик йох мӳв нӳх ӳсэл, пӳ Хацацон-Фамарэн улэм амор йох элты ищи нӳх питсэт.

⁸ Щӳлта Содом хон, Гоморра хон, Адма хон, Севоим хон, Бела (Сигор) хон этсэт пӳ лыв пиллэн Сиддим лот мӳвэн лальэссэт,

⁹ Кедорлаомер, Елам хон пилэн, Фидал, Гоим хон пилэн, Амрафел, Сеннаар хон пилэн, Ариох, Елласар хон пилэн, – нӳл хон вет хон йэщалт ус.

¹⁰ Сиддим мӳвэн ух кӳшты мӳв ӳсэт усэт. Хун Содом пӳ Гоморра хоннэн хухӳлман хӳнтаты

питсэтэн, лын ши мўв ўсэта рәкәтсәтән, хәщәм Өтәт Кевән хәңәмәсәт.

11 Нӧх питәм Өтәт Содом пә Гоморра тащәт-пӧрмасәт пә хӧл ләтӧт сопасәт ўслал пә мәтсәт.

12 Пә Содомән уләм Лот ики, Аврам хилы, тащлал-пӧрмаслал пилән ищи пәтән тусәл.

13 Щәлта лылҗа хәщәм Өтәт элты ит хӧнтамал, пә ши вер элты, Мамре дуб йӱхәң ут пӱңәлән уләм, Аврам еврей икийа пӧтәртәс. Щита уләм Мамре амор ики пә лӱв ханам йохлал Эшкол пә Анер Аврам пилән и пела усәт.

14 Аврам, лӱв Лот хиләл катләм пә тӱвәм вер, хулмал кемән, лӱв хотлалән сәма питәм хуләмсот ңийәлхус ләләсты верәтты йох әктәс пә ңәл хон йӱпел элты Дан унты ңухәлсәлы,

15 Аврам атәлән ләл йохлал ар похла ортсәлы, ңухләм ӧтлал элты йӧхәтсәлы пә ләләсман нӧх питәс, пә Хова унты, Дамаск элты ӧвәс пела ләләсман ңухәлсәлы.

16 Аврам ләлән мӧщатәм тащәт-пӧрмасәт йӧхлы керәтсәлы, Лот хиләл пӧрмаслал пилән йӧхлы туслы, нәңат пә хӧйатәт ищи йӧхлы туслы.

Аврам Мелхиседек пилән уйтантыйәл

17 Кедорлаомер хон пә лӱв пиләлән уләм хонәт элты нӧх питмал йӱпийән, йӧхлы йӱвмалән, Шаве лот мӱвән, Содом хон лӱв йәщәлтәл этәс, щит ин Хон лот мӱва әйәлҗа;

18 пә Мелхиседек, Салим хон, ңаң пә ўна ким тус, лӱв Нӱм Турма йир верты хӧйата ус,

19 щәлта лӱвелҗа Турәм элты йәм вохәс пә йастәс: «Аврам Нӱм Турәмән йәмән ат мәлҗа, турәм пә мӱв Тайты Ӑт элты,

20 пә Нұм Турма йәм йасәң ат йастәләт, хорахщет нәң йошена миймал урәңән». Аврам шитәм Өтлал элты лүвела и йаңметәл мәс.

21 Щәлта Содом хон Аврама йастәс: «Хөйатлам мәнәма мийалән, пөрмаслам нәңена хәйалән».

22 Аврам пә щиты Содом хон пела йастәс: «Турәм Куца Нұм Турмем пела, турәм пә мұв Тайты Өтәм пела йошем нөх шәшләм пә йасәң мәләм,

23 и сөхәм, и кел нәң пөрмаслан элты әт уләм, щәха нәң әт ат йастәсэн: 'Аврам ма тащәңа версәм',

24 мәнәма нәмәлты әт мосәл, ләләсәм йохәт лэвәм Өт тўмпийән пә ма пиләмән йәңхәм хөйатәта ортты пөрмас тўмпийән; Анер, Эшкол пә Мамре, шитәм пөрмасәт элты, лывилала мосты арат ат үләт».

15

Турәм йастантәпса Аврам пилән

1 Щи верәт хәщәм йүпийән Турәм Куца уләмән Аврам пела йастәс: «Ал пәла, Аврам; Ма нәң сайләпсайән, нәң мойләпсайән шек ун».

2 Аврам йастәс: «Вөсху Турәм Куца! Мүй Нәң мәнәма мәлән? Ма һаврәм әт тайләм, пөрмасәм пә тәщем, Дамаск вош элты улты, Елиезер нәмпи хот шавиты кущайәма хәщәл».

3 Щиты Аврам йастәс: «Нәң мәнәма һаврәм әт мәсэн, щишән, ма хотәмән сәма питәм митхуйәма хотәм пә тәщем хәщәл».

4 Щәлта Турәм Куца лүвела йастәс: «Лүвела хотән пә тәщен әт питәл, туп хөй нәң элтән тыйәл, щитәна нәң тәщен питәл».

5 Щәлта Турәм Куца лүвел ким этәлтәслы пә йастәс: «Турәм хәр пела ванта пә хусәт лүңталән,

лүңэтты верэтлэн ки». Пә лүвела йастәс: «Ши арат нәң тыхлэн питәл».

⁶ Аврам Турәм Куща йасна эвләс, щирән Турәм Куща лүвел вешката лүңәтсәлы.

⁷ Щәлта лүвела йастәс: «Ма Турәм Куща, Ма нәңен Халдея мүйән улты Ур нәмпи тәха элты ты тусәм, тәм мүй нәңена тайты маты урәңән».

⁸ Авраам пә йастәс: «Вөсху Турәм Куща! Мүй щирән ма мөштәләм ши мүй мәнәма питты вер?»

⁹ Турәм Куща лүвел йастәс: «Хуләм тәла йүвәм нә мис, хуләм тәла йүвәм коза, хуләм тәла йүвәм ош, горлица вой пә энәмты голуь вой Мәнәм түва».

¹⁰ Аврам щиты ши верәс, пә войлал хүватлал щирән хөл кәтна ващсәлы, и пеләклал кимет пеләклал йәщәлт пөтсәлы; туп төхлөң войңилал кәтна әт әвәтсәлы.

¹¹ Вой хәлайәт хөща күркәт, хулхәт, вөрңайәт йөхәтсәт; пә Аврам лывилал йәл воштәслы.

¹² Най лөңәмән Аврам так олма питәс, щәлта түрма лүв элтәл питәс пә пәлшамән йөхәтса.

¹³ Щәлта Турәм Куща Аврама йастәс: «Уйты, нәң элтән тыйты мирән па мүва касләм хөйатәта питләт, тынлы-пеллы рупата һурты питләт, пә щиты йәрмәлты уләпсайән һәлсәт тәл улты питләт,

¹⁴ туп Ма ши мир хөща сүт верләм, хөй хөща лыв тынлы-пеллы рупата һурты питләт; ши йүпийән лыв ташчал-вешчал пилән йөхәтләт,

¹⁵ нәң пә йәмән ащилан хөща мәнлән, нуптән йәма улман ил лоттәлайән;

¹⁶ туп хилылан һаврәмәт тыйәлт йөхлы йөхәтләт, хун амор йох атәм верәт тәкәнты уша йиләт».

¹⁷ Най лөңәмән пәтлама йис, пә ши, пусңиләты кур сәма питәс пә түйт һаләм пусәң пилән кәтна әвтәм войәт күтән мәнәс.

18 Ши хятэлэн Турэм Куща Аврам пилэн йастантэпса верэс, йастэман: «Там мўв йэллы улты Һаврэмлана Ма мӓлэм, Египет йӓхан элты Евфрат ас унты:

19 кен йох, кенез йох, кедмон йох мўвэт,

20 хет йох, фerez йох, рефа йох мўвэт,

21 амор йох, ханаан йох, гергес йох пӓ иевус йох мўвэт».

16

Агарь пӓ Измаил

1 Сара Аврам ийикела Һаврэм ӓт тайӓс. Лўв хӓщайӓл Египет мўв нӓ, Агарь нӓмпи митнӓ ус.

2 Аврам пела Сара щиты йастӓс: «Турэм Кущайӓн Һаврӓмӓн ӓт партсайӓм. Мӓна, митнӓӓм пилӓн ула. Мосӓн, лўв мӓнӓма Һаврӓм тайты питӓл». Аврам Сара йасӓт пела хулӓнтӓс.

3 Щиты, Ханаан мўвӓн йӓн тӓл улман йўпийӓн, Сара Аврам ийикела Египет мўв Агарь митнӓӓл ай нӓӓа тайты мӓслы.

4 Аврам Агарь пилӓн ус, пӓ лўв нӓ щирӓн лавӓрта йис. Щиты питмал кемӓн, лўв куща нӓӓӓл элты лўвел унашӓк тайты питсӓлы.

5 Сара Аврама йастӓс: «Ма нӓӓена митнӓӓӓм мӓсӓм; лўв Һаврӓм щирӓн ул пӓ мӓнӓм нӓмӓлтыйӓа ӓт тайлӓлы. Шишӓн, нӓн урӓенӓн ма ликӓн этлайӓм; Турӓм Куща мӓнӓма пӓ нӓӓена сўт верты ӓта ат ул».

6 Аврам Сара пела йастӓс: «Лўв нӓн митнӓӓӓн, мўй лӓнхалайӓн, щит лўв пилӓлӓн вера». Шишӓн, Сара митнӓӓӓла рупата Һурты партӓс пӓ Агарь лўв элтӓл хӓнтас.

7 Турӓм Куща ангел тал хишӓн мўвӓн йик ўты ўс пўӓӓлӓн, Сур пела мӓнты йушӓн, лўвел уйӓтсӓлы.

8 Пә йастәс: «Агарь, Сара митнэ, хӧлща йӧхәтсэн пә хӧлта мәнлән?» Лӱв йастәс: «Ма Сара куща нәңем элты хӧнталәм».

9 Турәм Куща ангел лӱвела йастәс: «Куща нәңен хӧща йӧхлы мәнә пә лӱв пелайәл хуләнәтә».

10 Щәлта Турәм Куща ангел лӱвела йастәс: «Энәмты тыхлән щи лӧват ара верләм, лӱңәтты йур әт йӧхәтәл».

11 Хӧлна Турәм Куща ангел лӱвела йастәс:

«Нәң ин һаврәм щирән уллән
пә пӧх сәма пайәтлән,

Измаил* нәмән лӱвел пӧнлән,
Турәм Куща нәң лавәрт уләпсайән хултсәлы;

12 лӱв ут вой иты хӧйатәт кӱтән улты питәл:
лӱв иса мир йәщәлт питәл,
мир пә лӱв йәщәлтәл питәл,
йайлал-апщилал пилән кӱтәңә улты питәл».

13 Щишән, Агарь лӱв пиләлән пӧтәртәм Турәм Куща нәмән мәслы: «Нәң – Мәнәм ватман тайты Турәм». Щиты лӱв йастәс: «Йәна тәта, Мәнәм ватман тайты Ӧт, ма ватсәм».

14 Щишән, щи йик ӱты ӱс щиты айәлтла: Беэр-лахай-рои†. Кадес лот пә Баред вош кӱтән лӱв ул.

15 Агарь Аврама пӧх сәма пайтәс; Агарь элты тайәм пӧхәл Аврам Измаил нәмән пӧтсәлы.

16 Аврама һийәлйәң хут тәл ус, хун Агарь Измаил пӧхәл сәма пайтәс.

---

* **16:11** 16:11 Измаил – (евр.) «Турәм хуләл»; † **16:14** 16:14 Беэр-лахай-рои – (евр.) «Мәнәм ватман тайты Лыләң Ӧт нәм тайты йик ӱты ӱс»;

17

Эвэтты щир йастантэпса

¹ Аврама йӳрсот йӳрӳтйаң тӳл ус, хун Турэм Куща лӳв йӳщалтӳл этӳс пӳ лӳвелжа йӳстӳс: «Ма Иса Верӳтты Турэм, Ма йӳлпемӳн йӳаңха пӳ вещьката ула;

² Ма йастантӳпсайӳм мин кӳтӳмӳнӳн верлӳм пӳ щӳлта шек-шек ара нӳҗен рутмӳлтлӳм».

³ Аврам мӳва хӳмта рӳкнӳс. Турэм пӳ лӳв пилӳлӳн йӳллы пӳтӳртӳс пӳ щиты йӳстӳс:

⁴ «Тӳм Ма йастантӳпсӳм нӳҗ пилӳнӳн: ар сыр мир ащйа нӳҗ питлӳн,

⁵ Аврам нӳмен хӳйлӳн, пӳ тӳлта йӳллы нӳҗ нӳмен питӳл: Авраам^{*}, Ма нӳҗен ар сыр мир ащйа верлӳм;

⁶ пӳ шек-шек нӳҗен рутмӳлтлӳм, пӳ нӳҗ элтӳн Ма ар сыр мир этӳлтӳлӳм, пӳ хонӳт нӳҗ элтӳн этлӳт;

⁷ Ма йастантӳпсайӳм мин кӳтӳмӳнӳн пӳ йӳллы улты нӳҗ җаврӳмлан пилӳн верлӳм, щит веккеша улты йастантӳпса, щиты Ма нӳҗ Турмена пӳ нӳҗ йӳпен җаврӳмлана Турма улты питлӳм;

⁸ ин нӳҗ па мӳвӳҗ хӳйат иты улты Ханаан мӳвен нӳҗена пӳ нӳҗ йӳпенӳн рутӳмты җаврӳмлана хӳл мӳлӳм, веккеша тӳйты мӳлӳм; пӳ лывилала Турма улты питлӳм».

⁹ Щӳлта Турэм Авраама йӳстӳс: «Нӳҗ пӳ нӳҗ пелкен элты Ма йастантӳпсайӳм тӳҗа-щира веры, нӳҗ пӳ нӳҗ йӳпенӳн ӳнӳмты җаврӳмлан пӳ йӳллы улты лыв җаврӳмлал җаврӳмӳт ищи.

¹⁰ Щит Ма йастантӳпсайӳм, щит мин кӳтӳмӳнӳн пӳ нӳҗ йӳпенӳн йӳллы улты нӳҗ җаврӳмлан җаврӳмӳт

---

* **17:5** 17:5 Авраам – (евр.) «ар сыр мир ащи»;

пилэн тўна-щира верты верэн ул: хӧл йох рут сэма питэм йох Һаврэмэт пилэн эвэтты щира† питэл;

11 хӧл йох хӧйатэта сэма питэм йох Һаврэмэт пилэн эвэтты щир вераты: щит Ма нын пиланэн йастантэпсайэм поса питэл.

12 Кашең сэма питэм йох Һаврэм нын рутлэн хӧща, нӧң пӧ нӧң йӱпенэн энэмты Һаврэмлан пӧ лыв Һаврэмлал Һаврэмэт хӧща Һийӧл хӧтла йиталэн эвэтты щирэн ат верлайэт. Шӧши хотэн сэма питэм пӧ щел Ӧх сӧхат па рут хӧйат элты лутэм Ӧт, хӧй антом нӧң рутэн элты, эвэтты щирэн ат верлайэт.

13 Цишэн, нӧң хотэнэн сэма питэм Ӧт пӧ щел Ӧх сӧхат лутэм Ӧт эвэтты щирэн ат верла, щиты Ма йастантэпсайэм нын элэнэн веккеша йастантэпсайа питэл.

14 Ӧт эвтэм йох хӧйат, хӧй эвэтты щирэн ӧт верла, лӱв мирӧл элты эртла, Ма йастантэпсайэм шӧппи ушмал урӧңэн».

15 Щӧлта Турэм Авраама йастӧс: «Сара имен пӧ ал айӧлты Сара нӧмалэн, лӱв нӧмӧл питӧл: Сарра.

16 Ма лӱвел йӧмэн мӧлэм пӧ нӧңен пӧхэн лӱв элтӧл мӧлэм; лӱвел йӧмэн мӧлэм, пӧ мирӧт лӱв элтӧл этлӧт, хонӧт лӱв элтӧл этлӧт».

17 Авраам хӧмта рӧкнӧс пӧ Һӧхэн йӧхӧтса пӧ лӱв сӧхатӧл йастӧс: «Сот тӧлпи ики элты пӧх хун ул? Йӧрсот тӧлпи Сарра мӱй щирэн Һаврэм сэма пайӧтӧл?»

18 Пӧ щӧлта Авраам Турма йастӧс: «Измаил кӱш кепа Нӧң йӧлпенэн лылӧна пӧ йӧма ат ул!»

---

† 17:10 17:10 эвэтты щир – еврейӧт хӧща сэма питэм йох Һаврэм Һийӧлмет хӧтӧлэн ху пӧрмасӧл хӧща лыпац поӧам шӱкӧл хӧлт эвӧтмӧла;

19 Турэм пә йастәс: «ВӔллы нәң имен Сарра нәңена пӔх сәма пайәтәл, нәң пә лӳвел Исаак‡ нәмән пӔнлән; Ма пә йастантәпсайэм лӳв пиләлән веккеша йастантәпсайа верләм, пә лӳв йӳпелән улты ӆаврәмлала.

20 Измаил элты Ма нәңен ищи хултсәм: Ма лӳвел йәмән мӕләм, тыхләл ара верләм, пә шек-шек лӳвел рутмәлләм; кӕтхӔщияӆ кӕнащ лӳв элтәл сәма питлӕт; Ма лӳв элтайәл вӔлаӆ мир этәлтәләм.

21 Туп Ма йастантәпсайэм Исаак пилән верләм, папуш и тӕм пӔрайән Саррайән нәңена тайты пӔхен пилән».

22 Щитәлән Турэм Авраам пилән пӔтәртты вӔлуйәс пә нӔх элләс.

23 Щи хӕтәлән Авраам Измаил пӔхәл эвәтты щирән версәлы. Пә лӳв хотәлән сәма питәм йох хӔйатәт пә щел Ӕхәл сӕхат лутәм Ӕтәт ищи щиты версәлы, хӔты Турэм лӳвел йастәс.

24 Авраама, эвәтты щир верәмән, йӕрсот йӕрәтйӆ тӕл ус.

25 Измаил пӔхәла эвәтты щир верәмән хуләмхӔщияӆ тӕл ус.

26 ВӔллы щи хӕтәлән Авраам Измаил пӔхәл пилән эвәтты щирән версайтән.

27 Лӳв пиләлән лӳв хотәӆ йох хӔйатлал, лӳв хотәлән сәма питәм пә па мир хӔйатәт элты щел Ӕх сӕхат лутәм Ӕтәт хӔл эвәтты щирән версайт.

18

Авраам хуләм мойәӆ ху

---

‡ 17:19 17:19 Исаак – (евр.) «лӳв нӕхәл»;

1 Мамре дуб йўхәң ут хōща, хәтәл күтәп рўвән пирщин хот овәл пўнәлән Авраам омәсмалән, лўв хōщайәл Турәм Куща этәс.

2 Авраам сәмңилал нōх аләпсәлы пә шийаләслы, хуләм йох хōйат лўв элтәл йәләншәк лойләт. Лывилал шийаләмал кемән, пирщин хот овәл элты лыв хōщайәл йәщалт хухәлмәс пә мўв унты ил һўрщәман ох пōнәс,

3 пә йастәс: «Вōлаң Куща! Нәң йәм сәмән ма пелайәм ватлән ки, Нәң митхуйән хот мōхты ал мәна;

4 күрлән лōхәтты йикән тулайты, щәлта тәм йўх илпийән щўтцаты,

5 ма пә һаң туләм, нын сәмлән ләщтәты урәңән, щәлта йәллы мәнты верәтләты; ищипа щи ин нын митхуйән хōща йōхәтсәты». Лыв йастәсәт: «Хōты пōтәртлән, щиты веры».

6 Щәлта Авраам пирщин хота, Сарра хōща, тәрматыман лōңемәс пә йастәс: «Хуләм мера арат йәм лат сорашәк рўвта пә паләм һаң вера».

7 Щәлта ташәл хōща Авраам хухәлмәс, мет йәм ай мис пōшәх пирыйәс, айкем митхуйәла мәслы пә щитәл ләтōт сора верты питәс.

8 Щәлта вōй пә мис йик, пә йәлпа кавәртәм һōхи ўс, пә лыв йәлпиләлән омәссәлы, лўв пә лыв пўнәлән йўх илпийән лойәс. Лыв пә ләсәт.

9 Щәлта лўвела йастәсәт: «Сарра иимен пә хōта?» Лўв йастәс: «Тәта, пирщин хотән».

10 Итәл йастәс: «Папуш и тәм пōрайән Ма нәң хōщайән па йōхәтләм, пә Сарра иимен пōх тайты питәл». Сарра пә пирщин хот ов сайән лойәс пә хуләнтәс.

11 Авраам пә Сарра уна пелка йўвәм хōйатңән усңән, Сарра нә верлал йәтшәсәт.

12 Сарра һәхән йӘхәтса пә лүв сәхәтәл йәстәс: «То, Ма пә, пиршамәмем йүпийән, һаврәм мүй щирән мөщатләм? Иикем па пирәщ».

13 Турәм Куща Авраам пела йәстәс: «Мүйә пә Сарра һәхәс, йәстәман: 'Пирәщ турәмән мүй щирән ма һаврәм мөщатләм?'

14 Турәм Кущайа мөлты лавәрт вер хун ул? Папуш, йәстәм хәтләмән, Ма һәң хөщайән йӘхәтләм, Сарра пә пөх тайты питәл».

15 Сарра пәлтамәс пә йәстәс: «Ма әт һәхсәм». Турәм Куща пә йәстәс: «Анта, һәң һәхсән».

Содом вош тәлаңа хайты урәңән Авраам пойкащәл

16 Щәлта ши йох хөйәтәт нөх лойсәт пә Содом вош пела мәтсәт; Авраам ищи лыв пиләлән төхшәк унты йәңхәс.

17 Щәлта Турәм Куща йәстәс: «Ма мүй верты үтщиләм, Авраам элты хәһәтләм хун?»

18 Авраам элты вөлаң пә йурәң мир йәна рутмәл, мүйән улты мирәт хөл лүв хүватәлән йәмән мәлайәт,

19 Ма лүвел ши урәңән пирысәм, щәха лүв, һаврәмләла пә хилыләла, Турәм Куща әләм йуш хүват, тәңә-щира пә вешкәта улман, шушты ат партләлы, Турәм Куща пә мүй Авраама йәстәс, ищи верләлы».

20 Турәм Куща йәстәс: «Содом пә Гоморра вошңән хөйәтәт уләпса элты ар холләпәң үв щәщәл, кәрәкел шек лавәрт,

21 ил Әхәлләм пә вәтләм, йәна мүй лыв щиты улләт, хөты Ма хуллыләм, мосәң, анта, щит ләрапләм».

22 Ши хөйәтңән карәмәсңән пә Содом пела мәтсәңән; Авраам пә Турәм Куща йәщәлт хөлна лойәс.

23 Авраам Лўв хōщайэл ванашэк мәнэс пә йастэс: «Нәң кәрэкәң хōйатэт пилән вешкат хōйатэт муй па пәратлэлан?»

24 Мосәң, тәм вошән ветйаң вешкат хōйат ул? Пәр мōлты Нәң щи тәха пәратлән, щита улты щи ветйаң вешкат хōйат урәңән әт щаләтлән?

25 Нәң щиты әт верлән, вешкат хōйатэт атәм хōйатэт пилән пәратлэлан хун, атәм хōйатэт иты вешкат хōйатэт сүтәтлылан хун, Нәң элтән щит әт питәл! Иса мўв Сүт верты От йōвра верәл хун?»

26 Турәм Куща йастэс: «Содом вошән ветйаң вешкат хōйат Ма уйәтләм ки, Ма лыв урәңелән хōл щи тәха щаләтләм».

27 Авраам пә йастэс: «Ма пә Вōсху пилән пōтәртты йасәнем хōлна этәл, ма, тал хиш пә нампәр:

28 мосәң, ветйаң вешкат хōйат унты вет туп әт тәрмәл? Нәң тәлаң вош щи әт тәрәмты вет хōйат урәңән пәратлән хун?» Лўв йастэс: «Әт пәратләм, һәлйаң вет щита уйәтләм ки».

29 Авраам Лўв пиләлән йәллы пōтәртэс пә йастэс: «Мосәң, һәлйаң щита лйикмәл?» Лўв йастэс: «Нәлйаң хōйат урәңән Ма щит ищи әт верләм».

30 Щәлта Авраам йастэс: «Вōсху әт ат лйикащәл, ма па йастәләм: мосәң, щита туп хōлмаң хōйат питәл?» Лўв йастэс: «Әт верләм, хōлмаң щита лйикмәл ки».

31 Авраам йастэс: «Ма пә Вōсху пилән пōтәртты йасәнем хōлна этәл: мосәң, щита хус лйикмәл?» Лўв йастэс: «Хус урәңән әт пәратләм».

32 Авраам йастэс: «Вōсху әт ат лйикащәл, ма и пуш па иңщәсләм: мосәң, щита йаң туп питәл». Лўв йастэс: «Йаң урәңән әт пәратләм».

33 Шәлта Турәм Куща мәнәс, Авраам пилән пөтөртты вольийәс; Авраам пә лүв улты тәхайәла йохлы мәнәс.

19

Лот ики лына хәцәм щир пә Содом пә Гоморра вошнән шүкатәм вер

1 Щи ангелнән йэтна пела Содома йохәтсәтән, хун Лот ики Содом вош овәт пүнәлән опсәс. Лот ики лынан кашаләмал кемән, нөх лойәс пә лын йәщалтан мәнәс пә мүв унты, өх пөнман, ил һүрәс

2 пә йастәс: «Кущайнәлам! Митхуйән хота лөңатән пә холатән, күрлән лөхиталән, аләңсәхат нөх килләтән пә йәллы нын йушән хүват мәнләтән». Лын пә йастәстән: «Анта, мин камән холләмән».

3 Лүв пә шек такан лынан пойәксәлы; пә лын лүв йүпелән мәтсәтән, пә лүв хотәла лөксәтән. Лүв йәм әпләң ләтөт пә паләм һаң верәс, пә лын ләстән.

4 Лын хөлна ил әт өлсәтән, хун Содом вош йох, айәл-унәлән, кашәң вош оләң элты, щи хот, керәтман, ләп үсәл.

5 Лот ики ким вохсәл пә лүвел йастәсәт: «Хөта һаң хөщайән холты йөхтәм хөйатнән? Лынан мүн хөщайәв ким тывалән; мүн лын пиланән пақраслыты ләңхалайув».

6 Лот ики лыв хөщайәл ким этәс, пә хөт овәл лүв йүпелән ләп тухәрсәлы,

7 пә йастәс: «Хәнам йөх, атәм ал вераты;

8 тәта щи ма эвеңәлам, лын хөлна йох хөйат пилән әт устән; ма лынан нын хөщайән этәлтыллам, мүй ләңхалайты, лын пиланән вераты, туп тәм йөхтәм хөйатнәна нәмәлты ал вераты, лын ма мойәң хөйатнәлам, ма лынан сайләты верәм ул».

9 Лывэт пә йастәсәт: «Ты йўва». Пә йастәсәт: «Тәм хойат па мўв элты йохтәм օт, пә мўңев сўтәтты ўтщийәл? Ин мўң нәңена лынан элты аршәк атәм верлув». Щәлта щи хойат, Лот ики, пўңла ипәртты питсәл, пә ов шўкатты ўтщисәл.

10 Щиңәньща щи йохнән йошлән ким ңиншәмтыслән пә Лот ики йохи ңәрәмәслән, пә ов ләп тухәрсәлән;

11 ов пўңәлән уләм хойатәт айәл-унәлән сәмлы пайәтсәлән, щишән щитәт, ов кәшман, воллы шукащсәт.

12 Щи йохнән Лот ики пела йастәснән: «Хойтылан тәта холна улләт? Веңлан мўй, пօхлан мўй, эвилан мўй пә па хойатлан тәм вош элты хօл йәл тўвалән,

13 мин тәм тәха иса тала верләмән, Турәм Куща унты шек ун холләпәң ўв тәм мօхет уләпса элты йохтәс, щишән, Турәм Куща тәм тәха иса тала верты урәңән минәмән китсәлы».

14 Лот ики ким этәс пә веңа верты ўтщийәм օтңилал пилән пօтәртәс, пә йастәс: «Нօх лойатән, тәм тәха элты мәнатән, Турәм Куща тәм вош пәратләлы». Туп лын лўвела әт эвәлсәтән.

15 Аләңсәхата йўвмәлән, ангелнән Лот ики тәрматты питсәлән, щиты йастәман: «Нօх кила, имен пә эвеңәлән ўйәлән, тәлта йәл мәнаты, нынана лылңа хәщты урәңән, вош атәм верәт нәңена әт ат хойсәт».

16 Лўв пә әт тәрматыйәс, щишән, щи хойатнән лўвел пә лўв имәл пә лўв эвеңәләл йошлән элты катәлман, ўслән пә вош кимпийа туслән, Турәм Куща йәм сәмән Лот ики пела ватмәл урәңән.

17 Вош кимпийа лывилал тўвманән, итәл йастәс: «Нәң лылән шавийи; йохлы ал ванта пә тәм пайлы

мүвэн ил ал лойлыһа; һаң а́т ат па́ртсән, Кев үрән шава́ща».

18 Лот ики па́ лына́на йа́стэс: «А́нта, Во́лаң Ку́ща!

19 Та́та ши, На́ң митхуйэ́н пела́ На́ң йа́м сэ́мэн ватсэ́н, ма улэ́псайэ́м шави́ты урэ́ңэн На́ң ши лóват йа́м версэ́н; туп ма́ Кев үр у́нты хухэ́лты а́т верэ́тлэм, та́м шук э́лты ат шава́щсэм па́ лы́лңа ат ха́щсэм,

20 тў́м во́ша хухэ́лты ваншэ́к, лў́в ай; ши хухэ́лты ма́нэм э́слы, – лў́в ай; лы́лэм па́ шави́лэм».

21 Па́ лў́вела́ йа́стэс: «На́ң урне́нэн щит Ма́ па верлэ́м: һа́ң айэ́лты во́шен а́т шу́катлэм;

22 тэрматыйа́, щита́ ха́ңэ́ма, һа́ң ши а́т йóхэттэ́н унты́ Ма́ верэ́м верты́ а́т верэ́тлэм». Щи́шэн, ши во́ш Сигор* нэ́мэн ма́са.

23 На́й нóх этэ́с, хун Лот и́ки Сигор у́нты йóхтэ́с.

24 Ща́лта, Ту́рэм Ку́ща Со́дом па́ Го́морра во́шңэн Ту́рэм Ку́ща э́лты ту́рэм э́лты ту́тэң кева́тэн па́ ту́тэн йэ́рт иты́ шошэ́псэ́лы,

25 ши во́шңэн, па́ ши пайлы́ мү́вэ́т, па́ ши во́шңэн хóл хóйатэ́т, па́ мү́вэн э́нмэм óтэ́т хóлалтсэ́лы.

26 Лот и́ки йў́пийэ́н йў́вэм имел́ йóхлы́ а́ңкэрмэ́с, па́ со́лаң а́кла мóхты́ йис.

27 Авраа́м алэ́ңса́хат алэ́ң нóх килэ́с па́ ши та́хайа́ ма́нэс, хóта́ Ту́рэм Ку́ща йэ́щалт ши́ йэ́лпийэ́н лóйэс,

28 Со́дом па́ Го́морра во́шңэн па́ йóхан лэ́пэн улты́ мү́вэ́т пела́ а́ңкэрмэ́с па́ ка́щалэ́слы: ши́ мү́в э́лты, а́лэм ку́р иты́, пу́сэң нóх этэ́с.

29 Щи́ты ус, хун Ту́рэм пайлы́ мү́в во́шэ́т па́ратсэ́лы, Ту́рэм Авраа́м нóмэ́сэн иса́ та́йсэ́лы па́ во́шэ́т шу́катэм та́ха э́лты́ Лот и́ки йэ́л китсэ́лы, хóта́ Лот и́ки ус.

Лот ики па́ лў́в э́вэңа́лал

* 19:22 19:22 Сигор – (евр.) «ай, айийэ»;

30 Сигор элты Лот ики мǎнэс, Кев ўрэн эвеңэлал пилэн улты питэс, лўв Сигор вошэн улты пǎлэс. Щита эвеңэлал пилэн хўшапэң кев лыпийэн ус.

31 Щǎлта ђпел апщела йастэс: «Ащемэн пирэщ, пǎ йЉх хЉйат тǎм мўвэн а́нтом, мин пилэмэнэн улты урэңэн, хЉты мўв лЉватэн уллўйэл,

32 щишэн, ащемэн ўнайэн йищэлтэлэмэн, пǎ ащемэн элты рутэмэн йэллы тулэмэн».

33 Щи атэн лы́н ащан йищэлтэслэн; ун эвел лўв хЉщайэл лЉңтыйэс; ащел пǎ а́т уйтэс, хун лўв ђллўйэс пǎ хун нЉх килэс.

34 Кимет хǎтэл ђпел апщела йастэс: «МЉлхатэл ма ащем хЉща лЉңтысэм; тǎм ат лўвел ўнайэн па йищэлтэлэмэн; пǎ нǎң лЉңтыя, ащемэн элты рутэмэн йэллы тулэмэн».

35 Щи ат ащан ўнайэн па йищэлтэслэн; пǎ ай эвел лўв хЉщайэл лЉңтыйэс; ащел па а́т уйтэс, хун лўв ђллўйэс пǎ хун нЉх килэс.

36 Щиты Лот ики эвеңэлал лы́н ащан элты кинтак лавэрта йисңэн.

37 Ун эвел пЉх тǎйэс, нэмэн мǎслы: Моав†. Лўв ин тǎм унты моав йох ащи.

38 Ай эвел ищи пЉх тǎйэс, нэмэн лўвел мǎслы: Бен-Амми‡. Лўв ин тǎм унты аммон йох ащи.

20

Авраам пǎ Сарра Авимелех хон хЉща

1 Авраам йэллы Морты мўв пела каслэс, Кадес лот пǎ Сур мўв кўтэн улты питэс; мЉлты сыс Герар вошэн ус.

---

† 19:37 19:37 Моав – (евр.) «ащем элты» йасңэт хЉрпи; ‡ 19:38 19:38 Бен-Амми – (евр.) «ма мирэм пЉх»;

2 Авраам Сарра имел элты щиты йастэс: «Лўв ма нэ апщем». Авимелех, Герар вош хон, Сарра лўв хўщайэл туты партсэлы.

3 Атэлэн улэмэн Авимелех хўща Турэм йўхтэс пǎ лўвела йастэс: «Тǎм ими ўймен урэңэн нǎң сǎрма питлэн, лўв ики тǎйэл».

4 Авимелех пǎ щи нэ хўща ат кетмийэс пǎ йастэс: «Вўсху! Нўрлы мир пǎр мўй пǎратлэн?»

5 Авраам мǎнэм йастэс: ‘Лўв ма нэ апщем’? Сарра пǎ йастэс: ‘Лўв ма йайэм’. Ма щит йǎм нǎмэсэн версэм пǎ йошлам сыстамэт».

6 Щǎлта Турэм лўвел улэмэн йастэс: «Ма ищи уйэтлэм, щит нǎң йǎм нǎмэсэн версэн, щишэн, нǎңен Ма йэлпемэн кǎрэк элты сайлэптэсэм пǎ лўв хўщайэл нǎңен кетэмты ат эсэлсэм;

7 ин пǎ икела имел йўхлы мийи, лўв Турэм айкел туты хўйат пǎ нǎң урэңенэн пойэкщэл, щиты нǎң лылǎна хǎщлэн; йўхлы ат мǎлэн ки, уйты, хотэң ўтлан пилэн нǎң сǎрма питлэн».

8 Авимелех алэңсǎхат алэң нўх килэс, митйохлал хўл вохсэлы, щи йасңэт лывилал хўл пўтэртсэлы; пǎ щи хўйатэт шек пǎлтэмэсэт.

9 Щǎлта Авимелех Авраам вохсэлы пǎ лўвела йастэс: «Мўй нǎң мўң пилэвэн версэн! Мўй атэм вермем урэңэн нǎң мǎнэм пǎ ма хон мўвем ун кǎрэка пайэтсэн? Нǎң ма пилэмэн ат рǎхты верэт версэн».

10 Щǎлта Авимелех Авраама йастэс: «Хўты нǎң нумэссэн, тǎмиты верменэн?»

11 Авраам йастэс: «Ма щиты нумэссэм, тǎм тǎхайэн Турэм элты пǎлты верǎнтоп пǎ ма имем урэңэн ма веллайэм;

12 лўв пǎ йǎна ма нэ апщем: лўв ма ащем эви, тупǎнта ма аңтэм тǎйэм эви; щǎлта ма имема йис;

13 Турэм мәнэм ащем хот элты мўв хўват йахты китмалэн, ма лўвела щиты йастэсэм: ‘Щи лўват йам вера, хўлта кепа мин ат йохэтлэмэн, иса ма элтэм пётэрта: ‘Щит ма йайэм’».

14 Щалта Авимелех ай пә ун йош вой, митйох пә митнэңэт Авраама мāsлы; Сарра имел па йохлы мāsлы.

15 Щалта Авимелех йастэс: «Тата щи, ма мўвем нәң йэлпенән; ула, хўта нәңена лэщалэл».

16 Саррайа пә йастэс: «Тата щи, ма нәң йайэна щорэс сикль щел ох мāsэм; тām мойлэпса нәңена, нәң хойатлан ат уйэтлэл, нәң иса вещькат пә нэмэлты атэм ат версэн».

17 Щалта Авраам Турэм пела пойэкщэс, пә щалта Авимелех, пә лўв имел, пә лўв митнэлал Турэмэн хўл йāmэлсайэт, пә лыв наврэм тайты питсэт;

18 Авраам Сарра имел урәңэн Авимелех хотән наврэм тайты вер Турэм Куща вўлытыслы.

21

Исаак сэма питэм вер

1 Турэм Куща, йастымал щирән, Сарра пела щи арат йам ус пә, хўты лўвела йастылыйэс, щиты версэлы.

2 Сарра лавэрта йис пә Авраама пōх сэма пайтэс, Авраам пирщамэм йўпийән, вўллы щи пōрайән, хўты Турэмэн лўвела йастылыса;

3 Авраам лўв хōщайэл сэма питэм пōхэла, Саррайән лўвела тайэм пōхэла, Исаак нэм пōнэс;

4 щалта, Авраам Исаак пōхэл эвэтты щирән нийэлмет хятэлән версэлы, хўты Турэм лўвела партэс.

5 Исаак пōхэл лўв хōщайэл сэма питэмән, Авраам нуптэл сот тәл ус.

6 Сарра йастэс: «Турэмэн һахты партсайэм; хой ма элтэм хулэл, ма пилэмэн һахты питэл».

7 Щалта па йастэс: «Хой Авраама, лулэн, йастэс: ‘Сарра һаврэм эсэмэн лапэтты питэл’? Лүв пирща йүвмал йүпийэн ма пөх тайсэм».

8 Һаврэм энмэс пә эсэм элты вöлытса; Исаак эсэм элты вöлытэм хятэлэн Авраам йам лэтотэң пәсан верэс.

Агарь пә Измаил воштылайңэн

9 Щалта Сарра кашалэслы, хөты Египет нэ Агарь тайэм пөх лүв Исаак пөхэл элты һахэл,

10 пә Авраама йастэс: «Там митнэ пөхэл пилэн вошты, ищипа там митнэ пөх ма Исаак пөхем пилэн наң хайты ташен ортты ат питлэлы».

11 Авраама щит щикем ат лэщалэс, Измаил ищи лүв пөхэл ус.

12 Турэм пә Авраама щиты йастэс: «Нөпсэн ат ат шакэл энэмты пөхен пә митнэңен урэңэн; мүй Сарра наңена йастэл, иса лүвел хулэнта, туп Исаак хүват тайты тыхлэнэн Ма наңена партэм һаврэмлам питлэт;

13 митнэңен пөх элты Ма ищи мир энмэллэм, лүв ищи наң һаврэмен».

14 Авраам алэңсәхат алэң килэс, һаһ пә йик тайты хир үс, пә щит иса Агарь ләкра пөтсэлы, пә пөхэл пилэн лүвел йэл китсэлы. Агарь мәнэс пә Вирсавия тал хишәң мүвән тәпәс,

15 хирән йиңкэл хөлас пә пөхэл варэс похэл илпийән хайсэлы,

16 щалта йэлшәк мәнэс, и һол йүвэтты хүватән ил опсэс. Щиты лүв йастэс: «Энэмты пөх пәрты щир ватты ат ләңхалайэм». Лүв опсэс пә үвты питэс пә холлэс;

17 Турэм энэмты пӧх тӱр сый хултсэллы; Турэм ангел турэм элты Агарь ўвалтсэллы пӧ йастэс: «Хӧты йисэн, Агарь? Ал пӧла; Турэм энэмты пӧх тӱр сый щилта, хӧта лӱв ул, хӱлтсэллы;

18 нӧх лойа, энэмты пӧхен нӧх лошӧлты пӧ йошӧл элты катлы, Ма вӧлаң мир лӱв элтӧл этӧлтӧлэм».

19 Щӧлта, Турэмэн йушэн альса пӧ, лӱв йик ӱты мӱв ӱс кашалӧс, щи мӧнӧс, хирӧл йикэн тӧкӧптӧслы пӧ пӧхӧл йишӧлтӧслы.

20 Турэм энэмты пӧх пилэн ус, лӱв энмӧс, пӧ тал хишӧн мӱвэн улты питӧс, нӧлӧн-йухлӧн вой велты хуйа йис.

21 Фаран нӧмпи тал хишӧн мӱвэн лӱв ус; Египет мӱв элты аңтӧлӧн нӧнӧн ӱса.

Авраам пӧ Авимелех йастантӧпса версӧтӧн

22 Щи ишӧн Авимелех хон, Фихол лӧал йох кушайӧл пилэн, Авраама йастӧс: «Турэм иса нӧн пилӧнӧн, мӱй вер кепа нӧн ӧт верлӧн;

23 щишӧн, Турэм ватман мӧнӧма тӧта йасӧн мийа, нӧн мӧнӧма, ма пӧхема, ма хилӧма атӧм ӧт верлӧн; хӧты ма нӧн пилӧнӧн йӧма верӧт версӧм, хун нӧн тӧм мӱва улты йӧхӧтсӧн, щиты нӧн па, ма пилӧмӧн пӧ тӧм мӱв пилӧн, верӧт верты питлӧн».

24 Авраам йастӧс: «Ма йасӧн мӧлӧм».

25 Авраам Авимелех пела туп йик ӱты мӱв ӱс урӧнӧн ӱшмащӧс, Авимелех митйӧхӧтӧн нӧх ӱйӧм урӧнӧн.

26 Авимелех пӧ йастӧс: «ӧт уйӧтлӧм, хӧй щит верӧс, нӧн пӧ мӧнӧма ӧт йастӧсӧн; ма щит элты ин тӧм унты ӧт хуллысӧм».

27 Щӧлта Авраам ошӧт пӧ мисӧт ӱс пӧ Авимелеха мӧслы, щиты лын йастантӧпса версӧтӧн.

28 Лапӧт нӧ ош вой тащ элты Авраам атӧлт ӱслы.

29 Авимелех пә Авраама йастәс: «Мўйа лапәт нә ош нәң атәлт үсән?»

30 Авраам йастәс: «Тәм лапәт нә ош ма йошем элты ўйи, щит щәха нумты урәңән, тәм йик ўты мўв ўс ма хирсәм, лўв мәнәм».

31 Щишән, щи лот Вирсавия* нәмән мәслы, щита лын кўтәнән йасәң мәстән.

32 Щиты лын Вирсавия нәмпи тәхайән йастантәпса версәтән. Авимелех хон лўв Фихол ләл йох кущайәл пилән лойсәт пә филистимәт мўва йōхлы мәтсәт.

33 Вирсавия хōща Авраам дуб йўхәң йохәм опсәс, щита Турәм Куща пела, веккеша улты Турәм пела, пойәкщәс.

34 Авраам филистимәт мўвән әл йōхтылыты хōйат щирән йәм хўв кўт ус.

22

Авраам эвэлты вер Турәм арталәс

1 Щиты ус, Турәм щи верәт йўпийән Авраам эвэлты вер арталәслы. Пә щиты лўвелә йастәс: «Авраам!» Лўв йōхлы йастәс: «Ма щи».

2 Турәм йастәс: «Сәм вōшән тәйты аратәл и пōхен, Исаак пōхен, ўйи пә Мориа мўва мәнә; пә щита и кев ўр Ма нәңән алләм, щита лўвел йира туты урәңән нōх ўщиты».

3 Авраам аләңсәхат аләң нōх киләс, осәл войәл нōх киртсәлы, кәт энәмты митху пә Исаак пōхәл пәтән ўслы; йир ўщитты урәңән тўт йўх хәлытәс, пә щәлта нōх лōйәс пә Турәм аләм тәха пела мәнәс.

4 Хулмет хәтәлән Авраам хўвәлта щи тәха шийәләслы.

---

* **21:31** 21:31 Вирсавия – (евр.) «йасәң мийәм йик ўты мўв ўс» мўй пә «лапәт от йик ўты мўв ўс»;

5 Энэмты митхуйңэна Авраам йастэс: «Нын тата осёл войэн пилэн хяцатэн, мин пә пӧхем пилэн тӧхи мӓнлэмэн пә пойэкцэлмэн, пә щӓлта нын хӧщайэн йӧхлы йӧхэтлэмэн».

6 Авраам йир уӗцитты тӗт йӧх уӗс, пә Исаак пӧхӗла шӓнша пӧтсӗлы; лӗв пә йоша тӗт пә кеши уӗс, пә лын йӧха мӓтсӗтэн.

7 Щӓлта Исаак Авраам ащел пела пӧтӗртты питӗс, пә йастэс: «Ащийӗ!» Лӗв пә йӧхлы йастэс: «Хӧты, пӧхийӗ». Пӧхӗл йастэс: «Тӓта тӗт йӧх пә тӗт, хӧта пә йира уӗцитты ош пӧшӗх?»

8 Авраам йастэс: «Турӗм Лӗвела йира уӗцитты ош уйӗтӗл, пӧхийӗ». Пә лын йӧха йӗллы мӓтсӗнэн.

9 Щӓлта Турӗм йастӗм тӓхайа йӧхӗтсӗтэн; Авраам щита йирасты нӧрӗм верӗс, тӗт йӧхӗт пӧнӗс, пә Исаак пӧхӗл йӓрман йирасты нӧрма йӧхӗт элты пӧтсӗлы.

10 Щӓлта Авраам ӓиншӗмтыйӗс пә кеши алӗмӗс, пӧхӗл пӧткӗты урӗнэн.

11 Туп Турӗм Куща ангел турӗм элты лӗв пелайӗл увалтӗс: «Авраам! Авраам!» Лӗв йастэс: «Ма щи».

12 Ангел йастэс: «Пӧхен элты йошен ал алми пә лӗв пилӗлӗн нӗмӗлты ал вера, ин Ма уйӗтлӗм, Турӗм элты нӓн пӓллӗн, пә аратӗл и пӧхен Мӓнӗма мӓты ӓт щӓлӗтсӗн».

13 Щӓлта Авраам йӧхлы ӓӓкӗрмӗс пә кашалӗслы: тӓта щи, лын йӧпанӗн хӓш похӗлӗн оӓӗтлӗлӗн ош йӧвӗртымал. Авраам мӓнӗс, ош уӗслы пә пӧхӗл йӧкана йира уӗцитты туслы.

14 Авраам щи тӓха нӗмӗн мӓслы: Иегова-ире*. Щишӗн интӓм унты йастӗла: «Турӗм Куща кевӗн уйӗтты питла».

---

* **22:14** 22:14 Иегова-ире – (евр.) «Турӗм Куща уйӗтӗл»;

15 Щәлта Турәм Куща ангел кимет пұш турәм элты Авраам пела йасәң тайәс

16 пә щиты йастәс: «Мәнәмән йасәң мәләм, Турәм Куща йастәл, тәм вер вермен урәңән, нәң пөхен, аратәл и пөхен әт шальәтсән,

17 щишән Ма нәңен ар йәмән мәләм пә нәң тыхәл тәлән арәл ара йил, турәм хусәт арата пә царәс сыл сәй хиш арата; лыв пиллалән ләләсты өтәт вошлал нәң тыхәл тәлән лыв йошлала пайәтләлал;

18 нәң тыхлән хүват мұв лөватән улты мирәт хөл йәмән мәлайәт нәң Ма йасңема хултмәмен урәңән».

19 Щәлта Авраам энәмты митхуйңәлал хөща йөхтәс, пә щәлта хөл йәха Вирсавияя мәтсәт; Авраам Вирсавия тәхайән улты хәщәс.

Нахор тыхәл тәл

20 Щи верәт йүпийән Авраам айкелән йөхәтса, йастәса: «Нахор апщена Милка имел ищи пөхәт сәма пайәтмал:

21 олэң өтәл Уц, Вуз апщел, Кемуил, Арам ащи,

22 Кесед, Хазо, Пилдаш, Идлаф пә Вафуил».

23 Вафуил элты Ревекка сәма питәс. Нийәл пөх Милка сәма пайтәс, Нахор икела, Авраам апщия.

24 Нахор Реума нәмпи ай нәңәл Тевах, Гахам, Тахаш пә Мааха ищи сәма пайтәс.

23

Сарра шавиты урәңән Авраам мұв щун лутал

1 Сарра уләм нуптәл сот хус лапәт тәл арат ус: щит Сарра уләм тәләт;

2 Кириаф-Арба хөща, щит ин Хеврон, щита Ханаан мұвән Сарра пәрәс. Авраам лұв урңәлән холләты пә йирңәлтыты йөхтәс.

3 Щялта пярэм Өтэл элты йэлшэк мәнэс пә хет йох пилэн пӨтэртты питэс, пә йастэс:

4 «Ма нын хОщайэн пүңэлта йӨхтэм пә мўвемэм хОйат, пярэм Өтэм ил шавиты урэңэн мәнэма йОра тәйты мўв тыныйаты».

5 Хет йох Авраама щиты йОхлы йастэсэт:

6 «Куща ики, мўң йасңева хулэнта; нәң мўң күтэвэн Турэм кәнащ; мет йәмшэк лоттэты тәхайлуван нәң пярэм Өтэн шавийи; мўң йОра лоттэты тәхайлуван нәң пярэм Өтэн шавитэн урэңэн, нэмэлты хОйат мўң элтэв нәңена шОппи йасэң ат йастэл».

7 Авраам нОх лойэс пә щи мўв мир пела, хет йох пела, Өх пОнман, ил нўрэс;

8 пә Авраам лывилала йастэс: «Нын щиты кашащлэты ки, пярэм Өтэм ат лоттэсэм, щишэн, мәнэм хулэнталэн, Цохар пОх Ефрон ма урңемэн иньщэсаты,

9 лўв мўв хәрэл сылэн Махпела хОща улты хОшапәң кев, лоттэты урэңэн, мОрт тынэн мәнэма нын ватман ат тыныллы».

10 Ефрон пә хет йох күтэн опсэс; пә щялта Ефрон, хет ху, вошәң пушасэл ун ова лОңтыты хет йох хОл хулман, Авраам пела щиты йастэс:

11 «Анта, кущайэм, мәнэм хулэнты: мўв хәр пә щита улты хОшапәң кев ма нәңена мälэм, мирэм ватман, нәңена мойлэлэм, нәң пярэм Өтэн лотты».

12 Авраам щи мўвәң мир йэщалт, Өх пОнман, ил нўрэс,

13 пә, мир хулэтман, Ефрон пилэн пӨтэртэс пә йастэс: «Ма пелайэм хултмälэн ки, ма нәңена щи мўв хәр урэңэн тын мälэм; ма элтэм ўйи, пә ма пярэм Өтэм щита лоттэлэм».

14 Ефрон Авраам пела йОхлы пӨтэртэс пә йастэс:

15 «Кушайэм! Мәнэм хулэнта: щи мўв тынэл щел ӱхэн нӱлсот сикль *; нӱнена пӱ мӱнэма щит мўй ар? Пӱрэм ӱтэн лотты».

16 Авраам Ефрон пилэн кашашӱс пӱ Ефрона Авраам щел ӱх пусмеклӱс пӱ мӱс, мўй арат лўв, хет мир хулӱтман, йастӱс, щел ӱхэн нӱлсот сикль, вӱсийох тынасты щирэн.

17 Щиты Ефрон мўв хӱр, Махпела хӱща, Мамре пўнӱлэн, щи тӱха пӱ щита улты хӱшапӱн кев, керӱтман энэмты йўхӱт пилэн,

18 щит иса, вошӱн пушас ун ова лӱнтыты хет йох ватман, Авраам йоша питӱс.

19 Щи йўпийӱн Авраам, Сарра, лўв имел, лоттӱслы, Махпела хӱща улты хӱшапӱн кев лыпийӱн, Мамре пўнӱлэн, щит тӱм пӱрайӱн Хеврон вош, Ханаан мўвӱн.

20 Щиты хет йох элты мўв хӱр Авраам йоша питӱс, пӱ щита улты хӱшапӱн кев, лўв мӱхилал лоттӱты урӱн па.

24

Исаак пӱ Ревекка

1 Авраам пиршамӱса пӱ тӱллал арӱт усӱт. Турӱм Кушайӱн кашӱн вер хӱща Авраам йӱмӱн мӱса.

2 Щӱлта Авраам хотӱлӱн улты, лўв тӱйты хӱл мӱлтылал лӱщатты, кушса митхуйӱла йастӱс: «Ма пешем илпийа йошен пӱнылыи

3 пӱ Турӱм Кушайӱн, опӱл Турӱмӱн пӱ мўв Турӱмӱн, мӱнэма йасӱн мийа, ханаан йох эвет элты, хӱйтат кўтӱн ма уллӱм, нӱн ма пӱхема нӱ ӱт ӱлӱн,

---

* 23:15 23:15 щел ӱхэн нӱлсот сикль – (евр.) щит 4.5 кила щел ӱх;

4 пә ма мўвема, ма энмэм мўвема йәхлән пә Исаак пōхема нэ щилта ўлән».

5 Митхуйәл лўвела йастәс: «Мосәң, тәм мўва щи нэ ма пиләмән йиты әт кашащәл, мосәң, нәң мўвена, хōлща нәң этсән, пōхен туты мосәл?»

6 Авраам лўвела йастәс: «Ма элтәм пәллән ки, пōхем тōхи ал тўви»;

7 Турәм Куща, опәль Турәм, Хōй ащем хот элты мәнэм сәма питәм мўвем элты ўслы, пә Хōй мәнэм йасәң мäs, пōтәртман: 'Йәллы улты һаврәмлана тәм мўв мälләм', – Лўв ангеләл нәң йәлпенән китләлы, пә нәң пōхема щилта нэ ўлән»;

8 нәң пиләнән щи нэ йиты әт ки кашащәл, мәнәма мийәм тәм йасңен элты нәң веләк питлән; туп пōхем тōхи ал тўви».

9 Авраам кущайәл пещ илпийа митхуйәл йошәл пōтсәлы пә лўвела йасәң мäs.

10 Кущайәл верблюдәт элты митхуйәл йәң верблюд ўс пә мәнәс. Кущайәл элты ар сыр тынәң мойләпсайәт лўв пәтән тәйәс. Месопотамия мўва, Нахор уләм воша, лўв мәнәс.

11 Йәм хўв мәнман, лўв йәтна пела йик ўты мўв ўс пўңәлән, вош кимәлән, верблюдләл ил лойәлттәслы, щи пōрайән, хун нәңәт йик алтты йōхтылыләт,

12 пә йастәс: «Турәм Куща, Авраам кущайәм Турәм! Тәм хәтәл эви ма йәщәлтәм киты пә Авраам кущайәма щи лōват йәм этәлта»;

13 тата щи ма, йик ўты тәхайән лойләм, пә вошәң хōйәтәт эвет йик әмәртты йōхтылыләт»;

14 и эви, хōйа ма йастәләм: 'Сōхта пүтән илшәк әслыйи, ма йик йищләм', хōй пә мәнәма йастәл: 'Йиңща, ма нәң верблюдлана па йищты мälләм', – щи эви щи Нәң Исаак митхуйәна Нәң ләщәтсән; щиты ма

мõштэлэм, Нәң ма Авраам кущайэма щи лõват йәм этэлтэсэн».

15 Лүв хõлна пойэкщэты ат йэтшэс, тата щи, сõхта пүт ләкра пõнман Ревекка этэс, хõй Вафуил элты сэма питэс, Вафуил щит Нахор пә Милка пõх, Нахор пә Авраам апщи ус;

16 эви хõрасэң ус, ху сайэн ат улэм айлат нэ. Лүв йик алтты тәхайа õхлэс, сõхта пүтэл тэкэптэслы пә нõхлы шушэс.

17 Митху лүв йэщалтэл хухэлмэс пә йастэс: «Сõхта пүтэн элты мәнэм йик йищты йэша мийа».

18 Лүв йастэс: «Йиңща, кущайэм». Ищи мõхты сõхта пүтэл йоша ил эсэлсэлы пә лүвел йищэлтэслы.

19 Лүвел йищэлтэмал йүпийэн йастэс: «Верблюдлан урәңэн йик әмәртты ищи верәтлэм, мõрта йищтэл унты».

20 Ищи мõхты йиңкәл сõхта пүтэл элты хұрыяа шошәпсэлы, щәлта пә йик ұты мұв ұс хõща йик әмәртты хухэлмэс, щиты хõл лүв верблюдлал урәңэн йик әмәртэс.

21 Щи хõйат мәшйайэн лүв пелайәл вантэс, шек такан нумәсәс, йәна мүй Турәм Кущайән йõхтәм йушәл йәмән мәса.

22 Хун верблюдәт йищты йэтшәсәт, щи хõйат нõлән тайты сорңәң луйәт ұс, и сикль шуп лавәрт арат, пә кәт сорңәң йош сур кұсы, кашәң õт йаң сикль лавәрт арат, пә эвийа щитәт мәслы;

23 пә йастэс: «Нәң хõй эви? Мәнэм йаста, нәң ащен хотән мўңев холты тәха ул мүй?»

24 Лүв йастэс: «Ма Вафуил эви, лүв Нахор пә Милка пõх».

25 Щәлта хõлна лүвела йастэс: «Мўң хõщайәв сорәм тõрән пә вой лапәтты лат ул, холты тәха ищи ул».

26 Щи хойат, ӧх пӧнман, ил ӧӱрӧс пӧ Турӧм Куща ишӧксӧлы,

27 пӧ йастӧс: «Турӧм Кущайа ун ишӧк йасӧн, Авраам кущайӧм Турма, Хӧй ма кущайӧм Лӱв йӧм верӧлӧн пӧ Лӱв вешкатӧлӧн ӧт хӧйсӧлы! Турӧм Куща тӱн йушӧн кущайӧм апщел хота мӧнӧм туслы».

28 Эви хухӧлмӧс пӧ щит элты аӧтӧл хотӧн пӧтӧртӧс.

29 Ревекка Лаван нӧмпи йай тайӧс. Лаван йик ӱты тӧхайа щи хойат хӧща хухӧлмӧс.

30 Хун лӱв ӧӧлӧн тайты сорӧнӧн луйӧт пӧ йош сурӧн тайты кӱсӧт лӱв апщел хӧща кашалӧс, пӧ Ревекка апщел йасӧт хулӧс: «Щиты ма пилӧмӧн тӧм хойат пӧтӧртӧс», лӱв щи хойат хӧща йӧхтӧс, пӧ тӧта щи, лӱв верблюдӧт пӱнӧлӧн йик ӱты тӧхайӧн лойӧл;

31 Лаван йастӧс: «Турӧм Кущайӧн йӧмӧн мийӧм хойат, мӱйа кӧмӧн лойлӧн? Йӧхи лӧнӧ, хот пӧ верблюдлан ӧлты тӧха ма лӧщатсӧм».

32 Щи хойат хота лӧнӧс. Лаван верблюдӧт эсӧлсӧлы пӧ сорӧм тӧрӧнӧн пӧ латӧн мӧслы, пӧ щӧлта, лӱвела пӧ лӱв пилӧлӧн йӧхтӧм хойатлала, кӱрлал лӧхӧтты йик тус;

33 пӧ пӧсан верса, туп лӱв йастӧс: «Верӧм пӧтӧрттӧм унты лӧты ӧт питлӧм». Пӧ йастӧсӧт: «Пӧтӧрта».

34 Лӱв йастӧс: «Ма Авраам митху;

35 Турӧм Куща ма кущайӧм ар йӧмӧн мӧслы, пӧ лӱв ташӧнӧ йис: ошӧт пӧ хор мисӧт, щел ӧх пӧ сорӧни, митйохӧт пӧ митнӧнӧт, верблюдӧт пӧ осӧл войӧт Авраама Лӱв мӧс;

36 кущайӧм Сарра имел, пирща йӱвмал йӱпийӧн, кущайӧма пӧх сӧма пайтӧс, пӧ Авраам кущайӧм мӱй тайӧс, иса лӱвела мӧслы;

37 кущайэм ма элтэм йасэң үс, йастэман: ‘Ханаан йох эвет элты, хойтат күтэн ма уллэм, һаң ма пөхема нэ ал ұйа,

38 пә ащем хота пә рутлам хоща йаңха, пә пөхема нэ щилта ұлән’.

39 Кущайэма ма йастэсэм: ‘Мосэң, ма пилэмэн нэ ат мәнэл’.

40 Лүв мәнэма йастэс: ‘Турэм Куща, Хой йэлпийән ма уллэм, Лүв ангелэл һаң пиләнән китлэлы пә йушен йәмән пәртлэлы, пә рутлам элты ащем хөт элты пөхема нэ ұлән;

41 мәнэма мийэм йасңен элты һаң веләк питлән, хун рутлам хоща йахлән; лыв һаңена нэ ат ки мälәт, мийэм йасңен элты веләк питлән’.

42 Щәлта йик ұты тахайа ма тәм хәтәл йөхәтсэм пә йастэсэм: ‘Турэм Куща, Авраам кущайэм Турэм! Нәң ма мәнты йушем йәмән партлән ки,

43 тата щи, йик ұты тахайән ма лойлэм, пә эви, хой йик әмәртты этәл, лүвела ма йастәләм: ‘Сөхта пүтән элты мәнэма йәша йищты мийа’,

44 хой пә мәнэма йастәл: ‘Нәң йиңща, верблюдлана йик ищи әмәртләм’, – щит щи нэ, хой Турэм Куща ма кущайэм пөха ләщатсәлы’.

45 Щи нөпсэм хөлна пәтәл унты ат тусэм, хун Ревекка этәс, пә сөхта пүтәл ләкрәлән, йик ұты тахайа өхләс, йик әмәртәс; пә ма лүвел йастэсэм: ‘Мәнэма йик йищты мийа’.

46 Лүв ищи кумән сөхта пүтәл ил эсәлсәлы пә йастэс: ‘Йиңща, верблюдлан ищи йищәлтәллам’. Пә ма йищсэм, верблюдлам пә лүв йищәлтәслы.

47 Ма лүвел иңщәссэм пә йастэсэм: ‘Нәң хой эви?’ Лүв йастэс: ‘Вафуил эви, лүв Нахор пә Милка пөх’.

Щәлта ма лүвел һөблән тайты сорһәң луйәт пә йош сур күсәт йошңилала пөтсәм.

48 Ма пә, Өх пөнман, ил һүрсәм пә Турәм Куца ишәксәм, пә Турәм Куцайа йәм йасәң йастәсәм, Авраам куцайәм Турма, Хөй тўң йуш хүват мәнәм ты туслы, куцайәм апши хилынә лүв пөхәла нәңа ўты урәңән.

49 Ин пә мәнәма йастаты, ма куцайәма ши лөват йәм пә вещькат вер верты нөмәс нын тайләты мүй әнта? Щит ши мәнәма йастаты, мәнәма йәллы верәт тўңашира верты урәңән».

50 Лаван пә Вафуил йөхлы йастәстән: «Турәм Куца элты тәм вер ул; мўң нәңена атәм пә йәм йастәты әт верәтлүв;

51 тәта ши, Ревекка нәң йәлпенән; лүвел ўйи пә мәнә; Турәм Куца йастәм щирән, куцайән пөх имийа лүв ат питәл».

52 Авраам митху лын йасәңлән хулмалән, мўв унты, Өх пөнман, ил һүрәс пә Турәм Куца ишкәс.

53 Щәлта митху щел Өх пә сорһәң пөрмасәт этәлтәс, пә лумәтты сөхәт, пә Ревеккайа мәслы; йайәла пә аһтәла иши тынәң мойләпсайәт мәс.

54 Щәлта лүв пә лүв пиләлән уләм хөйатәт ләсәт, йищсәт пә холсәт. Аләңсәхат нөх килмелән, лүв йастәс: «Куцайәм хөща мәнәм эслалән».

55 Туп йайәл пә аһтәл йастәсәң: «Эвев мўң пиләвән йәңләм хәтәл ат ул, ши йўпийән мәнләң».

56 Лүв пә лынана йастәс: «Мәнәм ал рөнәлталән, Турәм Куца ма йушем йәмән партсәлы; мәнәм эслалән, куцайәм хөща ма мәнләм».

57 Лын йастәсәң: «Эвемән вохләмән пә инщәсләмән, мүй лүв йастәл».

58 Ревекка вохсәлән пә лүвела йастәсәң: «Тәм хөйат пилән мәнләң?» Лүв йастәс: «Мәнләм».

59 Щалта Ревекка, лыв апшел, пә лүвел эсәмән лаптәм ими, пә Авраам митху хойатлал пилән, Ханаан мұва китсәлал.

60 Ревеккайа Турәм элты йәм вохсәт пә лүвел йастәсәт:

«Апшийэв! Щорсәң щорсәт
нәң элтән сәма ат питлэт,
нәң тыхлән һаврәмәт пела лик тугы Өтәт вошлал
лыв йошлала ат питлэт!»

61 Ревекка митнәлал пилән лойс, верблюдәт шәнша омәссәт, пә щи хойат йүпийән мәтсәт. Щиты митху Ревекка ўслы пә мәнәс.

62 Исаак Беэр-лахай-рои элты йөхтәс, лүв Негев морты мүвән ус.

63 Йәтна пела Исаак төрнәң-лыптәң хәра шушилыты мәнәс, йәл ватман кашаләслы: верблюдәт йиләт.

64 Ревекка пә Исаак кашаләслы, пә верблюд элты ил өхләс.

65 Щалта митхуйа йастәс: «Хой щи хойат, мүн йәщалтәв мүв хәр хүват йил?» Митху йастәс: «Щит ма кущайәм». Щи йасңәт хултмал кемән, лүв өхшам ўс пә өха пөтсәлы, пә йәмәлман венша илшәк эсәлсәлы.

66 Митху Исаак пела иса, мүй лүв верәс, пөтәртәс.

67 Исаак, Сарра аңтәл пирщин хота, эви лөңәлсәлы, Ревекка нәңа ўслы, пә лүв имела йис, сәмәңа тайты питсәлы; щиты аңтәл пәрәм йүпийән Исаак нөпсәл ләрпиләс.

25

Авраам йөхи хйщилыйәм тәллал пә сөрмәл

¹ Авраам хөлна нә ўйльийәс, Хеттура нәмәл.

2 Лүв Зимран, Иокшан, Медан, Мадан, Ишбак пә Шуах пӧхэт лүвелә сэма пайтәс.

3 Иокшан Шева пә Дедан пӧхнән тайәс. Дедан пӧхэт усәт: Ашури́м, Летуши́м пә Леюми́м.

4 Мадан пӧхәт: Ефа, Ефер, Ханох, Авида пә Елдага. Щит иса Хеттура хиләт.

5 Авраам мүй тайәс, иса Исаак пӧхәла мәслы,

6 ай нәңлал пӧхәта, Авраам хӧлна лүв улмалән мойләпсайәт мәс пә Исаак пӧхәл элты йәл китсәлы, хәтәл этты мұва.

7 Авраам уләм хәтләт сот лапәтйаң вет тәл арат ус;

8 щәлта Авраам пәрәс, пирща уләм хәтәллал йәма услы, уләпсайәл тәлән ус, пә пәрәм ӧтлал хӧща мәнәс.

9 Исаак пә Измаил пӧхнәлән Мамре пүңәлән Цохар хет ики Ефрон пӧхәл мұв хәрән Махпела хӧшапәң кевән лүв лоттәса,

10 хет хӧйатәт элты Авраам лутәм мұв хәрән. Щита Авраам пә Сарра имәл лоттәман улләтән.

11 Авраам пәрәм йүпийән Турәм Куща Исаак пӧхәл йәмән мәслы. Беэр-лахай-рои хӧща Исаак ус.

Измаил тыхәл

12 Тәм пә Авраам Измаил пӧхәл тыхәл тәл, Сарра митнә, Египет нә Агарь Авраама тайәм пӧх тыхәл тәл.

13 Тәм Измаил пӧхәт нәмәт, сэма питмәл щирән: Измаил олэң пӧхәл Наваиоф, лүв йүпелән Кедар, Адбеел, Мивсам,

14 Мишма, Дума, Масса,

15 Хадад, Фема, Иетур, Нафиш пә Кедма.

16 Щит Измаил пӧхлал нәмәт, лыв нәмлалән лыв уләм куртлал пә лыв каслуйәм хот вӧллал нәмәтсайәт. Щит кәтхӧщйаң ӧх туты ху нәм рутлал щирән.

17 Измаил сот хõлмаң лапэт тәл ус; лүв пәрәс пә пәрәм Өтлал хõща мәнәс.

18 Хавила элты Сур унты лыв усәт, щит Ассирийа мўв пела мәнтийән Египет ләпән улты мўв. Измаил йох Авраам па хиләт пилән күтәңа пә ләләсман усәт.

Исаак пõхәт – Иаков пә Исав

19 Тәм Авраам Исаак пõхәл тыхәл тәл элты пõtәр. Авраам Исаак пõх тәйәс.

20 Исаак һәлйәң тәл лõватән Ревекка нәңа туслы, Месопотамия мўвән улты Вафуил арамей ху эви, Лаван арамей ху апщи.

21 Турәм Кущайа Исаак имел урәңән пойәкщәс, лүв һаврәм әт тәйәс; Турәм Кущайән лүв хултмәса, Ревекка имел лавәрта йис.

22 Пõхәлал пәтлам хотән пõtкатты питсәтән, пә лүв йастәс: «Щиты ки питәл, мўйа мәнәма щит?» Пә Турәм Куща иньщәсты мәнәс.

23 Турәм Куща лүвел йастәс:

«Нәң утрәнән кәт рут,
кәт сыр мир нәң элтән этәл;
и мирәл киметәл элты йурәңшәк питәл,
уншәк Өтәл айшәк Өтәл илпийән питәл».

24 Һаврәм сәма питты пõра йõхтәс: пә щи, пилаң һаврәмнән пәтлам хотән улман.

25 Оләңән сәма питәм һаврәм эләл үрты, пә эләл лõватәлән пүнәң ус, пүнәң сõх хõрпи; щишән лүв Исав* нәмән пõtса.

26 Щәлта апщел этәс, йошәлән Исав күр йõtлаңа катәлман; лүвела мийәм нәм Иаков†. Исаака хутйәң тәл ус, хун лын сәма питсәңән.

* 25:25 25:25 Исав – (евр.) «пүнәң»; † 25:26 25:26 Иаков – (евр.) «күр йõtлаң» пә «лүв õлмацийәл» йасәң хõрпи;

Исав уна улты верэл тыныллы

27 Һаврэмҗән энәпсәтән, Исав таксар вой велты хуйа йис, мўвән йәхты хойата; Иаков пә ром хойат ус пә пирщин хотәтән ус.

28 Исаак Исав сәмәнашәк тайсәлы, туты войәл лўвел йәм ус, Ревекка пә Иаков сәмәна тайсәлы.

29 Ипуш Иаков ләтөт кавәртәс; Исав пә мўв хәр элты метман йөхтәс.

30 Щәлта Исав Иакова йастәс: «Ши ўрты, ўрты ләтөт элты мәнәма мийа, ма метсәм». Шишән, лўв хөлна Едом‡ нәмән мәса.

31 Иаков пә йастәс: «Оләңән нәң унашәк улты верән мәнәма мийи».

32 Исав йастәс: «Ма ләллы ши хәлләм, мүй йәм мәнәма ши унашәк улты вер хөщә?»

33 Иаков йастәс: «Оләңән мәнәма йасәң мийа». Лўв йасәң мәс пә олҗа сәма питәм верәл Иаков апщела мәслы.

34 Иаков Исава Һаң пә аңкәш соламат мәс; лўв ләс пә йиһщәс, нөх лойәс пә мәнәс; щиты Исав олҗа сәма питәм верәл әт шавислы пә уштәслы.

26

Исаак пә Ревекка Авимелех хон хөщә

1 Авраам уләм ишән мўвән ләллы йәт ус, ин ләллы пөра па йөхтәс; Авимелех хөщә, филистимәт хон хөщә, Герар мўва, Исаак мәнәс.

2 Турәм Куща лўв хөщайәл этәс пә йастәс: «Египет мўва ал мәнә; Ма нәҗена йастәләм, мәты мўвән нәҗена улты,

3 тәм мўвән ула, Ма нәң пиләнән питләм, пә йәмән нәҗен мәләм, нәҗен пә йәллы улты Һаврәмлана

---

‡ 25:30 25:30 Едом – (евр.) щит «ўрты» пә «питы ўрты»;

тәм мўвэт мājлэм пā Авраама, нāн ащена, мийэм йастэпсайэм Ма тājлаңа верлэм;

⁴ турэм хусэт иты нāн тыхэл тэлэн ара верлэм, пā нāн тыхэл тэлэна тām мўвэт мājлэм; нāн тыхлэн хўват мўвэн улты мирэт хōл йāmэн мājлайэт,

⁵ Авраам Ма йасңема хулэтмал урэңэн пā Ма партэм щирэмэн улмал урэңэн: Ма партэпсайлам, Ма йастэпсайлам пā Ма законлам щирэн улмал урэңэн».

⁶ Исаак Герар мўвэн улты питэс.

⁷ Щита улэм хōйатэт лўвел Ревекка имел элты иньщэссэл, лўв пā йастэс: «Щит ма нэ апщем»; лўв пājлэс йастэты: «Щит ма имем», лўв нумэсэс, щита улты хōйатэтэн, Ревекка хōрасэң урэңэн, лўв ат ат велса.

⁸ Йām хўв кўт лўв щита улман, ипўш филистимэт хон Авимелех, ищњи элты кашалэслы, хōты Исаак Ревекка имел вощхиллы.

⁹ Авимелех Исаак вохсэллы пā йастэс: «Тām нэш нāн имен; мўйа нāн йастэсэн: ‘Лўв ма нэ апщем?’» Исаак лўвел йастэс: «Ма нумэссэм, лўв урңэлэн пāрты верэтлэм».

¹⁰ Авимелех щиты йастэс: «Мўй нāн мўң пилэвэн версэн? Мātты йōх хōйат ма мирэм элты нāн имен хōща лōңэс ки, нāн мўңев нўрэңа пайэтсэн, лулэн».

¹¹ Авимелех хōл мирэла партэпса мās, йастэман: «Хōй тām хōйат хōща мўй пā лўв имел хōща кетмэл, щит сōрма пайэтла».

Филистимэт пилэн йик ўты мўв ўсэт урэңэн йāха хойльйам вер

¹² Исаак щи мўв хāратэн лат сэм опсэс пā щи тājлэн сот пўш аршэк ячмень лат тōрэн энмэс: щиты Турэм Кущайэн йāmэн мāsа.

13 Щиты щи хойат ташәҥа йис, ташәл энмәс пә энмәс, шек ташәҥа йүвмал унты.

14 Ай йош вой пә ун йош вой ташәт тайәс пә ар мұв хәр, филистимәт лұв пелайәл сәмлал щарыты питсәт.

15 Щәлта Авраам ащел уләпса ишән митйохлалән хирәм йик ұты мұв үсәт филистимәтән мұвән ләп йовәлсайәт.

16 Исаак пела Авимелех йастәс: «Мұң элтәв йәл мәна, нәң мұң элтәв йурәҥашәк йисән».

17 Щишән, Исаак щилта мәнәс, пә Герар йОхан пүңәлән пирщин хотәт лоҥщәс, пә щита улты питәс.

18 Щәлта Исаак йик ұты мұв үсәт пә йәлпа хирсәлы, Авраам ащел ишән хирылуйәм йик ұты мұв үсәт, Авраам пәрәм йүпийән филистимәтән мұвән ләп йовлылысайәт; щәлта ащел катра понылуйәм нәматән нәмәтсәлы.

19 Исаак митйохәт Герар сорәм йОхан курән мұв хирсәт пә лыләң йикпи мұв үс уйәтсәт.

20 Герар мұв таш шавиты йох Исаак таш шавиты йох пилән йәха питсәт, йастәман: «Мұң йиңкев». Щишән, лұв щи йик ұты мұв үс нәмән мәслы: Есек*, щита йәха питылуйәм урәҥән.

21 Кимет йик ұты мұв үс хирсәт; щита ищи йәха питылысәт; щит лұв Ситна† нәмән нәмәтсәлы.

22 Лұв щилта йәл мәнәс, йик ұты мұв үс па хирәс, щита йәха әт питылысәт, пә нәмәтсәлы: Реховоф‡, щәлта йастәс: «Ин мұҥева Турәм Куща ләцкам мұв мәс, тәта мұң ара йилув».

23 Щилта лұв Вирсавияяа мәнәс.

24 Щи ат Турәм Куща лұв хощайәл этәс пә йастәс: «Ма Авраам ащен Турәм; ал пәла, Ма нәң пиләнән;

---

* **26:20** 26:20 Есек – (евр.) «йәха хойты вер»; † **26:21** 26:21 Ситна – (евр.) «лык туты вер»; ‡ **26:22** 26:22 Реховоф – (евр.) «ләцкам мұв»;

Авраам Ма митхуйэм урэңэн нәңен йәмән майлэм, тыхлэн ара верлэм».

²⁵ Щита лүв йирасты нөрэм верэс пә Турэм Куща пела пойэкщэс. Лүв щита пирщин хотлал лощсэлы, пә Исаак митйохлал щита йик ұты мұв ұс хирсэт.

²⁶ Авимелех, Ахузаф лухсэл пилэн, Фихол ләль йох кущайэл пилэн, Герар элты лүв хощайэл йөхэтсэт.

²⁷ Исаак лывилала йастэс: «Мўйа нын ма хощайэм йөхэтсэты, нын ма пелайэм лйик тусты пә мәнэм йэл воштэслын?»

²⁸ Лыв йастэсэт: «Мўң йәпсыяа кащалысэв, Турэм Куща нәң пилэнэн, щижән мўң щиты нумэслув: 'Мўң нәң пилэнэн йастратлув пә и нөмэсэн улты питлув',

²⁹ нәң мўңева атәм ат версэн, мўң нәңен ищи ат кетәпсэв, иса йәм нәңена версув пә йәм нөмэсэн нәңен эсэлсэв; Турэм Кущайән нәң йәмән мәсайән».

³⁰ Лүв лывилал йәм пәсанэн версэлы, лыв лэсэт пә йищсэт.

³¹ Аләңсәхат аләң килман, лыв күтэлэн йастратсэт; Исаак лыв пиллалән паймуләм верэс, лыв йәм нөмэсэн лүв элтэл мәтсэт.

³² Щи хәтэл Исаак митйохлал йөхэтсэт пә лыв хирәм йик ұты мұв ұс элты айкел версэт, пә йастэсэт: «Мўң йик уйәтсув».

³³ Пә Шива§ нәмән нәмәтсэл. Интәм хәтэл унты щивош нәмәл Беэршива.

Исав имет

³⁴ Исава нәлйәң тәл ус, хун Беэр нәмпи хет ики эви Иегудифа нәңа лүв ұслы, пә Елон нәмпи хет ики эви Васемафа нәңа ұслы.

³⁵ Исаака пә Ревеккайа лын пиланән улты шук хөрпи ус.

---

§ 26:33 26:33 Шива – (евр.) «йастантәпса» мўй пә «лапәт»;

27

Иаков ащел йам йасэң лэпэлтман нӧх у́ллы

¹ Исаак пирщамэса пӓ сэмлал у́ртлы́йа йисэт; Исавэл, ун пӧхэл, вана вохсэлы пӓ лӱвела йастэс: «Пӧхийэ!» Лӱв йастэс: «Ма щи».

² Исаак йастэс: «Ма пирщамэсайэм, сӧрма питты хӓтлэм ванамэс;

³ велпэс пӧрмаслан у́йалэн пӓ, йухлэн пӓ нӧллан, велпэслэты йӓңха пӓ вой нӧхи тӱва,

⁴ мӓнэма рӓхты эплэң лэтӧт вера пӓ мӓнэма лэты тӱви, пӓртэм йэлпийэн ма нӓңен йӓмэн мӓлэм».

⁵ Ревекка хӱлтсэлы, хӧты Исаак Исав пӧхэла щит пӧтэртэс. Щӓлта Исав вой мӧщатты пӓ вой нӧхи туты мӓнэс.

⁶ Ревекка пӓ Иаков пӧхэла йастэс: «Ма хултсэм, хӧты ащен Исав йӓйэна йастэс:

⁷ ‘Вой нӧхи мӓнэма тӱва пӓ эплэң лэтӧт мӓнэма вера; ма лэлэм пӓ Турэм Куща ватман пӓртэм йэлпийэн нӓңен йӓмэн мӓлэм’.

⁸ Ин, пӧхийэ, ма йаснема хулэнта, мӱй ма нӓңена партлэм:

⁹ Таща йӓңха пӓ кӓт йӓм коза пӧшэх щилта у́йа, ма пӓ нӓң ащена щилта лӱвела рӓхты эплэң лэтӧт верлэм,

¹⁰ нӓң пӓ ащена тулэн, щӓлта лӱв лэл пӓ пӓртал йэлпийэн нӓңен йӓмэн мӓллы».

¹¹ Иаков Ревеккайа, аньтэла, йастэс: «Исав йӓйэм пӱнэң хӧйат, ма пӓ элэм нӓр;

¹² мосэң, ащем мӓнэм малэсты питлэлы, ма пӓ лӱвел лэпэллэм пӓ мӱлэсты йасэңэн йастэлайэм, йӓм йасэң йӱкана».

13 Аңтэл лүвел йастэс: «Пӱхийэ, нӱнен мӱлты йасэң мӱнэма ат хойэл, туп ма йаснема хулэнта, йӱнха пӱ мӱнэма щи коза пӱшӱхнӱн тӱвалӱн».

14 Лӱв мӱнӱс, коза пӱшӱхнӱн ӱс, пӱ аңтӱла туслы; аңтӱл пӱ лӱтӱт верӱс, ащела рӱхты лӱтӱт.

15 Щӱлта Ревекка лӱв хотӱлӱн улӱм Исав ун пӱхӱл тынӱн сӱхӱт ӱслы, Иаков ай пӱхӱл щи сӱхӱта лумӱттӱслы;

16 Йошлал пӱ нӱр саплӱл коза пӱшӱх сӱхӱтӱн йӱвӱртсӱлы;

17 щӱлта лӱв лӱщатӱм эплӱн лӱтӱтӱл пӱ нӱӱӱл Иаков пӱхӱл йоша мӱслы.

18 Лӱв ащел хӱща лӱнӱс пӱ йастӱс: «Ащийӱ!» Щитӱл йастӱс: «Ма щи; нӱн пӱ хӱй, пӱхийӱ?»

19 Иаков ащела йастӱс: «Ма Исав, олӱн пӱхӱн; нӱн партмен щирӱн ма версӱм; нӱх кила, опса пӱ вой нӱхӱ лӱва, мӱнӱм йӱмӱн мӱты урӱнӱн».

20 Щӱлта Исаак пӱхӱла йастӱс: «Пӱхийӱ, щикем сора нӱн вой уйӱтсӱн?» Лӱв йастӱс: «Турӱм Куща, нӱн Турмен щи вой мӱнэма йӱщалт китсӱлы».

21 Щӱлта Исаак Иакова йастӱс: «Вана йӱнха, пӱхийӱ, ма нӱнен малӱслӱм, нӱн йӱна ма Исав пӱхӱм мӱй ӱнта?»

22 Иаков Исаак ащел хӱща ванамӱс пӱ ащел лӱвел малӱссӱлы пӱ йастӱс: «Тӱр сӱйӱн Иаков тӱр сӱй; йошлан пӱ Исав йошӱт».

23 Щиты лӱвел ӱт мӱштӱслы, йошлал Исав йӱӱӱл йошӱт иты пӱнӱнӱт усӱт; пӱ йӱмӱн мӱслы.

24 Щӱлта па инӱщӱссӱлы: «Нӱн ма Исав пӱхӱм?» Лӱв йастӱс: «Йӱна щи, ма».

25 Исаак йастӱс: «Мӱнэма мийи, нӱн тӱвӱм вой нӱхӱн элты лӱлӱм, нӱнен йӱмӱн мӱты урӱнӱн». Иаков

лүвела мäs пā лүв лэс, үнайэн лүвел па туслы, пā лүв йиңщэс.

26 Исаак ащел лүвела йастэс: «Вана йаңха, пōхийэ, мәнэм мосэлты».

27 Лүв вана мәнэс пā лүвел мосэлтэслы. Исаак лүв сōхлал эпэл мōштэс пā йāmэн мäслы. Лүв йастэс:

«Тāта щи пōхем элты йиты эпэл,
лат сэмэн опсэм мүв хār эпэл хōрпи,
Турэм Кущайэн йāmэн мийэм мүв хār эпэл хōрпи;

28 турэм ат йик элты
пā тэлэң мүв элты
Турэмэн ат мāлайэн,
ар һаһ латэн пā үнайэн ат мāлайэн;

29 мирэт нāңена ат рупитлэт,
ōх пōнман, ил һүрман
нāң йэлпенэн мирэт ат лойлэт;
хāнам йохлан нүмпийэн кущайа ула,
аһтэн пōхэт нāң йэлпенэн,
ōх пōнман, ил ат һүрлэт;
нāңен мўлты өтэт – мўллайэт;
нāңена йām йасэң йастэты өтэт – йāmэн мāлайэт!»

30 Исаак Иаков йāmэн миймал йүпийэн, Исаак ащел элты Иаков туп этэс, Исав йайэл велпэс элты йōхтэс.

31 Лүв иши эплэң лэтōт верэс, щāлта ащела туслы, пā ащела йастэс: «Ащи, нōх кила пā пōхен түвэм вой һōхи лэва, мәнэма йām мāты урэңэн».

32 Исаак ащел пā лүвела йастэс: «Нāң хōй?» Лүв йастэс: «Ма нāң пōхен, олэң пōхен, Исав».

33 Исаак такан тāрыты питэс пā йастэс: «Түм пā хōй ус, хōй велпэслэты йаңхэс, мәнэма вой һōхи тус? Ма пā щилта лэсэм нāң йōхэттэн йэлпийэн, щāлта лүвел йāmэн мäsэм. Лүв щи йām тайты питэл».

34 Исав, ащел йасңэт хулмалэн, сэмэл похман такан ўвты питэс пә ащела йастэс: «Ащи! Мәнэм ищи йәмән мийи».

35 Лүв пә йастэс: «Апщен ләпәлтман йōхтэс пә нәң йўкан йәмен ўслы».

36 Щәлта Исав йастэс: «Әл хун лүв Иаков нэм тайәл, кәт пүш мәнэм ләпәлтсәлы? Ма олэң сәма питәм верәм ўслы, ин пә ма йўкан йәмем ўслы». Щәлта пә Исав ащела йастэс: «Ма урңемән пә йәм йасңә нәң вōллы әт хәйсән?»

37 Исаак Исава йастэс: «Ма лүвел нәң нүмпенән куцайа пōтсәм пә хәнам йохлал лүв хōщайәл митйоха питләт; Һаңән пә ўнайән лүвел мойләптәсәм; нәң урңенән ма нәмәлты әт верәтләм верты, пōхийә».

38 Исав пә ащела йастэс: «Ащи, нәң мүй туп и йәм йасңә тайлән? Ащи, мәнэм ищи йәмән мийи!» Исав такан йәл холлантэс.

39 Исаак ащел лүвела щиты йастэс:

«Нәң улты щирән мүй тәл элты
пә турәм ат йик элты улты питәл;

40 нәң пә алтты кешен тайман улты питлән,
апщен урәңән рупитты питлән;
пōра йōхәтәл, хун нәң апщен пилән ләләсты питлән,
пә лүв элтәл велка йилән».

Иаков Лаван хōща Харран воша хōнтал

41 Иаков ащелән йәмән мийәм урәңән Исавән лйикән этты питса; Исав лүв сәхатәл щиты йастэс: «Ащем холләп хәтләт вана йōхәтсәт, щи йўпийән ма Иаков апщем велләм».

42 Исав ун пōхәл йасңәт Ревеккайа йастәсайәт; лүв Иаков ай пōхәл лүв хōщайәл вохты партсәлы, пә лүвела йастэс: «Исав йайән нәңен велты ўтциллы;

43 пӱхийэ, ма йасңема хулэнта, Харран воша Лаван йайэм хӱща хӱнта,

44 щита йӱм кӱт ула, йайэн лӱкӱл мӱнтал унты,

45 йайэн лӱкӱл мӱнӱл пӱ лӱв йӱрэмӱллы, мӱй нӱң лӱвелӱ версэн: щи пӱрайэн ма нӱңен йӱхи вохты китлэм; мӱй урӱңэн ма нынан и хӱтӱлэн уштӱллам?»

46 Щӱлта Исаака Ревекка йастӱс: «Хет нӱңнэн урӱңэн ма улӱпсайэм кашлы; хет эвет элты, тӱм мӱв элты, тӱм нӱңнэн хӱрпи нӱ Иаков тул ки, мӱйӱа мӱнӱма улты?»

28

1 Щӱлта Исаак Иаков вохсӱлы, пайӱмулӱм верӱс, пӱ щиты лӱвелӱ партӱс пӱ йастӱс: «Ханаан мӱв эвет элты нӱ ал тӱва;

2 мӱна, Месопотамия мӱва йӱңха, Вафуил хота, нӱң аңтӱэн ащи хота, щилта нӱңена нӱ тӱва, Лаван эвет элты, нӱң аңтӱэн йай эвет элты.

3 Иса Верӱтты Турӱмӱн нӱң йӱмӱн ат мӱлайӱн, пӱ нӱң ат рутмӱллӱйӱн, пӱ нӱң ара ат верлайӱн, пӱ ар рут мир нӱң элтӱн ат питӱл,

4 пӱ Авраама мийӱм йӱм, Турӱмӱн нӱңена ищи ат мӱла, нӱңена пӱ нӱң пилӱнӱн нӱң тыхлӱна, мӱң йӱхтӱм мӱвев, Турӱмӱн Авраама мийӱм мӱв, нӱңена хӱйты урӱңэн!»

5 Исаак Иаков йӱм нӱмӱсэн китсӱлы, пӱ лӱв Месопотамия мӱва Лаван хӱща мӱнӱс, Вафуил арамей ики пӱх хӱща, Иаков пӱ Исав Ревекка аңтӱан йай хӱща.

6 Исав мӱштӱслы, Иаков пӱхӱл Исаак йӱмӱн мӱслы, пӱ, йӱм йасӱңэн йастӱмӱлӱн, Месопотамия мӱва лӱвел нӱ туты китсӱлы, пӱ такан партсӱлы: «Ханаан мӱв эвет элты нӱ ал тӱва»,

7 пӱ хӱты ащел пӱла пӱ аңтӱл пӱла Иаков хулӱнтӱс пӱ Месопотамия мӱва мӱнӱс.

8 Исав ыша пайэтсэлы, Ханаан мўв эвет Исаак ащеда ат рэхлэт;

9 Исав Измаил хыща мәнэс пә Махалафа нәңа ўслы, Авраам Измаил пөхэл эви, Наваиоф апши, щит тайэм имеңәлал тўмпийән.

Вефильән Иаков вантәм уләм пә Турәм так йасәң

10 Иаков Вирсавия элты этэс пә Харран пела мәнэс,

11 щәлта и тәхайа йөхтэс пә, най лөңәмән щита холты хыщэс. Щи тәхайән кевэт элты и кев ысма пөтсэлы, пә щита ил өләс.

12 Щәлта улмийэс: хомтэп мўв элты лойәл пә нўм олңәл турма хойәл; пә щилта Турәм ангеләт итләл нөхлы мәнләт, киметләл иллы өхәлләт.

13 Щәлта Турәм Куща щита хомтэпән лойәл пә пөтәртәл: «Ма Турәм Куща, Авраам ащен Турәм, пә Исаак Турәм. Мўвен, хота нәң өллән, Ма нәңена пә йәллы улты һаврәмлана мälәм;

14 нәң тыхлән мўв сэй хиш арата йил; щарэс пела пә хатәл этты пелка, пә өвэс пела пә морты мўв пела нәң ләрпиләлән; пә нәң хүватән пә нәң тыхәл тәлән хүват мўв лөватән улты мирәт хөл йәмән мälайәт;

15 тата щи Ма нәң пиләнән, нәңен шавиләм, хөлта кепа нәң ат мәнлән; тәм мўва нәңен йөхлы керәтләм, щишән, Ма нәңен ат хәйләм, Ма йастәм йасңем пәтәла тутәм унты».

16 Иаков улмәл элты нөх верләс пә йастэс: «Йәна щи тәм тәхайән Турәм Куща ул; ма пә ат уйәтсәм!»

17 Щәлта хөрщәмән йөхәтса пә йастэс: «Тәм тәха щикем пälщәм хөрпи! Алт пә тата Турәм хот, тәм пә турәм ов».

18 Иаков алэңсэхат алэң нӧх килэс, Ӧсма пӧнылыӳем кевэл ӳслы пӧ нумты кева омэссэллы, пӧ оливка вӧйэн* элты шошэпсэллы.

19 Пӧ щи тӧха нэмэн пӧтсэллы: Вефиль†, щи вош йэлпи нэмэл ус: Луз.

20 Щӧлта Иаков так йасэң мӧс, йастэман: «Турэм ма пилэмэн питэл ки пӧ мӧнты йушемэн мӧнэм шавиллы, пӧ лэты ӧаӧ мӧл пӧ лумэтлэты сӧх мӧл,

21 пӧ ащем хота ма тӧлаӧа йӧхлы йӧхэтлэм, щитэмэн Турэм Куща ма Турмем питэл, –

22 пӧ щӧлта тӧм кев, нумты кева ма лощсэм, Турэм хота питэл; пӧ Нӧӧ, Турэм, мӧнэма мойлэты Ӧтэн элты йаӧмет шупэл Нӧӧена мӧлэм».

29

Иаков Харрана йӧхтӧс

1 Щӧлта Иаков йэллы мӧнӧс пӧ хӧтэл этты пелӧкэн улты мирэт мӧва йӧхтӧс.

2 Тӧхи ванамидалэн, кашчалӧслы: лӧщкам мӧвэн йик ӳты мӧв ӳс пӧӧӧлэн хулэм ош тащ ӧлӧл, щи мӧв ӳс элты тащэт йикэн йищӧлтӧсайӧт. Мӧв ӳс ун кев шупэн лӧп пайӧтман ус.

3 Хун ош тащэт хӧл щита ӧктӧщисӧт, йик ӳты мӧв ӳс элты кев шуп йӧл пертылыса пӧ ошӧт йищӧлтысайӧт; щӧлта кев шуп пӧ ӧлӧм тӧхайӧла, йик ӳты мӧв ӳс элты пӧнылыса.

4 Иаков ош шавиты йоха йастӧс: «Хӧнам йох! Хӧлща нын уллӧты?» Лыв йастӧсӧт: «Мӧӧ Харран вош элты».

5 Лӧв лывилал иӧщӧсӧс: «Нахор пӧх Лаван уйӧтлӧлэн?» Лыв йастӧсӧт: «Уйӧтлӧв».

* **28:18** 28:18 оливка вӧйэн – (евр.) щиты лӧв щи кев йэмӧӧа версӧлы, Турма йӧкатсӧлы; † **28:19** 28:19 Вефиль – (евр.) «Турэм хот»;

6 Лўв пә хӧлна лывилал иңцәсәс: «Тўмтака лўв ул?» Лыв йастәсәт: «Тўмтака ул; тўта щи Рахиль эвел ошлал пилән йил».

7 Иаков йастәс: «Хәтәл хӧлна хўв; тащәт әкәтты хӧлна аләң; ошлән йищәлтәлән пә щәхра вошталән».

8 Лыв йастәсәт: «Тащәт хӧл әктәштәл унты щит верты әт верәтлув, кев шуп йик ўты ўс элты йәл пайәтла пә велщи ошәт йищәлтәты питләлув».

9 Лўв хӧлна лыв пиллалән пӧтәртәс, хун Рахиль ащел ошәт пилән вана йӧхтәс, лўв ош тащ шавийәс.

10 Хун Иаков аңтәл йай Лаван Рахиль эви пә Лаван ошәт кашаләс, лўв йик ўты мўв ўс элты кев шуп перәтсәлы пә аңтәл йай Лаван ошәт йищәлтәслы.

11 Иаков Рахиль мосәлтәслы пә такан йәл холлалтәс.

12 Щәлта Иаков Рахиль пела пӧтәртәс, лўв Ревекка пӧх пә лўв ащела рута ул. Рахиль хухәлмәс пә ащела щит йастәслы.

13 Иаков элты, нә апщел пӧх элты хулмал кемән, Лаван йәщәлт ким хухәлмәс, лўвел әпәлсәлы пә мосәлтәслы, пә хотәла лӧңәлсәлы; Иаков пә Лавана иса щит пӧтәртәс.

14 Лаван пә лўвела йастәс: «Йәна нәң ма лӧвем пә ма нӧхем». Иаков лўв хӧщайәл тәлаң тыләщ ус.

Иаков нә туты вер

15 Щәлта Лаван Иакова йастәс: «Кўш нәң мәнәма рута уллән, пә щәлта тынлы-пеллы хун ма хӧщайәм рупитты питлән? Йаста мәнәма, мўйән нәңен сӧхәптәты?»

16 Лаван кәт эви тәйәс; ун эвел нәм Лия, айшәк эвел нәм Рахиль.

17 Лия сәмән ватман ўртлы ус, Рахиль пә хӧрасәң пә нӧрәк эви ус.

18 Иаков Рахиль пелла сэмэл питэс пә йастэс: «Рахиль ай эвен урэңэн лапэт тәл нәңена рупитты питлэм».

19 Лаван йастэс: «Нәңена мәлэм ки, йәмшәк, па хөйата мәтэм мушән; ма хөщайэм ула».

20 Иаков Рахиль урэңэн лапэт тәл рупитэс; кәмәтса хәтәл йүкана щи тәлјет хәщәпсәт, лүв Рахиль шек сәмәңа тәйсәлы.

21 Пә щәлта Иаков Лавана йастэс: «Имийа мәнэма мийи, лүв пиләлән улты пөрайэм йөхтәс».

22 Лаван щита ванән уләм хөйатәт вохсәлы пә поры верәс.

23 Йэтнайән Лия эвел үслы пә Иаков хөща лөңәлсәлы.

24 Лаван Зелфа митнәңәл Лия эвела митнәңа мәслы.

25 Аләңсәхат лэрамәс, щит Лия улмал. Иаков Лавана йастэс: «Мүйа нәң щиты ма пиләмән версән? Ма нәң хөщайән Рахиль урэңән әт рупитсәм? Мүйа нәң мәнәм ләпәлсән?»

26 Лаван йастэс: «Мүйә улты тәхайэвән щиты әт верла, хун ай өтәл ун өтәл йәлпийән ху сайа мәла;

27 тәм эвем поры лапәт йәтшәпты пә кимет эвем нәңена мәлэв, щәлта лүв урәңәлән хөлна лапәт тәл рупитты питлән».

28 Иаков щиты щи версәлы пә щи поры лаптәл йәтшәптәслы. Щәлта Лаван Рахиль эвел лүвела нәңа па мәслы.

29 Лаван Валла митнәңәл Рахиль эвела митнәңа мәслы.

30 Иаков Рахиль пилән па ус, Лия элты Рахиль сәмәңашәк тәйсәлы; пә хөлна лапәт тәл Лаван хөща рупитэс.

Иаков һаврэмт

³¹ Лия сәмәңа әт тайты вер Турәм Куща мөштәслы пә һаврэмән лүвел партсәлы, Рахиль пә һаврэм әт тайәс.

³² Лия лавәрта йис пә Иакова пөх сәма пайтәс, нәмән мәслы: Рувим*, щиты лүв йастәс: «Ма шукем Турәм Куща мөштәслы, тәлта йәллы сәма мосман икемән тайты питлайәм».

³³ Щәлта па лавәрта йис пә пөх сәма пайтәс, пә йастәс: «Турәм Куща хултсәлы, ма сәма әт мосләм, па пөхән мәсайәм». Нәмән мәслы: Симеон†.

³⁴ Щәлта па лавәрта йис пә пөх сәма пайтәс, пә йастәс: «Ин хөты икем ма пиләмән улты питәл, ма лүвел хуләм пөхән тайсәм». Щишән, пөхәл нәмән мәса: Левий‡.

³⁵ Щәлта пә лавәрта йис пә па пөх сәма пайтәс, пә йастәс: «Ин ма Турәм Куща ишәкләм». Щишән, пөхәл нәмән мәслы: Иуда§. Пә һаврэм тайты вөлуйәс.

30

¹ Рахиль пә Иакова һаврэм әт тайәс, щишән, Рахиль Лия өпел пела үшмащты питәс, пә Иакова йастәс: «Мәнэма һаврэм мийа, әнтом ки, ма пәрләм».

² Иаков Рахиль пела ликащәс пә йастәс: «Ма әнта Турәм, Лүв нәңена һаврэм әт партәс».

³ Лүв пә йастәс: «Тәта щи ма митнәңем Валла; лүв пиләлән ула; лүв ма шаншема һаврэм сәма ат пайәтәл, ма ищи, лулән, лүв мөхтәл һаврэм ат тайсәм».

---

* **29:32** 29:32 Рувим – (евр.) «лүв ма шукем шийаләслы» йасңәт хөрпи; † **29:33** 29:33 Симеон – (евр.) «лүв хулсәлы» йасңәт хөрпи; ‡ **29:34** 29:34 Левий – (евр.) «вана рәхәлтәты» йасңәт хөрпи; § **29:35** 29:35 Иуда – (евр.) «ишәкты» йасңәт хөрпи;

4 Пә Валла митнэңэл ай нэңа лүвэл мәслы; Иаков лүв пилэлэн ус.

5 Валла лавэрта йис пә Иакова пӊх сэма пайтэс.

6 Рахиль йастэс: «Турэм ма верэм тўна пайэтсэлы пә мәнэм хўлсэлы, пә пӊх мәнэма мәс». Цишэн, Дан* нэмэн лүвэл пӊтсэлы.

7 Щәлта Рахиль Валла митнэңэл па лавэрта йис пә кимет пӊх Иакова сэма пайтэс.

8 Щәлта Рахиль йастэс: «ӊем пилэн мин шек такан йәха хойлысмэн, пә ма нӊх питсэм». Пә Неффалим† нэмэн лүвэл пӊтсэлы.

9 Лия пә, һаврэм тәйты вӊлымалэн, Зелфа митнэңэл ўслы пә Иакова ай нэңа мәслы.

10 Щәлта Зелфа, Лия митнэ, Иакова пӊх сэма пайтэс.

11 Лия йастэс: «Шек йәм». Гад‡ нэмэн лүвэл пӊтсэлы.

12 Щәлта Зелфа, Лия митнэ, кимет пӊх Иакова сэма пайтэс.

13 Лия пә йастэс: «Ма ӊйэма, нэңэт мәнэм ӊйәңа айэлты питлэл». Асир§ нэмэн лүвэл пӊтсэлы.

14 Лат тӊрэн сэвэрты пӊрайән Рувим пӊхэл мўв хәра мәнэс пә мандрагор* энэмты лэвпэсэт уйтэс, Лия аңтәла щитэт туслы. Рахиль Лияя йастэс: «Пӊхен тўвэм мандрагор энэмты лэвпэсэт элты мәнэма мийа».

15 Лия пә лүвелә йастэс: «Икем нӊх ўсэн, щит нәңена шимэл, пӊхем тўвэм мандрагорэт па

* 30:6 30:6 Дан – (евр.) «лүв вер тўна пайтэс»; † 30:8 30:8 Неффалим – (евр.) «йәха хойлэты вер» йасэң хӊрпи; ‡ 30:11 30:11

Гад – (евр.) «шек йәм»; § 30:13 30:13 Асир – (евр.) «ӊйәң»;

* 30:14 30:14 мандрагор – нэңэта һотты лэвпэс;

лāңхаллан?» Рахиль йастэс: «Тām йэтэн лүв нāң хōщайэн ат лōңтыйēл, пōхен мандрагорэт сāхат».

16 Иаков йэтна пела мүв хār элты йōхэтмалэн Лия лүв йэщалтэл этэс пā йастэс: «Ма хōщайэм лōңтыйа, ма нāңен пōхем мандрагорэт сāхат лутсэм». Щи ат Иаков лүв хōщайэл холэс.

17 Турэм Лия хултмэслы, лүв лавэрта йис пā Иакова ветмет пōх сэма пайтэс.

18 Щāлта Лия йастэс: «Турэм мāнэм мойлэптэслы, митнэнем икема миймем урэнэн». Иссахар[†] нэмэн лүвел мāслы.

19 Лия па лавэрта йис, щāлта хутмет пōх Иакова сэма пайтэс.

20 Щиты Лия йастэс: «Турэм мāнэма йām мойлэпса мās; икем ма хōщайэм улты питэл, ма лүвела хут пōх сэма пайэтсэм». Завулон[‡] нэмэн лүвел пōтсэлы.

21 Щāлта эви тāйэс, Дина нэмэн лүвел пōтсэлы.

22 Турэм Рахиль нōмэсэн иса тāйсэлы, Турэм лүвел хултсэлы пā наврэмэн партсэлы.

23 Лүв лавэрта йис пā пōх тāйэс, пā йастэс: «Турэм йэлэзем нōх ўслы».

24 Иосиф[§] нэмэн пōтсэлы пā йастэс: «Турэм мāнэма кимет пōх па мāl».

Иаков тацāна йүвэм вер

25 Рахиль Иосиф сэма пайэтмал йүпийэн, Иаков Лавана йастэс: «Мāнэм эслы, ма ма тāхайэма, ма мүвема мāнлэм;

[†] **30:18** 30:18 Иссахар – (евр.) «йām мойлэпса» йасэң хōрпи;

[‡] **30:20** 30:20 Завулон – (евр.) «лүв ма пилэмэн ул» йасэңэт хōрпи;

[§] **30:24** 30:24 Иосиф – (евр.) «нōх ўты» мүй пā «аршэк мāты» йасэңэт хōрпи;

26 Һаврәмлам пә имилам мийалән, ма лыв урҗелән нәҗена рупитсәм, шәлта ма мәнләм, нәң уйәтлән, хөты ма нәҗен йәма рупитсәм».

27 Лаван пә лүвела йастәс: «Йәм сәмән ма пелайәм ватлән ки, тәта хәща. Ма мөштәсәм, Турәм Куща нәң хүватән мәнәм йәм мәл».

28 Пә йастәс: «Нәң тынән ма элтәм мәнәма йасты, пә ма мәләм».

29 Иаков лүвела йастәс: «Нәң уйәтлән, хөты ма нәҗена рупитсәм пә ма ултәм сяс хөты нәң тащлан энәпсәт».

30 ма йөхәтмемән, шимәл ус, ин пә ара йис; Турәм Куща нәҗен йәмән мәслы ма йөхәтмем йүпийән; ма пә ма хот тәләм урәҗән хун рупитты питләм?»

31 Лаван йастәс: «Мүй нәҗен мәты?» Иаков йастәс: «Нәмәлты мәнәм ал мийа. Ма йастәтәм щирән верлән ки, ма пә йәллы нәң тащлан тайты пә шавиты питләлам».

32 Ма тәм хәтәл нәң ош тащлан хөл ватләлам; хәншаң, лотәң пә питы ошәт пә хәншаң пә лотәң козайәт хөл атәлт үйәлән. Щимәщ войәт мәнәма тына питләт».

33 Щәха, ватты йөхәттәнән, ма нәң йәлпенән вешкат ат усәм. Анта хәншаң, анта лотәң коза пә анта питы ош ма хөщайәм лйикмәл ки, щит лолмәм йта лүңтәсты питәл».

34 Лаван йастәс: «Йәм, нәң йасҗен щирән ат питәл».

35 Щи хәтәл хөл хәншаң, лотәң козайәт пә козәләт, нөви лот тайты войәт, пә питы ошәт лүв атәлт үслы, пә пөхлала шавиты мәслы;

36 пә хуләм хәтәл сяс мәнты хүвата щи войәт йәл тугы партсәлы. Иаков пә, Лаван йош войәт шавиты хәщәс».

37 Щялта Иаков тополь, миндаль пә чинар йүхәт элты велци сэврәм нүвлал хоща йүх карлал шумләңа нөхәрсәлы, нөви һар йүх унты карәл хөпәтман;

38 щимәщ шумләң нүвәт войәт йищәлтәты хүрәт лыпийа пөтсәлы, хөлта войәт йищты йөхтылысәт. Вохатты сыс йищты йөхтылыһәм войәт,

39 щи нүвәт йәлпийән вохатсәт, щишән, опсәм пөшхәт хәншаңәт пә лотәңәт усәт.

40 Иаков щи ош пөшәхләл атәлт тайсәлы; щялта пә, вохатты пөрайән нөви войәт щиты лощәлтылыслы, лыв Лаван хәншаң пә питы войәт пелы ат ватсәт; лүв тащләл атәлт тайсәлы, Лаван войәт пилән әт лыләтсәлы.

41 Кашәң пүш, хун йурәң нә войәт хүрәт хоща йик йищты йөхтылысәт, хүрәт лыпийа войәт сәм йәлпийа Иаков шумәлтәм нүвәт пөнылыһәс, лыв щита ат вохатсәт.

42 Хун пә вевлы войәт усәт, щи пөрайән нүвәт әт пөнылыһәс. Щишән, вевлы войәт Лаван пела питсәт, йурәң өтәт пә Иаков пела.

43 Щишән, щи хөйәт шек-шек тащәңа йис, ар ош тащ, тайәс, митнәңәт, митйох, верблюд пә осәл войәт тайәс.

31

Иаков тыхләл пилән Лаван элты хөнтәм щир

1 Щялта Лаван пөхәт йасңәт Иаков хултсәлы, лыв щиты пөтәртсәт: «Ащев тайәм тащ Иаков иса нөх уймал, щишән лүв тащәңа йис».

2 Иаков Лаван вешәл кашәләс пә, лүв әнта мөлхатәл хөрпи, ин пә иса мөлты хәрәх-мөрәх.

3 Щялта Турәм Куща Иакова йастәс: «Ащилан мүвәта, нәң мүвена йөхлы керла; Ма пә нәң пиләнән питләм».

4 Иаков айкел китэс, Рахиль пә Лия вохты, лүв шавиты ош ташчал хōща лынан йōхэтты партсэлы.

5 Пә лынана йастэс: «Ма ваттэмән, ащан вешэл анта щи йэлпи хōрпи, ин пә иса хәрэх-мōрэх; туп ма ащем Турэм иса ма пилэмән ул;

6 нын уйэтлэллән, йурэмән нын ащана ма рупитсэм,

7 ащан пә мәнэм лэпэлтыслы пә сōхэптэты тынэл йаң пүш пелтылыслы; туп Турэм лүвела атэм верты мәнэма ат эсэлсэлы.

8 Хун лүв йастэс: 'Лотэң войэт нәңена тына питлэт', иса лотэң войэт сэма питсэт. Хун пә лүв йастэс: 'Хәншаң войэт нәңена тына питлэт', иса хәншаң войэт сэма питсэт.

9 Щиты Турэм нын ащан элты таш нōх ўслы пә мәнэма мāsлы.

10 Ипуш ма улэмән ватсэм, вохатты питмелән козёл хор войэт иса хәншаңэт пә лотэңэт усэт.

11 Турэм ангел мәнэма улэмән йастэс: 'Иаков!' Ма йастэсэм: 'Ма щи'.

12 Лүв йастэс: 'Аңкәрма пә ванта: козёл хор войэт вохатты питмелән иса лотэңэт пә хәншаңэт усэт. Мәнэма иса ныла, мүй Лаван нәң пилэнән верэл.

13 Ма Вефильән нәң хōщайэн этлуйэм Турэм, хōта нәң оливка вōй кев элты шошәпсэн пә Мәнэма так йасәң мāsән. Ин нәң нōх лойа, тәм мўв хāйи пә нәң сэма питәм мўвена йōхлы мāна'.

14 Рахиль пә Лия лүвел йōхлы йастэсән: «Ащемән хот элты мин йўканэмәна хāйәм мōлты пōрмәс ул а мүй?

15 Алт пә пүңэл өтәта минэмән лүңэтлэлы? Минэмән тыныслы пә шитәм щел охэл ищи посатсэлы;

16 Шишэн, Турэмэн ащемэн элты нӧх уйӧм таш мӱңева пӧ мӱң Һаврэмлува ул; шишэн, хӧты нӧңена Турэм йастӧс, хӧл щиты веры».

17 Иаков нӧх лойӧс, Һаврэмлал пӧ имилал верблюдӧт шӧнша опсӧлсӧлы,

18 шитӧм ташлал пӧ пӧрмаслал пӧтӧн уӧслы, Месопотамия мӱвӧн лӱв шитӧм ташлал пӧ пӧрмаслал, Ханаан мӱва Исаак ащел хӧща мӧнты урӧнӧн.

19 Лаван пӧ, ошлал лӧртты мӧнмалӧн, Рахиль эвелӧн лухлал нӧх лӧлӧпсайӧт.

20 Иаков пӧ Лаван арамей ики лӧпӧлсӧлы, лӱв элтӧл хӧнтаман мӧнӧс, мӧнты айкелӧн ӧт версӧлы.

21 Мӱй тӧйӧс, щитӧл пилӧн мӧнӧс; йӧхан уӧшсӧлы пӧ Галаад кев уӧр пелӧ мӧнӧс.

Лаван Иаков пилӧн йастӧпса верлӧтӧн

22 Хулмет хӧтӧлӧн Иаков мӧнӧм вер Лавана йастӧса.

23 Лӱв рутлал лӱв пилӧлӧн уӧс пӧ лапӧт хӧтӧл лӱв йӧупелӧн Һухлӧсӧс, Галаад кев уӧр хӧща элты йӧхӧтсӧлы.

24 Атӧн Лаван арамей ики хӧща улӧмӧн Турӧм йӧхтӧс пӧ лӱвелӧ йастӧс: «Пӧллӧн ки, Иакова йӧм ал йаста, атӧм ал йаста».

25 Лаван Иаков элты йӧхӧтсӧлы; Иаков пирщин хӧтлал кев уӧр хӧща лӧщсӧлы, Лаван пӧ рутлал пилӧн ищи Галаад кев уӧрӧн пирщин хӧтлал лӧщсӧлы.

26 Щӧлта Лаван Иакова йастӧс: «Мӱй нӧң версӧн? Мӱйӧ нӧң мӧнӧм лӧпӧлсӧн пӧ эвеӧлӧм лӧльӧсты иты, Һӧрӧмӧман, туслан?»

27 Мӱйӧ нӧң хӧңайӧн мӧтсӧн, ма элтӧм хӧңӧмӧсӧн, мӧнӧма ӧт йастӧсӧн? Ма, лулӧн, нӧңен каш пилӧн, ар пилӧн, тимпанӧн пӧ нарӧс йӧухӧн йӧтман эсӧлсӧм.

28 Нәң мәнэма хилылам пә эвилам мосэлтэты әт эсэлсэн; нәң щит әт нумэсман версэн.

29 Нынан атәм верты йур ма тәйләм; туп нын ащан Турәм мОлха атән мәнэма йастәс: 'ПәЈа, Иакова атәм әл йаста, йәм ал йаста'.

30 Ат ул, нәң мәтсэн, ащен хота нәң мәнты шек ләңхасайән, – туп мүйа нәң ма лухлам лоләпсәлан?»

31 Иаков Лаван пела йастәс: «Ма пәЈсәм, щиты нумэссәм, нәң эвеңәлан йурән нОх әт ат ўслан, лўлән.

32 ХОй хОща лухлан уйәтләлан, щит лылңа улты әт питәл; рутләмән улман ванты, мүй нәң Отән элты ма хОщайәм ул, пә нәңена ўйи». Иаков әт уйәтсәлы, щит Рахильән лоләпсайәт.

33 Иаков пирщин хота Лаван йәңхәс, пә Лия пирщин хота, пә митнәнңән пирщин хота, туп нәмәлты әт уйтәс. Щәлта, Лия пирщин хот элты этмалән, Рахиль пирщин хота лОңәс.

34 Рахиль щи йәлпийән лухлал ўслы пә верблюд шәнша хушәм хира пОтсәлы, щәлта элты омәссәлы. Лаван пирщин хот хОл кәшсәлы пә нәмәлты әт уйтәс.

35 Лўв ащела щиты йастәс: «Кущайәм әт ат лыкащәл, ма лўв йәлпелән нОх лойты әт верәтләм, нә верән улләм». Пә Лаван кәншатәс, туп лухлал әт уйәтсәлы.

36 Иаков лыкащәс пә Лаван пилән лавәтты питәс. Иаков пОтәртты питәс пә Лавана йастәс: «Мүй хОрпи нўр тәйләм, мүй хОрпи кәрәк версәм, ма йўпем нәң тулән?

37 ХОл пОрмаслам нәң вәтсәлан, нәң хотән пОрмасәт элты нәң мүй уйәтсэн? Этәлтыйи тәта нәң рутлан йәлпийән пә ма рутлам йәлпийән; лыв минәмән ат сўтәтләл.

38 Хус тәл ма нәң хōщайән усәм; коза пә ош нэ войәт әт мушмилысәт, тащән элты ош ма әт ләсәм;

39 войән веләм Өт нәңена ма әт тутлысәм, щит ма сōхәптисәм; нәң ма элтәм иса нōх кәшсән, мүй хәтләлән ушәс, мүй атәлән тәпәс,

40 хәтләлән рӯв элты, атәлән ищки элты шукащсәм, Өлмем әт Өллысәм.

41 Щиты хус тәл нәң хотәнән усәм. Нәлхōщйаң тәл эвәңәлан урәңән рупитсәм пә хут тәл тащән урәңән, нәң пә сōхәптәты тынән йаң пӯш пелтылысән.

42 Ащем Турәм ма пиләмән әт ки ус, Авраам Турәм пә Исаак пәлты Өт, нәң мәнәм талты китсән, лулән. Ма шукащты верәм пә ма йошлам рупата Турәм кашаләслы пә хәщәм атән мәнәм элт питсәлы».

43 Щәлта Лаван пōтәртәс пә Иакова щиты йастәс: «Эвәңәлам – ма эвәңәлам; һаврәмәт – ма һаврәмлам; тащ – ма тащем, иса, мүй нәң ватлән, щит мәнәм: ма эвәңәлам пилән пә лын тәйәм һаврәмлән пилән мүй верты верәтләм?»

44 Ин ма пә нәң йаастатләмән күтләмәнән йәма улты, щит йаастантәпса минәмән нумты ат питәл».

45 Иаков кев шуп үс пә нумты кева омәссәлы.

46 Щәлта Иаков рутлала йастәс: «Кевәт әктаты». Лыв кевәт әкәтсәт пә кев пай версәт, щит кев пай лоңәлән ләсәт.

47 Лаван кев пай щиты нәмәтсәлы: Иегар-Сагадуфа* ; Иаков пә кев пай Галаада† нәмәтсәлы.

48 Щәлта Лаван йастәс: «Тәм хәтәл тәм кев пай мин күтәмәнән вер вантәм Өта питәл». Щишән, нәмән пōтса: Галаад,

---

* **31:47** 31:47 Иегар-Сагадуфа – (арам.) «вер вантәм кев пай»;

† **31:47** 31:47 Галаад – (евр.) «вер вантәм кев пай»;

49 хӧлна пӑ: Мицпа‡, щит Лаван йастэм урӑнэн: «Турэм Куца мӑнэм пӑ нӑҗен ватман ат тӑйлӑлы, хун улты кӳтэмэн хӳва питӑл;

50 эвеҗӑлам пилӑн атма улты питлӑн ки мӳй пӑ ма эвеҗӑлам тӳмпийӑн хӧлна имет ӱлӑн ки, кӳш щит ватты хӧйат ӑнтом, нӑҗ уйты, Турэм ищипа ватӑл».

51 Щӑлта Лаван Иакова йастӑс: «Тӑта щи кев пай пӑ нумты кев, щит мин кӳтэмӑнӑн ма лошсӑм;

52 тӑм кев пай вер вантӑм ӧта питӑл, па нумты кев ищи вер вантӑм ӧта питӑл, тӑм кев пай пӑ нумты кев атӑм верты урӑнӑн нӑҗ ма пелкема ӑт ӱшлӑн пӑ ма нӑҗ пелкена ӑт ӱшлӑм;

53 Авраам Турэм пӑ Нахор Турэм, лын ашан Турэм, мин кӳтэмӑнӑн ат сӳтытӑл». Исаак ащел пӑлӑм Турӑмӑн Иаков йасӑҗ мӑс.

54 Иаков щи кев ӱрӑн йир тус пӑ рутлал порылыты вохсӑлы; лыв порылысӑт пӑ щи кев ӱрӑн холсӑт.

55 Алӑҗсӑхат алӑҗ Лаван нӧх килӑс, хилылал пӑ эвеҗӑлал мосӑлтӑслы пӑ йӑм йасӑҗӑн мӑслы. Щӑлта Лаван мӑнӑс пӑ лӳв хотӑла йӧхтӑс.

32

Иаков Исав йайӑла мойлӑпса лӑщатӑл

1 Иаков пӑ лӳв йушӑлӑн мӑнӑс. Турэм ангелӑт лӳв йӑшӑлтӑл ӑтсӑт.

2 Лывилал кашӑлӑмалӑн, Иаков йастӑс: «Тӑм Турэм лӑль йох улты тӑха». Щишӑн, щи тӑха нӑмӑтсӑлы: Маханаим*.

3 Щӑлта Иаков Исав йайӑл хӧща Сеир кев мӳва, щит Едом мӳвӑн, айкел туты хӧйатӑт лӳв йӑлпелӑн китсӑлы,

---

‡ 31:49 31:49 Мицпа – (евр.) «шаващты пос»; * 32:2 32:2 Маханаим – (евр.) «кӑт хот вӧл»;

4 лывилала партсэлы: «Исав кушайэма щиты йастаты: Иаков митхуйэн тәмиты пӱтэртэл: ‘Лаван хӱща тәм хӱтэл унты ма усэм;»

5 хор мисэт пӱ осёл войэт, ош тащ, митйохэт пӱ митнэңэт ма тайлэм; кушайэма ма элтэм айкел ма китлэм, йӱм сэмэн митхуйӱл пела ат вантэс, лулэн’».

6 Айкел тӱвэм йох Иаков хӱща йӱхлы йӱхэтсэт пӱ йастэсэт: «Исав йайэн хӱща йӱхсүв; лӱв нӱң пелайэн йӱщалт йил, лӱв пилӱлэн нӱлсот хӱйат».

7 Иаков шек пӱлтамэс пӱ сӱмӱл мӱнэс; щӱлта лӱв пилӱлэн йӱвэм хӱйатлал, ошлал, козайлал, мислал, верблюдлал кӱтна ортсэлы.

8 Пӱ йастэс: «Исав и пелкӱл велты питлӱлы ки, кимет пелкӱл лӱлӱл этӱл».

9 Щӱлта Иаков йастэс: «Авраам ащем Турэм пӱ Исаак ащем Турэм, Турэм Кушца, мӱнэма тӱмиты йастылыӱм ӱт: ‘Мӱвена йӱхлы мӱна, сэма питэм мӱвена, пӱ Ма нӱңен йӱмэн верты питлӱм!’»

10 Нэмӱлтыӱа ӱт рӱхты митхулӱңкена щи арат йӱм пӱ щи арат ӱй Нӱң мӱсэн; мӱнмемэн, ма нэмӱлты ӱт тайсэм, туп шушты сӱвем пилӱн тӱм Иордан йӱхан ӱшсэм, ин пӱ кӱт хот тӱл тайлэм.

11 Исав йайэм йош элты мӱнэм шавийи, ма щит элты пӱллэм, лӱв йӱхэтталэн, мӱнэм пӱ нӱврэмэт аңӱтилал пилӱн веллӱлы.

12 Нӱң йастэсэн: ‘Ма нӱңен йӱмэн верты питлӱм пӱ тыхӱл тӱлэн щарэс сӱй хиш иты ара верлэм, щи аратӱл лӱңэтты ӱт верӱтла’».

13 Щи ат Иаков щита холэс. Тайэм ӱтӱл элты Исав йайӱла мойлӱпса лӱщатэс:

14 кӱтсот коза нӱ вой, хус козӱл хор вой, кӱтсот нӱ ош, хус хор ош,

15 хõлмаң пусты верблюд нэ вой лыв пõшэхлал пилэң, һайлаң мис, йаң хор мис, хус осёл нэ вой, йаң осёл хор вой.

16 Митйохлал йоша кашэң тащ атэлт мӓслы пӓ митйохлала йастӓс: «Ма йэлпемӓн мӓнаты пӓ кӓтӓн-кӓтӓн тащлӓн хайалӓн».

17 Мет олэң õтӓла щиты йастӓман, партӓс: «Щӓха, Исав йайӓм нӓң пилӓнӓн уйтатталӓн, лӓв нӓңен иӓщӓслӓлы: ‘Нӓң хõй? Пӓ хõлта мӓнлӓн? Пӓ хõй тащ нӓң воштӓлӓн?’

18 нӓң щиты йаста: ‘Иаков митхуйӓн тащ; Исав кущайӓла мойлӓпсайа лӓв китсӓлы; лӓв пӓ мӓң йӓпевӓн йил’».

19 Щиты кимет, хулмет пӓ хõл тащӓт шавийӓм митйоха йастӓты партӓс: «Тӓмиты Исава йастаты, хун лӓв пилӓлӓн уйтатлыты;

20 пӓ йастаты: ‘Иаков митхуйӓн пӓ мӓң йӓпевӓн йил’». Лӓв щиты нумӓсӓс: «Лӓвел кашӓлӓтӓм йӓлпийӓн, олӓна китӓм мõйлӓпсайламӓн сӓмӓл лӓптаплӓм, мосӓң, лӓв мӓнӓм вана ўллы».

21 Щиты Иаков мойлӓпсайлал олӓна мӓтсӓт, лӓв пӓ щи ат пирщин хотӓлӓн холӓс.

Иаков Израиль нӓмӓн мӓла

22 Щӓлта атӓлӓн нõх килӓс, имӓңӓлал пӓ митнӓңӓлал ўслы, пӓ ихõщйаң пõхӓл ўслы, пӓ Иавок йõхан кӓрӓн шõппи ўшсӓлы;

23 лывилал йõхан шõппи туслы пӓ мӓй лӓв тӓйӓс, хõл йõхан шõппи ўншӓптӓслы.

24 Щӓлта Иаков утща хӓщӓс. Алӓң хӓщӓл унты лӓв пилӓлӓн Ахой катлантыйӓс;

25 ӓт верӓмтал мõштымалӓн, Лӓв Иаков пеш лõв йӓта хойлыӓс пӓ Иаков пеш лõв йӓт мушмӓлтсӓлы, хун лӓв Лӓв пилӓлӓн катлантыйӓс.

26 Пә йастәс: «Эслы Мәнәм, хущәл этәс». Иаков йастәс: «Ат эсәлләм Нәңен, мәнәм йәмән ат мятән унты».

27 Щәлта йастәс: «Нәң нәмен хōты?» Лүв йастәс: «Иаков».

28 Пә йастәс: «Тәлта йәллы нәң нәмен Израиль† питәл, Иаков нәмен хәйлән, нәң Турәм пилән катлантысән, пә хōйатәт элты нōх питты питлән».

29 Иаков ищи лүвел иңщәссәлы, щиты йастәман: «Нәң нәмен йасты». Пә Лүв йастәс: «Муйа нәң Ма нәмем иңщәслән?» Пә щи тәхайән Иаков йәмән мәслы.

30 Иаков щи тәха нәмәтсәлы: Пенуэл‡; лүв щиты пōтәртыйәс: «Ма Турәм веш ванән ватсәм пә лылңа хәщсәм».

31 Най этәс, хун лүв Пенуэл мōхты мәнәс; пешәл урәңән нохман шушәс.

32 Щишән, интәм унты израиль мир хōйатәт пешән улты лон ат ләләт, щит Катлантыйәм От Иаков пеш лōв мушмәлтмалән щи лона хойлымал урәңән.

33

Иаков Исав пилән уйтатсәтән

1 Щәлта Иаков кашаләслы, хōты Исав пә лүв пилләән һәлсот хōйат йил. Щәлта Иаков Лия, Рахиль пә митнәнңәлал һаврәмләл пилән иса атәлт лощәлтәслы.

2 Митнәнңәлал һаврәмлән пилән олңа лощәлтәслы, Лия һаврәмләл пилән лыв йүпелән, Рахиль пә Иосиф мет йōлта.

† **32:28** 32:28 Израиль – (евр.) «Турәм катлантыйәл»; ‡ **32:30** 32:30 Пенуэл – (евр.) «Турәм веш»;

3 Лүв пә лыв йэщалтэл мәнэс пә йайэл хоща ванамәмалэн, мұв унты лапәт пұш, Ӧх пӦнман, ил һұрылыһэс.

4 Исав пә лүв йэщалтэл хухәлмәс, пә сапләл элты лүвел әпәлсәлы, мосәлтәслы, пә холләстән.

5 Имет пә һаврәмәт кашчаләс пә иңщәссәлы: «Щит хӧйтылан?» Иаков йәстәс: «Турәмән мәнэма, һаң митхуйэна, мойләм һаврәмәт».

6 Щәлта митнәңәт һаврәмләл пилән вана йисәт пә, Ӧх пӦнман, ил һұрсәт;

7 Лия һаврәмләл пилән ищи вана йис пә, Ӧх пӦнман, ил һұрсәт; мет йухәт Иосиф пә Рахиль вана йистән пә, Ӧх пӦнман, ил һұрсәтән.

8 Щәлта Исав йәстәс: «Мұйа һаң тәм тащлан ма йэщалтәм китсәлан?» Иаков йәстәс: «Кущайәм йәм сәмән ма пелайәм, ат вантәс, лүлән».

9 Исав йәстәс: «Апщийәм, ма тайты ӧтәм ар; һаң ӧтән һаң хӧщайән ат ул».

10 Иаков йәстәс: «Анта, һаң ма пелайәм йәм сәмән ватлән ки, мойләпсайәм ма йошем элты үйи, һаң веншен ваттәмән щит Турәм веш ваттәм хӧрпи, һаң пә ма пелайәм щи арат йәм усән;

11 һаңена түвәм мойләпсайәм үйи, щит Турәм мәнэма мойләс, щишән, ма мұй иса тайләм». Щиты Иаков Исав пойәксәлы, пә лүв ұслы

12 пә йәстәс: «Нӧх лойлув пә мәнлув; ма һаң йәлпенән мәнләм».

13 Иаков лүвела йәстәс: «Кущайәм уйәтләлы, һаврәмәт вевләт, щәлта, пусты мисәт пә ошәт тайләм: и хәтәл сыс такан воштәты ки, войәт хӧл хәлләт;

14 кущайэм митхуйэл йэлпийэн ат мәнэл, ма пә айэлта, тащ мәнты кемән, пә һаврэмлам хōты шушлэт, пә кущайэм хōща Сеир мўва йōхэтлэм».

15 Исав йастәс: «Ма хōйатлам элты кәмәтса нәң пиләнән хәйләм». Иаков йастәс: «Мўй урәнән? Йәм сәмән кущайэм ма пелайэм ватэл ки, щит щи йй!»

16 Щиты Исав ищи хәтэлән Сеир мўва йōхлы мәнәс.

17 Иаков пә Сокхоф пела мәнәс, щита хот опсәс, вой шавиты варәс хотәт ищи верәс. Щишән, щи тәха щиты нәмәтсәлы: Сокхоф*.

18 Иаков, Месопотамия элты йōхәтмалән, Ханаан мўвән улты Сихем воша йәма йōхтәс, щита вош йэлпийән улты питәс.

19 Щәлта мўв хәр щи пеләк, хōта лўв пирщин хотлал верәс, сот щел йōх сәхат Еммор пōхәт элты, Сихем пә лўв апщилал элты, Иаков лўвела лутсәлы.

20 Щәлта щита йирасты нōрәм лўв верәс пә Турәм Куща пела, Израиль Турәм пела, пойәкщәс.

34

Сихем мōхет пәратәм вер

1 Дина, щит Иаков элты Лия тайәм эви, щи мўвән эвет пилән уйтантыты мәнәс.

2 Пә щи мўв кәнащ ики, Еммор ев ики, Сихем нәмпи пōхән лўв кащаләса, лўв эви йурән катәлсәлы пә лўв пиләлән йләс.

3 Щәлта Иаков Дина эви пела нōпсәл питәс пә лўвела эви сәма рәхәс, пә лўв эвийа тўпаң йасңәт пōтәртәс.

4 Еммор ащела Сихем щиты йастәс: «Щи эви мәнәма нәңа ййи».

---

* 33:17 33:17 Сокхоф – (евр.) «варәс хотәт»;

5 Иаков хултсэлы, хӱты Еммор пӱх лӱв Дина эвел пилэн атэм вер верэс, туп пӱхлал тащел пилэн щӱхэрэн усэт, щигшэн, лыв йӱхэттэл унты Иаков мӱшйаа ус.

6 Еммор, Сихем ащи, Иаков хӱща пӱтэртты йӱхтэс.

7 Иаков пӱхэт щӱхэр элты йӱхэтмелэн щиг вер элты хултсэл, щиг йох нӱпсэл шӱкэс пӱ шек лыкащсэт, Израиля атэм вер верэм урӱнэн, Иаков эви пилэн Сихем ӱлмал урӱнэн. Щигты верты ӱт рӱхэс.

8 Еммор лыв пилэлэн пӱтэртты питэс пӱ йастэс: «Сихем пӱхем нын эван пела нӱпсэл шек ул, щигшэн имийа лӱвела мийалэн;

9 рута мӱн пилэвэн улаты; нын эвилэн мӱнѳева мийлыӱалэн, мӱн эвилув пӱ ӱйлыӱалэн;

10 щӱлта мӱн пилэвэн улаты; тӱм мӱв нын йӱлпанэн, каслыӱаты пӱ тӱм мӱвэн улаты, пӱ нынана тӱйты йӱра мӱва луталэн».

11 Сихем пӱ эви ащига пӱ йӱйлала йастэс: «Йӱм сэмэн ма пелайэм ватлӱты ки, мӱй ӱт йастэлты, ма иса мӱлэм;

12 мет ун тын пӱ мойлӱпсайӱт йастаты, ма мӱлэм, мӱй мӱнэма ӱт йастэлты, туп эви мӱнэма имийа мийалэн».

13 Иаков пӱхэт Дина апщел атэм вера пӱйтэм урӱнэн, Сихема пӱ Еммор ащела нӱлмиман йӱхлы пӱтэртсэт;

14 пӱ щигты Симеон пӱ Левий йастэснэн: «Эвтэм вер ӱт тӱйты хӱйат сайа апщев мӱты мӱн ӱт верӱтлув, щиг мӱнѳева йэм, ӱт рӱхэл;

15 туп нын пиланэн и верэн и нӱпса йӱхэтлув, хун нын мӱн итэва йилты, хун хӱл йох рутэн эвтэм вер тӱйты питэл;

16 щи пöрайэн мўң эвилув нынана мǎты питлэлув пǎ нын эвилэн мўңева ўты питлэлув, йǎха улты питлув пǎ и мира йилув;

17 щи эвэтты верэн мўңев ат хулэтлэты ки, эвев нöх ўлэв пǎ мǎнлув».

18 Еммора пǎ Сихем пöхэла щи йасңэт рǎхсэт.

19 Энэмты пöх мöхты щи вер верты лэщатыйэс, Иаков эви лўвел шек сǎма рǎхэс. Ащел хотэн лўв мет лǎтэңа лўңтэсэс.

20 Щǎлта Еммор Сихем пöхэл пилэн вошэң пушас ун ова йöхэтсэңэн пǎ вошэң йох пела пöтэртты питсэңэн пǎ йастэсңэн:

21 «Тǎм хöйатэт мўң пилэвэн йǎма улты лǎңхалайэт; ат уллэт пǎ каслылэт тǎм мўвэн; мўв тǎта лǎщкам. Лыв эвилал нэңа ўты питлэлув, мўң эвилув пǎ лывилала мǎллув.

22 Туп щи щирэн щи хöйатэт мўң пилэвэн и мир иты улты кашащлэт, мўң йохлув па хöльийэ, лыв итэлэн эвэтман ат усэт, лулэн.

23 Лыв тащлал, пöрмаслал алт мўңева питлэт? Ин лыв пиллалэн кашащлув, пǎ лыв мўң пилэвэн йǎха улты питлэт».

24 Щǎлта вошэң пушас ун ов хöща актэщиты йох, Еммор пǎ Сихем пöхэл йасңэта хöл эвэлсэт: вошэң йох хöл эвэтты верэн версайэт.

25 Хулмет хǎтэлэн, хун лыв эвтэм нўлэмлал кǎшэтсэт, Иаков пöхңилал, Симеон пǎ Левий, Дина йайңэн, алтты кешилэн ўслэн, пǎ айлы-келлы воша мǎтсэңэн, пǎ йох хöл пǎратсэлэн.

26 Еммор ики Сихем пöхэл пилэн алтты кешийэн ищи велсэлэн; Сихем хот элты Дина ўслэн пǎ мǎтсэңэн.

27 Иаков пӧхэт пӑратэм ӧтэт хӧща йӧхэтсэт пӑ тынэң пӧрмасэт пӑтэн ӯслал, лыв апщел атэм вера питэлтэм урэнэн.

28 Мис тащэт, ош тащэт пӑ осёл войлал лывилала воштэслал, муй вошэн ус, муй щӑхэрэн ус, иса ӯслал;

29 пӑ хӧл лыв тащлал, пӑ хӧл ӧаврэмлал, пӑ лыв нэлал ӧӑрэмэман туслал, пӑ пӧрмасэт, хотэтэн муй ус, иса пӑтэн туслал.

30 Щӑлта Иаков Симеон пӑ Левий пела йастэс: «Нын мӑнэм атэм вера пайэтсэлэн, тӑм муй хӧйатэтэн, ханаан йохэн пӑ фerez йохэн, ликэн этты питлайэм. Ма шимэл хӧйат тайлэм; лыв ийӑха ӑктэщлэт, лальэн йӧхэтлэт пӑ хотэм пилэн пӑратлайув».

31 Лын пӑ йӧхлы йастэтэн: «Муй апщев ульӑа нэңа тайты рӑхэл муй?»

35

Иаков Вефиля мӑнэл

1 Турэм Иакова йастэс: «Лойа, Вефиля мӑна пӑ щита ула, пӑ йирасты нӧрэм щита Мӑнэма вера, нӑң хӧщайэн этлуйэм Турмена, хун нӑң пӑ Исав элты, нӑң йайэн элты, хӧнтасэн».

2 Лув хот тэлэла пӑ лув пилэлэн улэм ӧтлала Иаков йастэс: «Ин тайты па мир луӑхэт вӧщкалэн, сыстамтыйаты, пӑ па сӧх лумтаты;

3 лойлув пӑ Вефиля мӑнлув; щита Турма йирасты нӧрэм ма верлэм, Хӧй мӑнэм шука питэм хӑтлэмэн хултсэлы пӑ йушэн, хӧта ма йӑхсэм, ма пилэмэн ус».

4 Щӑлта тайэм па мир луӑхэт пӑ пӑлэн тайэм пӑлрунтэт лыв Иакова хӧл мӑслал, щи пӧрмасэт Сихем пӑңэлэн улты дуб йӑх илпийэн Иаковэн мыва шависайэт.

5 Щǎлта лыв мǎтсǎт. Пǎ ван вошǎтǎн Турǎм элты пǎльщǎм ус, пǎ щишǎн Иаков пǒхǎт ǎт нухǎлсайǎт.

6 Иаков Ханаан мǔвǎн улты Луз воша йǒхтǎс, щит Вефиль, лǔв пǎ лǔв пилǎлǎн улǎм хǒйатǎт.

7 Щита йирасты нǒрǎм верǎс, пǎ щи тǎха нэмǎтсǎлы: Эл-Вефиль*, щита лǔв хǒщайǎл Турǎм этлыйǎс, хун лǔв йǎйǎл элты хǒнтас.

8 Щǎлта Девора пǎрǎс, Ревекка эсǎмǎн лǎптǎм ими, Вефиль элты ныклы дуб йǔх илпийǎн лǔв лоттǎман ул пǎ щи йǔх Иаковǎн «Хǒллǎп дуб йǔха» нэмǎтса.

9 Месопотамия элты Иаков йǒхǎтмал йǔпийǎн Турǎм лǔв хǒщайǎл па этǎс пǎ лǔвел йǎмǎн мǎслы;

10 пǎ Турǎм лǔвела йǎстǎс:

«Нǎң нǎмен Иаков;
тǎлта йǎллы Иаков нǎм тǎйты нǎң ǎт питлǎн,
нǎң нǎмен питǎл Израиль».

Пǎ Израиль нǎмǎн лǔвел мǎслы.

11 Пǎ Турǎм лǔвела йǎстǎс:

«Ма Иса Верǎтты Турǎм;
рутма пǎ ара йǔва;
мир пǎ ар мир нǎң элтǎн питǎл,
хонǎт нǎң элтǎн этлǎт;

12 Авраама пǎ Исаака мийǎм мǔв
Ма нǎңена мǎлǎм,
нǎң тыхлǎна тǎм мǔв па мǎлǎм».

13 Щǎлта щита пǒтǎрттǎм тǎхайǎл элты Турǎм нǒх эллǎс.

14 Турǎм лǔв пилǎлǎн пǒтǎртǎм тǎхайǎн Иаков нумты кев лоңщǎс, щи нумты кев йир йǔкана унǎйǎн шошǎпсǎлы, пǎ оливка вǒйǎн шошǎпсǎлы.

---

* 35:7 35:7 Эл-Вефиль – (евр.) «Вефиль Турǎм»;

15 Ши тәха, хӧта Турэм лӱв пиләлән пӧтәртәс, Иаков нәмәтсәлы: Вефиль.

Рахиль пӧрәс

16 Щӧлта Вефиль элты йәллы мӧтсәт. Ефрафа унты йәша ӧт йӧхәтмелән, Рахиль һаврәм сәма пайтәс, ши верәл шек лавәрт ус.

17 Хун лӱв шукащәс, һаврәмәл пӱкән эвтәм ими лӱвел йастәс: «Ал пӧла, пӧхән па йӧхәтсайән».

18 Лыл шӱвәл мӧнмәлән, пӧрты ӱша йӧхәтмәлән, Рахиль лӱвел нәмән мәслы: «Бенони†». Ащелән пӧ Вениамина‡ нәмәтса.

19 Пӧ Рахиль пӧрәс, пӧ Ефрафа, щит Вифлеем пела мӧнты йуш пӱнәлән лӱв лоттәса.

20 Лӱвел лоттәм тӧхайән Иаков нумты кев лӧнщәс. Щит Рахиль нумты кев тӧм хӧтәл унты ул.

21 Израиль йәллы мӧнәс пӧ Гадер тащ ватты пӧл хот сайән пирщин хотәл лощәлы.

22 Израиль ши мӱвән улмал сыс Рувим пӧхәл ащел Валла ай нә пилән улмал. Израиль щит элты хултсәлы.

Иаков пӧхәт

Иаков кӧтхӧщяң пӧх тӧйәс.

23 Лия пӧхәт: Иаков олэң пӧхәл Рувим, лӱв йӱпелән Симеон, Левий, Иуда, Иссахар пӧ Завулон.

24 Рахиль пӧхәт: Иосиф пӧ Вениамин.

25 Валла, Рахиль митнә, пӧхәт: Дан пӧ Неффалим.

26 Зелфа, Лия митнә, пӧхәт: Гад пӧ Асир. Щит Иаков пӧхәт Месопотамия мӱвән сәма питсәт.

Иаков йӧхи йӧхәтәл пӧ Исаак пӧрәл

---

† 35:18 35:18 Бенони – (евр.) «ма шукем пӧх»; ‡ 35:18 35:18 Вениамин – (евр.) «ӧй тӧйты пӧх»;

27 Щәлта Иаков Исаак ащел хõща йõхтәс, Мамре, Кириаф-Арба хõща, щит Хеврон, хõта Авраам пә Исаак па мӯв элты йõхтәм õтәта усәт.

28 Иултыйа Исаак уләм нуптәл сот нийәлйаң тәл ус.

29 Пирщамәм пә йәмәс улмал йүпийән, Исаак пәрәс, пәрәм õтлал хõща мәнәс; Исав пә Иаков пõхңилалән ил ләщатса.

36

Исав тыхәл

1 Тәм Исав тыхәл тәл, Едом ищи лӯв.

2 Исав Ханаан мӯв эвет элты нәңәт үс: Елон нәмпи хет ики Ада эвел, пә Цивеон нәмпи ев ики Ана пõхәл эви Оливема,

3 Пә Васемафа, Измаил эви, Наваиоф апщи.

4 Ада Исав элты Елифаз сәма пайтәс, Васемафа Рагуил сәма пайтәс,

5 Иеус, Иеглом пә Корей Оливема сәма пайтәс. Щит Ханаан мӯвән сәма питәм Исав пõхәт.

6 Щәлта Исав имилал, пõхлал, эвилал пә хотәл хõйатәт пә Ханаан мӯвән шитәм тащлал хõл үслы, пә хõл войлал, пõрмаслал пилән па мӯва мәнәс, Иаков апщел элты йәлшәк,

7 лын шек ар тащ тәйсәтән, йәха улты әт верәтсәтән, улты йõхтәм мӯвән хõща тащлын әт ләпсәт, ар тащ тәйман урәңән.

8 Исав, Едом ищи лӯв, Сеир кевәң мӯв хõща улты питәс.

9 Тәм Исав тыхәл тәл, едом йох ащи, Сеир кевәң мӯв хõща.

10 Тәм Исав пõхлал нәмәт: Елифаз, Исав Ада имел пõх, Рагуил, Исав Васемафа имел пõх.

11 Елифаз пӧхэт тайӧс: Феман, Омар, Цефо, Гафам пӧ Кеназ.

12 Исав пӧх Елифаз Фамна ай нэ тайӧс. Лӱв Елифаза Амалик пӧх тайӧс. Тӧми Исав Ада имел йӧллы улты ӧаврӧмӧт.

13 Тӧм пӧ Рагуил пӧхэт: Нахаф пӧ Зерах, Шамма пӧ Миза. Щит Исав Васемафа имел йӧллы улты ӧаврӧмӧт.

14 Тӧм Исав Оливема имел пӧхэт, Цивеон ики Ана пӧхӧл эви: лӱв Исава Иеус, Иеглом пӧ Корей тайӧс.

15 Тӧм Исав йӧллы улты ӧаврӧмӧт кӱтӧн ун икет. Исав олӧн пӧхӧл Елифаз пӧхэт: ун ики Феман, ун ики Омар, ун ики Цефо, ун ики Кеназ.

16 Ун ики Корей, ун ики Гафам, ун ики Амалик. Щит Елифаз хот ун икет Едом мӱвӧн; щит Исав Ада имел йӧллы улты ӧаврӧмӧт.

17 Тӧм Исав пӧх Рагуил пӧхэт: ун ики Нахаф, ун ики Зерах, ун ики Шамма, ун ики Миза. Щит Рагуил ун икет Едом мӱвӧн; щит Исав Васемафа имел йӧллы улты ӧаврӧмӧт.

18 Тӧм Исав ими Оливема пӧхэт: ун ики Иеус, ун ики Иеглом, ун ики Корей. Щит Исав ими Оливема, Ана ики эви, элты улӧм ун икет.

19 Тӧм Исав пӧхэт, пӧ лыв ун икилал. Щит Едом хот.

20 Тӧм пӧ щи мӱвӧн улӧм Сеир нӧмпи хоррей ики пӧхэт: Лотан, Шовал, Цивеон, Ана,

21 Дишон, Эцер пӧ Дишан. Щит хоррей йох ун икет, Сеир пӧхэт, Едом мӱвӧн.

22 Лотан пӧхэт усӧт: Хори пӧ Геман; Лотан нэ апщи: Фамна.

23 Тӧм Шовал пӧхэт: Алван, Манахаф, Эвал, Шефо пӧ Онам.

24 Тӧм Цивеон пӧхэт: Аиа пӧ Ана. Тӧм щи Ана, хӧй хошӧм йиӧкӧт тал хишӧн мӱвӧн уйтӧс, хун Цивеон ащел осӧл войӧт шавийӧс.

25 Тәм Ана ики һаврэмэт: Дишон пә Оливема, Ана ики эви.

26 Тәм Дишон пӧхэт: Хемдан, Эшбан, Ифран пә Херан.

27 Тәм Эцер пӧхэт: Билган, Зааван пә Акан.

28 Тәм Дишан пӧхэт: Уц пә Аран.

29 Тәм хоррей йох ун икет: ун ики Лотан, ун ики Шовал, ун ики Цивеон, ун ики Ана,

30 ун ики Дишон, ун ики Эцер, ун ики Дишан. Тәм хоррей йох ун икет пә щит лыв рутлал нэмэт Сеир мӱвән.

Едом хонэт

31 Тәм хонэт Едом мӱвән хонэта усэт, израиль йох хӧща хонэт этэм йӱм йэлпийән.

32 Едомән хона Бела ус, Веор пӧх, лӱв вошӧл нэм Дингава.

33 Щӧлта Бела пӧрӧс, Иовав лӱв йӱпелӧн хона питӧс, Зерах пӧх, Восор элты.

34 Иовав пӧрӧс, Хушам лӱв йӱпелӧн хона питӧс, Феман мӱв элты.

35 Хушам пӧрӧс, Гадад лӱв йӱпелӧн хона питӧс, Бедад пӧх, лӱв мадиан йох Моав мӱв хӧрӧн лӧльӧн нӧх питсӧлы; Гадад вошӧл нэм Авиф.

36 Гадад пӧрӧс, Самла лӱв йӱпелӧн хона питӧс, Масрека элты.

37 Самла пӧрӧс, лӱв йӱпелӧн Саул хона питӧс, лӱв йӧхан пӱнӧлӧн омӧсты Реховоф вош элты ус.

38 Саул пӧрӧс, Баал-Ханан, Ахбор пӧх, лӱв йӱпелӧн хона питӧс.

39 Баал-Ханан, Ахбор пӧх, пӧрӧс, щӧлта Гадар лӱв йӱпелӧн хона питӧс; лӱв вошӧл нэм Пау; имел нэм Мегетавеель, Мезагав ики Матреда пӧхӧл эви.

40 Тәм Исав элты мәнәм ун икет нэмэт, рутлал щирэн, мўвлал щирэн, нэмлал щирэн: ун ики Фимна, ун ики Алва, ун ики Иетеф,

41 ун ики Оливема, ун ики Эла, ун ики Пинон,

42 ун ики Кеназ, ун ики Феман, ун ики Мивцар,

43 ун ики Магдиил, ун ики Ирам. Тәм Едом мўв ун икет, вошлал щирэн, лыв йошлалэн тыйәм мўвелэн. Щит иса Исав элты, едом йох ащи элты, мәнәм рут.

37

Иосиф улмэт

1 Иаков Ханаан мўвэн ус, хõта ащел па мўв элты йõхтэм õта ус.

2 Тәм Иаков рут улэпса элты пõтэр. Лапэтхõщяң тал лõват энэмты пõх Иосиф тащ шавиман йайлал пилэн йаңхас, ащел именңэн пõхэт пилэн, Валла пõхэт пә Зелфа пõхэт пилэн. Ащела Иосиф йайлал элты пõлэщ тутлыман йаңхас.

3 Йайлал кўтэн Иосиф пõхэл Израиль мет сәма мосман тәйсәлы, лўв пирщамәмалэн щи пõхэл сәма питәс, щишән, хõрамәң сõхән лўвел версәлы.

4 Йайлалэн мõштәса, ащел лўвел пõхлал кўтэн мет сәма мосман тәйләлы; Иосиф лйкән этты питсәл пә йәм щирэн лўв пиләлэн пõтэртты әт верәтсәт.

5 Ипуш Иосиф уләм вантәс, пә йайлала пõтэртсәлы; щи йўпийән мет такан лйкән этты питса.

6 Лўв лывилала йастәс: «Ма вантәм улмем хуләнтаты:

7 Һаң тõрән энэмты хәр кўтәпән мўң Һаң тõрән мõнталэт йәрлув; пә ма йәрәм Һаң тõрән мõнталәм нõх лойәс пә тўңа лойәс, нын Һаң тõрән мõнталылэн пә керәтман лойсәт пә ма йәрәм Һаң тõрән мõнталәм пела, õх пõнман, ил Һўрсәт».

8 Йайлал лүвела йастәсәт: «Нәң мүй мўң нўмпевән хона питлән? Мўң мүй нәң илпенән питлув?» Щи улмәл пә йасәңлал урәңән мет таканшәк лыкән этты питса.

9 Щәллта кимет уләм па вантәс, йайлала пөтәртсәлы, щиты йастәс: «Щиты ус, ма уләм па ватсәм: хәтәл пә тыләщ пә ихөщйаң хус ма шөмайәм, өх пөнман, ил һүрсәт».

10 Ащелла пөтәртсәлы пә йайлала ищи; ащелән лавәттәса пә йастәса: «Мүй щимәщ уләм нәң ватсән? Мүй щирән ма пә нәң аңтән, пә нәң йайлан нәң йәлпенән мўв унты, өх пөнман, ил һүрты йөхәтлув?»

11 Йайлал лүв пелайәл үшмащсәт, ащелән пә щи йасәң әт йөрәмәса.

Йайлалән Иосиф тыныла

12 Йайлал Сихем вош ләпән ащел тащ шависәт.

13 Израиль Иосифа йастәс: «Йайлан әлт Сихемән тащ шавиләт? Йәңха, ма нәңен лыв хөщайәл китләм». Лүв йастәс: «Йәна щи, ма йәхләм».

14 Израиль лүвела йастәс: «Йәңха, ванты, йайлан тўмтакәт мүй пә тащел тәлаң мүй, пә айкел мәнәма тўва». Хеврон лот мўв элты лүвел китсәлы; лүв пә Сихема йөхтәс.

15 Щита мўв хәрән лүв тәпәс пә лүвел уйтәм хөйатән иһщәсса: «Мүй нәң кәшлән?»

16 Лүв йастәс: «Ма йайлам кәшләм, мәнәма йасты, хөта лыв тащ шавиләт?»

17 Щи хөйат йастәс: «Лыв тәлта мәтсәт, ма хултсәм, хөты лыв пөтәртсәт: ‘Дофана мәнлув’». Щиты Иосиф йайлал йуш хүват мәнәс, пә Дофан вош ләпән лывилал уйәтсәлы.

18 Лыв хўвэлта лўвел кашалэсэл, пә лўв вана йитал сьс, лыв нумэсты питсэт, хōты лўвел велты.

19 Щәлта лыв кўтэлән йастэсэт: «Улэм вантәм ōт йил;

20 ин мәнлув пә лўвел веллэв, мятты мўв ўса йўвэтлэв, пә йастэлув, ут войән лэса; щи пōрайән ватлэв, лўв улэмлал мўйа йилэт».

21 Щит Рувим йайэлән хулса пә атәм нōмэслал элты лўвел шавислы, пә щиты йастэс: «Лўвел әт веллэв».

22 Рувим лывилала йастэс: «Ўр әл шошматы; тәм мўв ўса тал йиклы мўвән йўвталән, туп йошән ал кетмалән». Щиты лўв пōтэртэс, лыв йошлал элты лўвел шавиты пә ащел хōща лўвел йōхтэптэты урәңән.

23 Иосиф йайлал хōща йōхэтмалән, лыв лўв хōрамәң сōхэл лўв элтэл нōх менэпсэл,

24 пә лўвел ўсэл пә мўв ўса йўвэтсэл; щи мўв ўс тал ус, йик щита әнгом ус.

25 Лыв пә лэты омэссэт, пә әңкэртмелән, кашалэсэл, хōты Галаад мўв элты измаил йох онас йил, йама авты стиракс йўх ух, бальзам пә ладан пōрмасэт верблюдэт тулэт: Египет мўва щит тўвман мәнлэт.

26 Щәлта Иуда йайлала йастэс: «Мўй ōнтас, апщев пәратлэв пә лўв ўрэл хәңатлэв?»

27 Мәнлув пә измаил йоха лўвел тынылэв, мўң йошлувән лўвел әт кетэмлэв, ищипа лўв мўң апщев, ищи мўң ўрэв». Йайлал лўв пелайәл хўлтмэсэт.

28 Хун Мадиян мўвәң тынасты йох ванамэсэт, йайлал мўв ўс элты Иосиф нōх талсэл пә измаил йоха хус щел ōх сәхат тынысэл; лыв пә Иосиф Египта тусэл.

29 Рувим щи мўв ўс хўща па йўхтэс; пā Иосиф мўв ўсэн āнтом. Щит кашалэма­л кемэн, лўв лўмтэмлал мāнши­слы,

30 апщилал хўща йўхлы йўхтэс пā йастэс: «Энэмты пўхев āнтом, ма пā, хўлта ма мāнлэм?»

31 Лыв Иосиф сўх ўсэл, ко­зёл вой хўрсэл пā щи ўрэн сўхэл нўсэтсэл;

32 щāлта щи хўрамэң сўх ащел­а китсэл, пā йастэсэт: «Мўң тām уйэтсув; ванты, нāң пўхен сўх мўй пā āнтом?»

33 Лўв сўхэл мўштэслы пā йастэс: «Тām ма пўхем сўх; ут войэн лўв лэса; алт пā Иосиф войэтэн лакки мāнши­са».

34 Иаков лўмтэмлал мāнши­слы, улттāхты хир хўрпи сох āтпэла лумтэс пā ар хātэл пўхэл элты холлэс.

35 Эвилал, пўхлал хўл āктэщсэт, лўвел щалэтты урэңэн; лўв пā хулэтты āт лāңхас пā йастэс: «Тāмиты хощман пўхем хўща илта турма мāнлэм». Щиты ащел лўв элтэл холлэс.

36 Иосиф пā Мад­иан мўв хўйатэтэн Египет мўвэн Потифар нэмпи ун кущайа тыныса, фараон шавиты йох кущайа.

38

Иуда пā Фамарь

1 Щи артэн Иуда йайлал хāйсэл­ы пā Хира нэмпи хўйат пўңэлэн Одоллам вошэн улты питэс.

2 Щита Иуда Шуа нэмпи ханаан ики эви кашалэс: лўвел нэңа туслы.

3 Щи нэ лавэрта йис пā пўх тāйэс, пā Иуда ащелэн Ир нэмэн мāса.

4 Щәлта па лавәрта йис пә па пӧх тайәс, пә Онан нэмән лүвел мәслы.

5 Щәлта пӧх па тайәс пә Шела нэмән лүвел мәслы. Иуда пә, лүв пӧхәл сәма пайәтмәлән, Хезив вошән ус.

6 Щәлта Иуда Ир нәмпи олэң пӧхәл нәңән туслы; Фамарь нәмәл.

7 Туп Ир, Иуда олэң пӧхәл, Турәм Куща йәлпийән ар кәрәк тайәс, шишән, Турәм Кущайән сӧрма пайәтса.

8 Шишән, Иуда Онан пӧхәла йәстәс: «Йайән ими нәңа уйи, ләху ширән, пә йайән тыхәл йәллы тӯви».

9 Онан уйәтсәлы, щит әнта лүв тыхләл питәл, шишән, йайәл ими пилән щиты ус, йайәл тыхәл йәллы әт ат рутмәс.

10 Турәм Куща йәлпийән мүй лүв верәс, атәм ус; пә лүв лүвел ищи сӧрма пайәтсәлы.

11 Щәлта Иуда Фамарь меңәл пела йәстәс: «Шела пӧхем энәмты унты ащән хотән шукалт имийа ула». Щиты Иуда нумәсәс: «Йайлал иты Шела әт ат лулән пәрәс». Фамарь мәнәс пә ащәл хотән улты питәс.

12 Хүв күт хәщәс пә Иуда имәл, Шуа ики әви, пәрәс. Иуда, хәтәлләл тәрмәм йүпийән, Фамна воша мәнәс, хӧта ошлал лӧртты хӧйәтәт усәт, лүв пиләлән Одоллам элты Хира нәмпи лухсәл ус.

13 Фамарь айкелән верса: «Ӱпән ики Фамна воша ош лӧртты мәнәл».

14 Лүв шук туты сӧхләл эхсәлы, ӧхшам пӧнәс пә щиты йәмәлман Фамна пела мәнты йушән, Енаим вош ов хӧща опсәс. Лүв уйәтсәлы, Шела энмәс, лүв пә ләхуйәла әт опсәлса.

15 Иуда лүвел қащаләслы пә вешәл хәңәтмәл урәңән, ульһа нәңа йүкатсәлы.

16 Лүв хӧщайәл йирәмәс пә йәстәс: «Нәң хӧщайән рәхәл лӧңтыты?» Лүв әт уйәтсәлы, щит лүв меңәл ус.

Фамарь пә лүвел ищмәслы: «Ма хōщайэм лōңтытэн мита мүй нәң мәнэма мälән?»

17 Лүв йастәс: «Ма нәңена ма ташем элты ош пōшәхән китләм». Лүв пә йастәс: «Киттән унты мōлты пōрмас щи йўкана хәйлән?»

18 Иуда йастәс: «Мүй хōрпи йўкан нәңена мәты?» Лүв пә йастәс: «Нәң йōра келәң посән пә йошән тәйты шушты сүвен». Иуда щит лүвела мәслы пә лүв хōщайәл лōңәс; лүв элтәл Фамарь лавәрта йис.

19 Щälта лүв лōйәс пә мәнәс, тәйәм охшамәл эхсәлы пә шук туты сōхлал па лумәтсәлы.

20 Иуда Одоллам элты улты лухсәл пилән ош пōшәх китәс, нә хōща хәйәм пōрмасәт нōх ўты урәңән, туп лүв щи нә әт уйәтсәлы.

21 Шōши хōйатәт элты иңщәссәлы: «Хōта щи ульәна нә, хōй Енаим йуш пўңәлән опсәс?» Лыв йастәсәт: «Тәта ульәна нә әнтом ус».

22 Лүв Иуда хōща йōхтәс пә йастәс: «Ма лүвел әт уйәтсәм; пә щита улты шōши хōйатәт йастәсәт: ‘Тәта ульәна нә әнтом ус’».

23 Иуда йастәс: «Лүв йўканәла ат ўллы, туп нәәха әт ат пайәтсаймән; ма тәм ош пōшәхән щи китылысәм, нәң пә лүвел әт уйәтсән».

24 Хуләмләм тыләщ хәщәс пә Иуда айкелән верса: «Фамарь меңән ульәна улты питмал пә нә щирән кәшаңа ул». Иуда йастәс: «Йәл лүвел түвалән пә нōх ат ўщитла».

25 Хун лүв туты питса, ўпәл икийә щимәщ йасәң китәс: «Тәм пōрмасәт тәйәм хōйат элты ма лавәрта йисәм». Пә йастәс: «Мōштәлән, тәм хōй йōра келәң пос пә шушты сүв?»

26 Иуда мōштэслы пā йастэс: «Лўв ма элтэм вецкатшэк, щит ма лўвел Шела пōхема āт мāsэм». Лўв хōщайэл па āт лōнтыйэс.

27 Щāлта њаврэм сэма питты хātэлэн лэрамэс, лўв нэш пātлам хотэн пилāн ђтнэн тāймал.

28 њаврэмнэн сэма питэмэн, олэңэн итэл йош этэс; пўкэн эвтэм ими ўрты сōхэмэн йошэл йāрэпсэлы, йастэман: «Тāмен олңа этэс».

29 Лўв пā йошэл йōхлы сухтэслы; пā йайэл олңа этэс. Лўв йастэс: «Мўй щирэн нāн йуш версэн?» Щишэн Фарес нэмэн мāsа.

30 Йухэт ўрты сōхэмэн йāрэм йōшэң апщел этэс. Лўв нэмэн мāsа: Зара*.

39

Иосиф Потифар хотэн

1 Иосиф пā Египта тўвман ус, лўвел тўвэм измаил йōх йош элты фараон шавиты йох кущайэн, Потифар нэмпи кущайэн, Египет мўв хуйэн, лутса.

2 Турэм Куща Иосиф пилэн ус: лўв верлал йāма мātсэт пā Потифар, Египет мўв ху кущайэл хотэн ус.

3 Кущайэлэн мōштэса, Турэм Куща лўв пилэлэн ул, мўй лўв āт верэл, лўв верты верлалэн Турэм Куща њотэл.

4 Щиты Иосиф Потифарэн ванэн тāйты питса пā лўв йōра митхуйэла йис. Щāлта лўвел хотэл кущайа пōтсэлы пā мўй тāйэс, иса лўв йошэла мāsлы.

5 Хот кущайа лўвел пōнмал ўш элты пā иса тāйэм ђтэл лўв йошэла миймал йўпийэн, Иосиф урэңэн Египет мўв ху хот Турэм Куща йāмэн мāsлы, щишэн, Турэм Куща йāм лўв хотэлэн пā мўв хārэлэн тāйэм ђтэл хōща иса ус.

* **38:30** 38:30 Зара – (евр.) кāлы ўрты;

6 Шишэн, лүв, мүй тайэс, иса Иосиф йоша мэслы, нэмэлты элты ат нумэсэс, лүвела йбра лэтот верты тўмпийэн.

Иосиф хōрасэң пā лōватэң ус.

7 Шишэн, кущайэл ими Иосиф пела ватты питэс пā йастэс: «Ма пилэмэн ула».

8 Лүв пā ат кашащэс пā кущайэл ими пела йастэс: «Тāта ши, кущайэм мүй тайэл, ма йошема мэслы, нэмэлты элты ат нумэсэл;

9 тām хотэн ма элтэм уншэк от āнтом; тām хотэн нāң тўмпенэн мāнэма ат рāхты вер āнтом, нāң лүв имел; мүй щирэн ма щимэщ атэм вер верлэм пā Турма кāрэк верлэм?»

10 Кашэң хātэл кўш нэ щиты Иосифа пōтэртэс, Иосиф ат хулэнтэс лүв пилэлэн улты.

11 Имōлты хātэлэн лүв верэл сāхат хота лōңэс, щита хотэң отэт элты нэмэлт хōйат āнтом ус;

12 ши нэ лумтэм сōхэл элты лүвел катэлсэлы пā йастэс: «Ма пилэмэн ула». Иосиф пā, сōхэл лүв йошэлэн хāйман, ким хухэлмэс.

13 Нэ пā, щит кашалэмал кемэн, хун сōхэл лүв йошэлэн хāщэс пā Иосиф ким хухэлмэс,

14 хотэң отлал ўвалсэлы пā лывилала щиты йастэс: «Вантаты, Потифар мўңев еврей тўвмал пā щитэн мўң хōщайэв йовэртийэл. Ши еврей ма хōщайэм йōхтэс, ма пилэмэн улты ўтщийэс, ма пā сыйэң тўрэн ўвалтсэм;

15 лүв пā, хўлтмэмалэн, хōты ма ўвалтсэм, сōхэл ма хōщайэм хāйсэлы пā ким хухэлмэс».

16 Щиты Потифар йōхи йōхэтты унты Иосиф сōх ши нэ лүв хōщайэл хāйсэлы.

17 Лүвела ищи щи йасңэт пӱтэртэс, йастэман: «Нӱң тувэм еврей митхуйэн ма хӱщайэм йӱвэртигы йӱхтылыиэс;

18 хун ма ўвты питсэм, лүв сӱхэл ма хӱщайэм хӱйсэлы пӱ ким хухэлмэс».

Иосиф касна хота омэсла

19 Кущайэл имел йасңэт хулмал йӱпийэн, хӱты лүв йастэс: «Щиты ма пилэмэн нӱң митхуйэн верэс», лүв шек лыкащэс;

20 щӱлта кущайэлэн Иосиф касна хота омэсты партса, хӱта хон вера питэм ӱтэт усэт. Щита касна хотэн лүв опсэс.

21 Турэм Куща Иосиф пилэн ус, йӱм сэмэн вантэс, щишэн, касна хот куща лүв пелайэл ищи йӱм ус.

22 Касна хот куща щита опсэм вера питэм ӱтэт хӱл Иосиф йоша мэслы, щишэн, мүй лыв щита ӱт версэт, щи верэт хӱща лүв пӱ уна ус.

23 Касна хот куща Иосиф йошэн тӱйты верэт элты нэмэлты ӱт лэрамтэс, Турэм Куща Иосиф пилэн ус, щишэн мүй лүв верэс, Турэм Кущайэн щи верэтэн иса ӱотса.

40

Иосиф улмэт лӱрпитэл

1 Щи йӱпийэн хона ўнайэт лэщатты куща пӱ ӱаӱ верты куща Египет хонэл йӱлпийэн, кущайэл йӱлпийэн, вера питсэӱэн.

2 Кӱт кущайӱэлал пела фараон лыкащэс, ўнайэт лэщатты куща пӱ ӱаӱ верты куща пела,

3 пӱ лүвел шавиты йохлал куща йоша лынан мэслы, щи касна хота, хӱта Иосиф опсэс.

4 Шавиты йох куща лын хбщайэн Иосиф рупитты лэщатэс, пә лүв лынана рупитэс. Щиты касна хотэн мблты сьс лын устэн.

5 Ипуш касна хотэн, ўнайэт лэщатты куща пә һаһ верты куща улмистэн, кашәң бт лүв улмәл, кинтак и атэн, кашәң бт бщхўль уләм вантэс.

6 Аләңсәхат Иосиф лын хбщайэн йбхтэс, лынан кашаләслы, лын вешлән рўталһән.

7 Фараон кущайһән лүв ищмәслы, лүв пиләлән кущайәл хотэн улты касна хотэн опсәм бтһән пела, щиты йастэс: «Мўйа нын тәм хәтәл вешлән рўталһән?»

8 Лын лүвела йастәсһән: «Мин тәм ат улмисмән; туп щи уләмһән ләрпитты хбйат аһтом». Иосиф лынана йастэс: «Уләм ләрпитты вер алт Турәм элты ул? Мәнәм уләмлән пбтәрталән».

9 Хона ўнайэт лэщатты куща лүв улмәл Иосифа пбтәртэс пә йастэс: «Улмитәмән, виноград ўна йўх ма йәлпемән;

10 щи йўхән хуләм нўв; йўх энмәс, лыпәтән этса, щәлта щита виноград воһщәм бтәт энәпсәт пә пбшсәт;

11 фараон ан ма йошемән катәлләм; виноград воһщәм бтәт ма ўсәм пә фараон ан лыпийа пәщәртсәлам, пә фараон йоша ан мәсәм».

12 Иосиф лүвел йастэс: «Тәта щи улмен ләрпитты щир: хуләм нўв – щит хуләм хәтәл;

13 хуләм хәтәл хәщты йўпийән фараон һәңен эсәлләлы пә рупитәм тәхайәна омәсләлы, һәң пә фараон ан лүв йошәла мәлән, йәлпи иты, хун һәң лүв хбщайәл хона ўнайэт лэщатты кущайа усән;

14 хун нәңен йәм питәл, ма элтәм нумәлми пә, ши лъоват йәм вера, фараона ма элтәм йаста, тәм касна хот элты ким ат эсәлсайәм;

15 ма еврейәт мұв элты йурән тусайәм; тәта пә касна хотән омәсты урәңән нәмәлт атәм әт версәм».

16 Һаң верты куща кашаләслы, хōты лұв уләм йәма ләрпитсәлы пә Иосифа йастәс: «Ма ищи улмисәм: Өхемән хуләм кураңәк катәлжәм;

17 нұмпеләк кураңәкән кәмән хōрпи фараон урәңән ләты һаңәт, Өхемән омәсты кураңәк элты ши ләтōтәт тōхләң войәтән нухлайәт».

18 Пә Иосиф щиты йōхлы йастәс: «Тәта ши улмен ләрпитты щир: хуләм кураңәк – щит хуләм хәтәл;

19 хуләм хәтәл хәщты йұпийән фараон нәң Өхен хōлт сәвәрты партләлы пә нәңен йұха нōх сухтәллы, тōхләң войәтән элән нухты питла».

20 Хулмет хәтәлән, фараон лұв сәма питәм хәтләлән митйохлала поры пәсан верәс, пә касна хота опсылыйәм ұнайәт ләщатты пә һаң верты кушайңән элты митйохлал улман нумәлмәслы;

21 щәлжта хона ұнайәт ләщатты куща йәлпи рупитәм тәхайәла пōтсәлы, пә лұв фараон йоша ан мәс;

22 һаң верты куща пә йұха нōх сухтәса, хōты Иосиф лынана уләм ләрпитыйәс.

23 Хона ұнайәт ләщатты куща Иосиф элты әт пә нумәлмәслы, лұв элтәл йōрәмәслы.

41

Иосиф фараон улмәт ләрпитәл

1 Кәт тәл хәщәмән фараон уләм вантәс: лұв йōхан питарән лойәл;

2 йōхан элты лапәт мис ким этәс, йәм хōрпет пә вйаңәт, пә тōрән ләты питсәт;

3 щӱлта, лыв йӱпелэн йӱхан элты па лапэт мис этэс, атэм хӱрпет пӱ керыйэмэт, пӱ тӱм мисэт пӱңла йӱхан питарэн лойсэт;

4 щӱлта атэм хӱрпи пӱ керыйэм мисэт лапэт йӱм хӱрпи пӱ вӱйаң мисэт йӱхи лэслал. Щитӱлэн фараон нӱх верлӱс,

5 па вӱйӱпса, пӱ кимет пӱш улмийӱс: и ӱаӱ тӱрӱнӱн лапэт йӱм пӱ тӱлӱӱ ӱаӱ тӱрӱн тӱй энмӱс;

6 щӱлта пӱ, щӱ йӱпийӱн лапэт сорӱм пӱ хӱлӱвӱт вотӱн сорӱлтӱм ӱаӱ тӱрӱн тӱй энмӱс;

7 щӱлта сорӱм ӱаӱ тӱрӱн тӱйӱт йӱм пӱ тӱлӱӱ ӱаӱ тӱрӱн тӱйлал йӱхи лэслал. Фараон нӱх верлӱс пӱ мӱштӱслы, щит улӱм.

8 Алӱӱсӱхат лӱв нӱпсӱл шӱкӱс, щӱлта лӱв китсӱлы, пӱ Египет мӱв хӱл щӱртӱӱ пӱ хӱл мӱтра уйӱтты хӱйатӱт вохсӱлы, фараон лывилала улмӱл пӱтӱртсӱлы; туп щӱ улӱм лӱрпитты хӱйат ӱт лӱикмӱс.

9 Хона уӱнайӱт лӱщатты куща пӱтӱртты питӱс пӱ щиты йӱстӱс: «Ин ма вера питылыӱйӱм щӱрӱм нумӱлмӱсӱм;

10 ипуш фараон мин пелайӱмӱн, митӱохӱлал пела лӱикащӱс, пӱ мӱнӱм пӱ ӱаӱ верты куща фараон шавиты йох куща хотӱн касна хота омӱссӱлы;

11 пӱ и атӱн ма пӱ лӱв улмисмӱн, кашӱӱ ӱт ӱщхӱль улӱм вантӱс;

12 щӱта мин пилӱмӱн еврей мир элты энӱмты ху ус, фараон шавиты йох куща митху; мин лӱвелла улӱмлӱмӱн пӱтӱртсӱлӱмӱн, лӱв пӱ минӱмӱна кашӱӱ ӱт мӱй вантӱс, йӱпсӱйла лӱрпитсӱлы;

13 щӱлта, хӱты лӱв минӱмӱна лӱрпитсӱлы, щиты щӱ тӱйӱс: ма тӱйӱм рупатайӱма йӱхлы уӱсайӱм, тӱм ху пӱ йӱха нӱх сухтыса».

14 Фараон Иосиф вохты партсэлы. Лүв тэрматыман касна хот элты эсэлса. Лүв упэтлал лортсайэт, па сьх лумтэс пә фараон хьща йьхтэс.

15 Фараон Иосифа йастэс: «Ма улэм ватсэм, пә нэмэлты ьт аьтом, хьйэн лулэн лярпитты верэтса, ма хуллысэм, нәң улэм лярпитты хоштэн».

16 Иосиф фараона йьхлы йастэс: «Щит аьнта ма; фараон йам урэнэн Турэм йьхлы йастэл».

17 Фараон Иосифа щиты пьтэртэс: «Улэм ватсэм: ма йьхан питарэн лойлэм;

18 щялта йьхан элты лапэт вьйаң пә йам хьрпи мис этэс пә тьрэн лэты питсэт;

19 лыв йьупелэн йьхан элты па лапэт мис этэс, керыйэмэт, ватты шек атмэт; тям Египет мьв льватэн щимэщ керыйэм ьтэт аьт вантылысэм;

20 щялта керыйэм мисэт олэңэн этэм вьйаң мисэт йьхи лэслал;

21 кьш йьхи лэслал, лыв ищипа керыйэм хьрпийа вантэссэт. Щи кемэн ньх верлэсэм.

22 Щялта па улмисэм: и нәң тьрэнэн лапэт йам пә тэлэң нәң тьрэн тәй энмэс;

23 щялта пә, щи йьпийэн лапэт сорэм пә хялэвэт вотэн сорэлтэм нәң тьрэн тәй энмэс;

24 щялта сорэм нәң тьрэн тәйэт лапэт йам пә тэлэң нәң тьрэн тәйлал йьхи лэслал. Щит ма щяртэң хьйатэта пьтэртсэм, туп нэмэлты хьйатэн щи улэм лярпитты аьт верэтса».

25 Иосиф щиты фараона йастэс: «Фараон и вер элты кят пьш улмийэс: Турэм мьй верэл, щит элты Лүв фараона айкел верэс.

26 Лапэт йам мис – щит лапэт тял; пә лапэт йам нәң тьрэн тәй – щит ищи лапэт тял: кят улэм и ньмэс;

27 лыв йүпелэн этэм лапэт атэм хөрпи пә керыйэм мис – щит лапэт тәл, щәлта лапэт сорәм пә хәлзэвэт вотән сорәлтәм һаң тӊрән тәй – щит лапэт ләллы тәл».

28 Щишән, ма щиты фараона йастәсәм: «Муй Турәм верәл, щит Лүв фараона этәлтәслы.

29 Иса Египет мүвән лапэт тащәң пә ләтотәң тәл тәлта йәллы питәл;

30 щи йүпийән лапэт ләллы тәл йӊхәтәл, щи йәлпи йәма уләм уләпса Египет мүвән йӊрәмәла, ләллы тәлжәтән мүв тала верла пә хӊйатәт вӊллы нүшайа йиләт,

31 пә щи йәлпи йәм уләпса йӊрәмәла, ләллы тәлжәт урәңән, йӊхәтты ләллы тәлжәт шек лавәртәт питләт.

32 Фараон кәт пүш и хӊрпи уләм щишән вантәс, щит Турәм йасәң так урәңән пә щи вер Турәмән тәм ванән йәна верты урәңән.

33 Щәлта пә, фараон ӊшәң пә вер хошты хӊйат ат уйәтәл, пә Египет мүв лӊватән уна ат пӊнләлы.

34 Пә щәлта, фараон мүвәл лӊватән ватты кущайәт ат омәсәл, пә лапэт тащәң тәлжәт хүват Египет мүвән энмәлты һаң ветмет пелкел ат әкәтләл;

35 щи йӊхәтты йәм тәлжәтән лыв һаң лат пә па сәмәң лат ат үләт, пә фараон партты щирән вошәтән сопаса ат акәтләл пә ат шавиләл.

36 Египет мүвән йәллы йӊхәтты ләллы лапэт тәл кеша щи ләтӊт сопаса питәл, тәта улты мир әт пәрты урәңән».

Иосиф Египет мүв ун кущайа пӊнла

37 Фараона пә лүв митӊохлала щи йасәңәт рәхсәт.

38 Фараон митӊохлала йастәс: «Лүв хӊрпел йәм хӊйат хӊлща уйәтлүв, хӊй хӊща Турәм Лыл ат ус, лулән?»

39 Фараон Иосифа йастэс: «Хӱты Турэм нӱҥена щит иса пӱшсэлы, щимэщ ӱшэң пӱ мӱтрайэң нӱң хӱрпен хӱйат ӱнтэм;

40 нӱң ма хотэм нӱмпийэң питлэң, ма мирэм нӱң йасҥена хулэтты питэл; туп хона омэстэм щирэң ма нӱң элтэң унашэк уллэм».

41 Фараон Иосифа йастэс: «Щиты, ма нӱҥен хӱл Египет мӱв куцайа пӱнлэм».

42 Фараон лӱв йошэл элты веншэң луйтэл хӱлт пайэтсэлы пӱ Иосиф лӱйа лумэттэслы; ухэл щӱшкан сӱхэта лӱвел лумэттэслы, саплэла сорӱэң карты кел пӱнэс;

43 лӱв йӱпелэң кимет хон йӱра ловэң ухэлэң Иосиф тутлыты партсэлы пӱ лӱв йэлпелэң ӱвты: «ӱх пӱнман, ил ӱӱраты!» Щиты Египет мӱв лӱватэң лӱвел куцайа пӱтсэлы.

44 Фараон Иосиф пела йастэс: «Ма фараон; туп нӱң йасҥен таклыяа Египет мӱв лӱватэң нэмэлты хӱйат йош ӱт тӱвемэл, кӱрэм ӱт верэл».

45 Фараон Иосиф йӱлэп нэмэн мӱслы: Цафнаф-панеах, пӱ Илиополь вош Потифер нэмпи йир верты хӱйат, Асенефа нэмпи эви, фараон лӱвела нэҥа мӱслы. Иосиф Египет мӱв хӱват мӱнэс.

46 Иосиф хӱлмаң тӱл лӱват ус, хун лӱв Египет мӱв хон хӱща, фараон хӱща рупитты йӱхтэс. Фараон элты этмал йӱпийэң, лӱв Египет мӱв хӱл йӱхсэлы.

47 Щи мӱвэң лапэт тащэң тӱл хӱват и лат сэм элты кӱш тэл энмилыйэс.

48 Египет мӱвэң лапэт йӱм тӱл сыс энмэм ӱаң лат пӱ па сэмэң лат лӱв ӱкэтсэлы, пӱ вошэтэң щи лат пӱтсэлы; кашэң вош керэтман улты мӱв хӱрэт элты.

49 Иосиф Һаң лат пә па сэмәң лат шек ар әктәс, шарәс сәй хиш арат, щишән, лүңәтты күртәсәс пә йәллы әт лүңәтсәлы.

50 Ләллы тәләт йәлпийән Иосиф кәт пӧх тәйәс, хӧйңән Асенефа, Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хӧйат эви, сәма пайтәс.

51 Иосиф олэң пӧхәл нәмән мәслы: Манассия*, щиты лүв пӧтәртәс: «Шукащты верлам пә ащем хот тәл Турәм мәнәма йӧрәмәты Һотсәлы».

52 Кимет пӧхәл нәмән мәслы: Ефрем†, щиты лүв пӧтәртәс: «Шукащәм мүвемән Турәм мәнәм тыхләңа версәлы».

53 Щиты лапәт тащәң тәләт Египет мүвән хәщсәт,

54 щәлта лапәт ләллы тәләт йӧхәтсәт, Иосиф йастәм щирән. Пә хӧл мүвәтән ләллы пӧра ус, туп Египет мүв лӧватән Һаң ус.

55 Египет мүвән ләллы йәт йӧхтәмән, фараон элты мир Һаң вохты питәс. Хӧл Египет хӧйатәта фараон йастәс: «Иосиф хӧща мәнаты, лүв хӧты йастәл, щиты вераты».

56 Мүв лӧватән иса ләллы пӧра ус; Иосиф Һаң лат сопасләм хотлал пелки пүшсәлы пә Египет мира тыныты питсәлы. Ләллы пӧра Египет мүвән йура йиты питәс.

57 Па хон мүвәт элты Египта Иосиф элты Һаң лат лутты йӧхтылысәт, мүв лӧватән ләллы пӧра йура йиты питәс.

42

Иосиф йайлал олэң пүш Египет мұва йӧхәтләт

* **41:51** 41:51 Манассия – (евр.) «лүв йӧрәмәты Һотәл»; † **41:52** 41:52 Ефрем – (евр.) евр. «лүв тыхләңа версәлы» йасәң элты;

¹ Иаков Египтэн Һаң лат улты вер хулмалэн, Иаков пӧхлала йастэс: «Мӱй нын лавэллэты?»

² Пӧ йастэс: «Ма хултсэм, Египтэн Һаң лат ултал; щи мӧнаты пӧ мӱңева Һаң лат щита лутаты, мӱңева улты пӧ ӧт пӧрты урӧнэн».

³ Иосиф йаң йай Египта Һаң лат лутты мӧтсэт.

⁴ Вениамин пӧ, Иосиф апщи, йайлал пилэн Иаковэн ӧт китса, лӱв щиты йастэс: «Вера ӧт ат питэл».

⁵ Ханаан мӱвэн лӧллы пӧра ус, щишэн, Израиль пӧхэт па йӧхтэм ӧтэт пилэн Һаң лат лутты йӧхэтсэт.

⁶ Иосиф пӧ щи мӱвэн мет ун куцайа пӧнман ус; мӱвэн улты мира Һаң лат лӱв щи тыныйӧс. Иосиф йайлал йӧхэтсэт пӧ лӱв йӧлпелэн мӱв унты, ӧх пӧнман, ил Һӱрсэт.

⁷ Иосиф йайлал кашалӧс пӧ лывилал мӧштӧслы; туп ӧт уйӧтты веш верӧс пӧ лыв пиллалэн щикем такан пӧтӧртӧс пӧ лывилала йастэс: «Хӧлща нын йӧхэтсӧты?» Лыв йастӧсэт: «Ханаан мӱв элты лӧтӧт лутты урӧнэн».

⁸ Иосиф йайлал мӧштӧслы, лыв пӧ лӱвел ӧт мӧштӧсӧл.

⁹ Иосиф улӧмлал нумӧлмӧс, хӧта лыв элтылал улмийӧс; пӧ лывилала йастӧс: «Нын хӧнайӧн верӧт лӧрапты ӧтӧт, мӱң хӧщайӧв лаль пилэн йӧхӧтты урӧнэн сайлы мӱв вантылты».

¹⁰ Лыв пӧ лӱвела йастӧсэт: «Ӧнта, мӱң куцайӧв; Һаң митйохлан лӧтӧт лутты йӧхӧтсӧт;

¹¹ мӱң хӧл и ащи Һаврӧмӧт; мӱң вешкат хӧйатӧт; Һаң митйохлан ӧнта хӧнайӧн верӧт лӧрапты ӧтӧт».

¹² Лӱв пӧ лывилала йастӧс: «Ӧнта, мӱң хӧщайӧв лаль пилэн йӧхӧтты урӧнэн сайлы мӱв вантылты».

13 Лыв йастэсэт: «Мўң, нәң митйохлан, кәтхөщяң йай; мўң Ханаан мўв элты улты и хөйат пөхэт, ай өтэв ащев пилән хәщэс, итэв пә әнтом».

14 Иосиф лывилала йастэс: «Щит щи ма нынан пөтэртсэм, йасты мемән: нын хәһайән верэт лэрапты өтэт;

15 щи вер ин щиты лэраплэм: фараон улэпсайән йастэпса мәлэм, ай апщан йөхэтты унты нын тәлта әт этлэты;

16 итән киталән, лўв апщан ты ат туллы, нын пә тәта йэртман тәйты питлайты; щиты лэра йил, йәна мўй мәнэм пөтэрлэты; әнта щиты ки, фараон улэпсайән йастэпса мәлэм, нын хәһайән верэт лэрапты өтэт».

17 Пә хулэм хәтла касна хота лывилал омәссэлы.

18 Хулмет хәтэлән Иосиф лывилала йастэс: «Тәмиты вералән, щиты нын лылңа хәщлэты, ма Турәм элты ищи пәллэм:

19 нын вешкат хөйатэт ки, и апщан тәм касна хотән ат хәщәл; нын пә мәнаты, ләллы улты тыхәл тәлләна һаң тўваты,

20 апщан пә ма хөщайәм тўвалән, йасәңлән вешкат урәңән пә нынан лылңа хәщты урәңән». Лыв щиты щи версәл.

21 Лыв күтлалән щиты пөтэртсэт: «Апщева кәрэк вермев урәңән ин мўң сүтәтлайув; мўң ватсэв, хөты лўв шукащэс, хөты мўңев пойәксэлы, туп әт хуләтсэв; щишән, тәм шука питсув».

22 Рувим пә лывилала йастэс: «Ма нынана әт хун пөтэртисэм: ‘Энәмты пөха кәрэк ал вераты’? Нын пә әт хуләтсэты; щи, ин ўрәл кәшты питса».

23 Туп лыв әт уйәтсәл, Иосиф щит иса мөштәллы; ванты, лўв пиләлән пөтэртмелән йасәң төлмащлэты хөйат ус.

24 Щӓлта лыв элтылал йэлшӓк мӓнӓс пӓ йӓл холлалтӓс. Щӓлта лыв хӓщайӓл йӓхлы йӓхтӓс, па лыв пиллалӓн пӓтӓртӓс, пӓ Симеон лыв кӓтӓл элты ўслы пӓ лыв ватман йӓрты партсӓлы.

Ханаана йӓхлы мӓнӓм вер

25 Щӓлта Иосиф лыв хирлал ӓаӓ латӓн тӓкӓптӓты партсӓлы, лыв щел ӓхлал пӓ йӓхлы хирлала пӓнты партсӓлы, пӓ мӓнты йушела хӓлы хирӓтӓн мӓты партсӓлы. Щиты щи лыв пиллалӓн верман уса.

26 Лыв ӓаӓ лат хирлал осӓл войӓт элты лӓлтсӓлал, пӓ щилта мӓтсӓт.

27 Хун лыв холты урӓӓн лойсӓт, и хуйӓл хирӓл эхсӓлы, осӓл войӓл ӓаӓ латӓн мӓты урӓӓн, пӓ хир овӓн лӓв йӓбра щел ӓхӓл кашалӓслы,

28 пӓ йайлала йастӓс: «Щел ӓхем пӓ йӓхлы пӓнӓм; тӓта щи хирӓм лыпийӓн». Лыв сӓмлал мӓтсӓт, пӓ лыв кӓтӓлӓн пӓлтамӓман пӓтӓртты питсӓт: «Амуй щит Турӓм мӓӓ пилӓвӓн верӓс?»

29 Щӓлта Ханаан мӓва, Иаков ащел хӓща йӓхӓтмелӓн, лыв пилӓлӓн улӓм верӓт хӓл лӓвела пӓтӓртсӓл, щиты йастӓсӓт:

30 «Щи мӓвӓн уна улты куща щикем такан мӓӓ пилӓвӓн пӓтӓртӓс пӓ щи мӓв хӓӓайӓн верӓт лӓрапты ӓтӓта мӓӓв йӓкатсӓлы».

31 Мӓӓ лӓвела йастӓсув: «Мӓӓ вещькат хӓйатӓт; мӓӓ аӓта хӓӓайӓн верӓт лӓрапты ӓтӓт;

32 мӓӓ кӓтхӓщияӓ йай-апщи ащев хӓща; итӓв пӓ аӓтом, ай апщев пӓ ащев пилӓн Ханаан мӓвевӓн хӓщӓс».

33 Щӓлта щи мӓвӓн уна улты куща щиты йастӓс: «Ма щиты лӓраплӓм, мӓй хӓрпи нын вещькат хӓйатӓт; и апщан ма хӓщайӓм хӓйалӓн, нын пӓ ӓаӓ лат уйаты лӓллы улты тыхӓл тӓллӓн урӓӓн пӓ мӓнаты,

34 пә ай апщан ма хōщайэм тўвалэн; щиты ма уйэтты питлэм, нын аңта хәңайән верэт лэрапты Өтэт, нын вещкат хōйатэт; щишән, апщан эсэллэм, пә тәм мўвән тынасты верэтлэты».

35 Щәлта, хирэт шошәмты питмелән, кашәң ху хирәлән лўв йōра щел ōхәл уйтәс. Өхи хирлал кашалымелән, ащел ики пилән лыв хōлт пәлтәмәсәт.

36 Щәлта Иаков ащел лывилала йастәс: «Нын урңәнән һаврэмлам аңтомәт: Иосиф аңтом, Симеон аңтом, Вениамин па ўты ўтциллын, – щит иса мәнәма хойәл!»

37 Щәлта Рувим ащела йастәс: «Ма пōхңилам веләлән, Вениамин йōхлы әт тулэм ки; ма йошема лўвел мийи; ма лўвел нәң хōщайән йōхи тулэм».

38 Лўв пә йастәс: «Пōхем нын пиләнән әт мәнәл; йайәл пәрәс, пә лўв утща хәщәс, щишән; йушән мәнман мōлты вера питәл ки, вотәм ōхем щи шукән хощман илта турма туллән».

43

Иаков Вениамин Египта эсәлләлы

1 Мўвән ләлллы пōра йура йис.

2 Египет элты тутлыйәм һаң лантәл ләвмел йўпийән, ащел ики лывилала йастәс: «Па йәңхаты, мўңева ләтōт йәша лутаты».

3 Иуда лўвела йастәс: «Щи хōйат мўңева такан йастәс: ‘Апщан таклы ма хōщайэм ал йōхтаты’.

4 Апщев мўң пиләвән китлән ки, мўң мәнлув пә нәңена ләтōт лутлув,

5 әт китлән ки, әт мәнлув, щи хōйат щиты мўңева йастәс: ‘Апщан таклы ма хōщайэм ал йōхтаты’».

6 Израиль йастэс: «Муй урэңэн нын мәнэма щимэщ атэм версэты, па и апщи тайты верэн щи хойата йастэманэн?»

7 Лыв йастэсэт: «Щи хойат муй элтэв пә муй рутэв элты ар пуйш иңщэсэс, щиты пөтэртэс: ‘Нын ащан хойна лылэң? Йай-апщи тайлэты?’ Муй пә лувела щи иңщэпсайэл щирэн пөтэртсэв. Хойла муй уйэтсэв, лув щиты йастэл: ‘Апщан ты тувалэн?’».

8 Израиль ащел пела Иуда щиты йастэс: «Энэмты пөхен ма пилэмэн эслы, муй лойлув пә йахлув, щишэн лылэңа хящлув пә ат пәрлув: муй, пә нәң, пә муй һаврэмлув;

9 ма йасәң мälэм, ма элтэм иңщэслэн; ма нәң хойайэн лувел ат тулэм ки, нәң веншен йэщалт ат лощэлтэлэм ки, ултэм хуват нурэң питлэм;

10 муй ат ки рөтсув, кат пуйш йахсув – йөхэтсув, луйлэн».

11 Израиль ащан ики лывилала йастэс: «Щиты ки, тәмиты вералэн: тәм муй мет йам мойлэпсайэт пätэн уйаты пә щи хойата тувалэн: бальзам пә пирэм мав, пә йама авты стиракс йух ух пә ладан йол, фисташка пә миндаль;

12 кат пуйш аршэк өх пә уйаты; хир ова йөхлы пөнэм өхлэн нын йошлэнэн йөхлы мийалэн: мосәң, ат ватман щиты тыйэс;

13 апщан па уйалэн, лойаты пә щи хойат хойа мәнаты;

14 Иса Верэтты Турэм нынан ат шавиллы, щи хойат Вениамин пә кимет апщан ат эсэллэлы; ма пә, һаврэмлы хящлэм ки, щиты һаврэмлы ат уллэм».

Иосиф йайлал кимет пуйш Египет муйа йөхэтлэт

15 Щялта щи хойатэт мойлэпсайэт үсэт, кят пүш аршэк щел ӱх үсэт, Вениамин па пятэн үсэл, лойсэт пә Египта мятсэт пә Иосиф хоща йӱхэтсэт.

16 Лыв күтэлэн Вениамин кашалэмалэн, Иосиф лүв хотэл митйохэт кущайа йастэс: «Щи хойатэт хотэма вохалэн, матты вой хӱра пә лэтӱт лэщата, хятэл күтэпэн щи хойатэт ма пилэмэн лэты питлэт».

17 Иосиф партэм щирэн хойат иса версэлы пә Иосиф хота щи мӱхет лӱнэлтсэлы.

18 Хойатэт пә палтамэсэт, хун Иосиф хота тусайэт, пә йастэсэт: «Там хирлува йӱхлы пӱнэм щел ӱхлүв урӱнэн ты тусайув, мӱн хощайэв йӱвартыты пә мӱнөв ил катэлты урӱнэн, тынлы-пеллы ӱӱрты урӱнэн осёл войлүв пилэн ты тусайув».

19 Щитэлэн Иосиф хотэл митйохэт куща хоща ванамэсэт пә хот ов хоща лүвела пӱтэртты питсэт,

20 пә йастэсэт: «Щи лӱват йам вера, хулэнта, куща ху, там йэлпийэн мӱн лэтӱт лутты ты йӱхтылысув,

21 щялта, йӱхлы манмөвэн, мӱн холты лойлысув, щита хирлүв эхсэлүв пә кашән хир овән – мӱн сӱхәптэм щел ӱхөв тәлаң тэлэн улмал, щи ӱхлүв мӱн йӱхлы туслүв;

22 ин лэтӱт лутты урӱнэн па щел ӱх тусув. Мӱн әт уйәтлөв, хойән щи ӱхлүв йӱхлы хирлува пӱтсайәт».

23 Лүв йастэс: «Рома улаты, ал пәлаты; нын Турмән пә нын ащан Турәм нын хирлөна лум пӱнәс; нын щел ӱхән ма унтәм йӱхтәс». Щялта Симеон лыв хощайәл туслы.

24 Щялта щи хойат лывилал Иосиф хота лӱнэлтсэлы пә йикән туслы пә лыв күрлал лӱхәтсәлал; осёл войлал ищи лэтӱтән мәслы.

25 Хятэл күтэпэн Иосиф йӱхэтты унты лыв мойлэпсайэт лэщатсэт, лыв хулсэл, щита лэты питлэт.

26 Щӱлта Иосиф йӱхи йӱхтэс; лыв йошлалэн мойлэпсайлал лӱвела хота лӱнӱлсэлал, пӱ мӱв унты лӱв йэлпелэн, ӱх пӱнман, ил нӱрсэт.

27 Лӱв пӱ тӱмтак верэл элты лывилал инӱщэссэлы пӱ йастэс: «Нын пирэщ ащан ики тӱмтака мӱй ул, хӱй элты нын пӱтэртсэты? Хӱлна лӱв лылэң?»

28 Лыв йастэсэт: «Тӱмтак нӱн митхуйэн, мӱн ащев ики, хӱлна лылэң». Щӱлта лыв, ӱх пӱнман, ил нӱрсэт.

29 Иосиф сэмлал нӱх элэтсэлы пӱ Вениамин кашалэс, лӱв апщел, лӱв аңтэл пӱх, пӱ йастэс: «Там нын ай апщан, хӱй элты нын мӱнэма пӱтэртисты?» Пӱ йастэс: «Турэмэн ат шавилайэн, пӱхийэм!»

30 Иосиф апщел урэңэн сӱмэл нӱӱхлэс, хӱщ йэл холлалтэс, щипшэн, тэрматыман щилта этэс пӱ пӱты хот пӱтыяа мӱнэс пӱ щита холлэс.

31 Щӱлта вешэл нӱх лӱӱхэтсэлы, йӱхлы лыв хӱщайэл йӱхтэс, нӱпсэл такапсэлы пӱ йастэс: «Лэтӱт тӱваты».

32 Щӱлта лӱвела утщайа мӱса, лывилала пӱ утщайа, Иосиф пилэн лэвэм Египет мӱв хӱйатэта па утщайа, Египет хӱйатэт еврейэт пилэн йӱаа лэты ӱт верэтлэт, Египет хӱйатэта щит йэм.

33 Щӱлта лыв Иосиф йэщалт опсэлсайэт, олэң ӱт олэң ӱт щирэн, ай ӱт ай ӱт щирэн, щип хӱйатэт пӱ, ийэщалт омэсман, ощатыман ватсэт.

34 Иосиф пӱсан элты лэтӱтэн тутлысайэт, Вениамин йайлал элты вет пӱш арэншак мийлыса. Лӱв пилэлэн лыв мӱрта лэсэт пӱ йищсэт пӱ кашэңа йисэт.

44

Уштылыям ан

1 Щайлта Иосиф лүв хотэл митйохэт куцайа партэс, щиты йастэс: «Там хойатэт хирлал лэтотэн тэл поналэн, мүй арат войлал туты верэтлэт, кашэң óta сөхэптэм щел өхэл хир ова йохлы поны,

2 ма анэм пә, щел өх анэм, ай хуйэл хир ова лүв лутэм һаһэл сәхат сөхэптэм өхэл пилэн поны». Щитэл Иосиф йастэм щирэн иса версэлы.

3 Алэңсәхат, нөвийа йүвэмэн, щи хойатэт йохлы маңты эсэлсайэт, лыв пә осёл войлал па.

4 Лыв шек хүва вош элты ат питсэт, хун Иосиф хотэл митйохэт куцайа йастэс: «Маһа, щи хойатэт йолта һухлалэн, элты йохэттэнэн, лывилала йаста: ‘Мүйа нын йам йүкана атэм версэты?’

5 Там ан элты куцайэм йищэл пә щартэл? Атэм нын версэты’».

6 Лүв лывилал элты йохэтсэлы пә щи йасңэт лывилала йастэс.

7 Лыв пә лүвела йохлы йастэсэт: «Мүйа куцайэв щимэщ йасңэт пөтэртэл? Анта, һаң митйохлан щимэщ вер ат верлэт.

8 Тата щи, хир овлуван уйтэм щел өхев мүй һаһена йохлы Ханаан мүй элты тусэв: хөты сәхат щел өх мүй па сорһи куцайэн хот элты лолэмты верэтлув?

9 Маһы митхуйэн хөща щи ан уйэтлэн, щитэһа сөрэм, мүй пә куцайэва митйоһа питлув».

10 Лүв йастэс: «Йам; хөты нын йастэсты, щиты ат питэл: хөй хөща ан уйэтла, щит митхуйэма питэл, нын пә нүрәһа ат питлэты».

11 Лыв сора хирлал ил эсэлсәлал, мүй элты пөтсәлал пә кашэң хөйат лүв хирэл пелки эхсэлы.

12 Лүв хирэт хӧл ватсэлы, ун хуйэл элты питщэслы пӧ ай ӧтэлэн йэтшэптэслы; Вениамин хирэн ан уйэтса.

13 Лыв лумтэмлал мӧншислал пӧ осёл войлал элты хирлал лэлсэлэл, пӧ йӧхлы воша керлэсэт.

14 Иуда пӧ лүв йайлал-апширал Иосиф хота йӧхэтсэт, лүв хӧлна йӧлэн улмал, пӧ лүв йэлпелэн мӧва ил рӧкэтсэт.

15 Иосиф лывилала йастэс: «Мӧй нын версэты? Нын мӧй ӧт уйэтсэлэн, ма хӧрпем хӧйат ищипа ши вер лэрапты урӧнэн щӧртылэты верэтэл?»

16 Иуда йастэс: «Мӧй мӧн верэтлув кушайэва йастэты? Мӧй пӧтэртты? Мӧй йӧхлы йастэлув? Митйохлан наклат Турэм уйэтсэлы; ин мӧн хӧл кушайэв митйохэт, мӧн хӧл, пӧ щитэв, хӧйтэв хирэн ан уйэтса».

17 Иосиф пӧ йастэс: «Ӧнта, щиты ма ӧт верлэм; хӧй хӧща ан уйэтса, щит ма митхуйэма питэл, нын пӧ ащан хӧща йӧмэн мӧнаты».

Иуда Вениамин апцел йӧкана хӧщты ӧратэл

18 Иуда лүв хӧщайэл ванамэс пӧ йастэс: «Кушайэм, митхуйэна пӧллана йасэң йастэты эслы, пӧ митхуйэн пела ал ликаща, нӧн ищи фараон пӧлатэн омэслэн.

19 Кушайэм митйохлал инӧщэссэлы, йастэман: ‘Ащи мӧй йай-апщи тӧйлэты?’

20 Кушайэва мӧн йастэсув, пирэщ ащи тӧйты верэв пӧ апщи, ащев тӧллал ара йӧвман тӧйэм пӧхэл, лүв йайэл пӧрэс, аӧтэл элты лүв утща лылӧна хӧщэс, щипшэн, ащелэн сӧмэӧна тӧйла.

21 Нӧн митйохлана партсэн: ‘Ма хӧщайэм лүвел тӧвалэн, мӧнэм лүвел ватты урӧнэн’.

22 Кушайэва мӧн йастэсув: ‘Энэмты пӧх ащел хӧйты ӧт верэтлэлы, ащел хӧйлэлы ки, ащел пӧрэл’.

23 Нәң пә митйохлана йастәсэн: ‘Ай апщан нын пиланән әт ки йӱхәтәл, нын ма хӱщайәм ал па этлыйаты’.

24 Хун мӱң ащев хӱща, нәң митхуйән хӱща, йӱхәтәсув, кущайәм йасңәт лӱвела пӱтәртсәлув.

25 Щәлта, пӱра хәщәмән, ащев ики па йастәс: ‘Па йәңхаты, ләтӱт йәша лутаты’.

26 Мӱң лӱвела щиты йастәсув: ‘Утща мәнты мӱңева әт рәхәл; туп апщев мӱң пиләвән мәнәл ки, мӱң мәнлув; щи хӱйат веш ватты мӱңева әт рәхәл, апщев мӱң пиләвән әт ки питәл’.

27 Ащев, нәң митхуйән, мӱңева щиты йастәс: ‘Нын уйәтләлән, имем мәнәма кәт пӱх сәма пайтәс;

28 итәл ма элтәм мәнәс, ма йастәсәм: алт лӱв ут войән лакки мәншиса; ин тәм унты лӱвел әт ватсәм;

29 хӱлна тәмем ма элтәм ӱллән ки, пә мӱлты вера питәл ки, вотәм ӱхем, щи шукән хощман, илта турма туллән’.

30 Ин ма ащев хӱща, нәң митхуйән хӱща, йӱхәтләм ки, пә лӱв лыләл шавиты ай апщев мӱң пиләвән әт ки питәл,

31 лӱв, энәмты пӱх әнтом вер кащаләталән, пәрәл; пә мӱң, нәң митйохлан ащев ики вотәм ӱхәл, хощман, илта турма тулв.

32 Щәлта пә ма, нәң митхуйән, щи энәмты пӱх урәңән ащема йасәң мәсәм: ‘Йӱхлы нәң хӱщайән әт ки туләм, ултәм хуваат нәң йәлпенән нӱрәң питләм’.

33 Щишән, ма, нәң митхуйән, лӱв йӱканәла кущайәм хӱща митхуйа ат хәщләм, энәмты пӱх пә йайлал пилән ат мәнәл;

34 әл щиты, ма мӱй щирән ащем хӱща апщем таклы мәнләм? Ащем шук туты вер ма ватты әт верәтләм».

45

Иосиф йайлал пела алысәл

¹ Лўв пўнлэлән лойәм хўйатәт улман Иосиф нўпсәл шәкәс пә лўв ўвалтәс: «Ма элтәм йәл мәнаты!» Цишән, нәмәлты пўнәл хўйат әнтом ус, хун лўв йайлала алысәс.

² Лўв щиты такан холлалтәс пә, Египет хўйатәтән хулса пә фараон хот хўйатәтән хулса.

³ Иосиф пә йайлала йастәс: «Ма – Иосиф, ащем хўлна лылән?» Туп йайлал нәмәлты йастәты әт верәтсәт, лыв әт уйәтсәт, мўй нумәсты.

⁴ Иосиф йайлала йастәс: «Ма хўщайәм вана йўваты». Лыв ванамәсәт. Лўв йастәс: «Ма – Иосиф, нын апщан, хўйтан Египта нын тыныслән;

⁵ туп ин ал хошийаты пә нынан ал нўрмәлталән мәнәм ты тыныман урәнән, щит Турәм мәнәм нын йәлпанән китсәлы нын уләпсайән шавиты урәнән;

⁶ кәт тәла йис, хўты мўвән ләллы йәт йўхтәс: хўлна вет тәл нәмәлты мўва омәсты әт питла, нәмәлты әкәтты әт питла;

⁷ Турәм мәнәм нын йәлпанән китсәлы, нынан пә нын тыхәл тәллән мўвән хайты урәнән пә нын уләпсайән вўлаң щирән шавиты урәнән.

⁸ Цишән, әнта нын мәнәм ты китсәлән, щит Турәм, Лўв мәнәм фараон ләңкәр хуя пўтсәлы, пә хўл лўв хотәл кущайа, пә Египет мўв тәйтаң ун кущайа ищи.

⁹ Ащем хўща сора мәнаты пә лўвела пўтәртаты: 'Иосиф пўхен щиты йастәл: Турәм мәнәм Египет мўв ловатән кущайа пўтсәлы; ма хўщайәм йўхта, ал рўна;

¹⁰ Гесем мўв шуңән нәң улты питлән; ма пўнләмән ванән нәң питлән, нәң пўхлан па, нәң пўхлан пўхәт па, ай пә ун войлан, пә иса, мўй нәң тәйлән;

11 пә һәңен щита лапэтты верэтлэм, лэллы йәт хӧлна вет тәл питәл, һәңена пә һәң хотәң ӧтлана нүшайа әт питты урәңән’.

12 Тәта щи, нын сэмлән пә Вениамин апщем сэмәт ватләт, щит ма нын пиланән пӧтәртләм;

13 Египет мүйвән ма ун кушайа улты уләпсайәм элты пә иса, мүй нын тәта ватсәты, ащема пӧтәртаты, пә соращәк ащем ты тывалән».

14 Щәлта лүв Вениамин апщел әпәлсәлы пә холләс; Вениамин пә, лүвел әпәлтыман, холләс.

15 Пә йайлал хӧл мосәлтәслы, лывилал әпәлтыман, холләс. Щәлта йайлал лүв пиләлән пӧтәртәт.

Фараон Иакова Египет мұва касалты эсалсалы

16 Иосиф йайлал йӧхтәм айкел фараон унты йӧхтәс; фараон митйохлал пилән нӧх амтәс.

17 Фараон Иосиф пела йастәс: «Йайлан пела йаста: ‘Тәмиты вераты: войлән шәншәт һаң латән ләлталән пә Ханаан мұва мәнаты;

18 ащан пә нын тыхәл тәллән уйаты, пә ма хӧщайәм йӧхтаты; ма нынана мет йәм тәха Египетән мәләм, мүйвән әнмәлтәм мет йәм ләвпәсәт нын ләты питләты’.

19 Нәңена ин партләм лывилала йастәты: ‘Щиты вераты: Египет мүй элты колесница ловәң ухләт һаврәмлән пә имилән урәңән уйаты, ащан ты тывалән пә нын ты йӧхтаты;

20 пӧрмаслән элты ал нумәсаты, Египет мүйвән мүй йәм ул, щит элты нынана мәләм’».

21 Израиль пӧхәт щиты щи версәл. Колесница ловәң ухләт Иосиф лывилала мәслы, хӧты фараонән партса, пә йушән тәрәмты арат хәл мәс;

22 кашәң хӧйата йәләп лумтәм сӧх мәс, Вениамина пә хуләмсот щел ӧх пә вет йәләп лумтәм сӧх мәс;

23 ащела пә Египет мўв мет йам пӧрмасәтән ләлтәм йаң осёл вой китәс, пә йаң осёл нэ вой һаһ латән, һаһән пә хәлы хирән ащела йӧхлы йуш кеша ләлсәлы.

24 Щәлта йайлал эсәлсәлы, пә лыв мәтсәт. Пә лывилала йастәс: «Йушән күтәһа әл йўваты».

25 Лыв Египет мўв элты мәтсәт пә Ханаан мўва Иаков ащел хӧщә йӧхәтсәт,

26 пә айкел тусәт, щиты йастәсәт: «Иосиф лыләһ пә Египет мўв лӧватән ун кущайа ул». Иаков лыләл йәрмәс, пә лўв лывилала әт эвләс.

27 Щәлта, хун лыв лўвела Иосиф йасәт пӧтәртсәләл, мўй лўв йастылыһәс, пә щәлта, хун Иосифән лўвел туты китәм колесница ловәһ ухләт кашаләс, Иаков ащел лыләл ләщкама йис,

28 пә Израиль йастәс: «Мета щи, тәрмәл, Иосиф пӧхем лыләһ; мәһләм пә пәртәм йәлпийән лўвел вәтләм».

46

Иаков тыхәл тәләл пилән Египет мўва касәләл

1 Израиль лўв тәйәм ӧтәл пилән мәһәс, пә Вирсавияһа йӧхтәс, пә Исаак ащел Турма Иаков щита йир верәс.

2 Атәлән уләмән Турәм Израиль вохсәлы: «Иаков! Иаков!» Лўв йастәс: «Ма щи».

3 Турәм йастәс: «Ма Турәм, һаһ ащән Турәм; Египет мўва мәһты ал пәла, щита һаһ элтән вӧлаһ мир тыйәлтләм;

4 Ма һаһ пиләнән Египет мўва мәһләм, Ма һыһан йӧхлы па туллам. Иосиф лўв йошәлән һаһ сәмлән ләп петләлы».

5 Вирсавия элты Иаков йэллы мәнэс; пә щәлта Израиль пӧхәт Иаков ики, һаврэмлал, имилал пилән колесница ловәң ухләтән Египет мұва туслал; щитәт фараонән китсайәт, лүвөл туты урәңән.

6 Ханаан мұвән шитәм войлал пә пӧрмаслал пәтән ұслал, пә Египет мұва йӧхәтсәт, – Иаков пә хӧл рутәл лүв пиләлән.

7 Пӧхлал пә хилылал, эвилал пә хилынәлал, пә хӧл рутәл лүв пиләлән Египет мұва пәтән туслы.

Иаков пӧхәт

8 Тәта щи Египет мұва йӧхтәм Израиль пӧхлал нәмәт: Иаков пә лүв пӧхлал. Иаков олэң пӧхәл Рувим.

9 Рувим пӧхәт: Ханох пә Фаллу, Хецрон пә Харми.

10 Симеон пӧхәт: Иемуил пә Иамин, пә Огад, пә Иахин, пә Цохар, пә Саул, ханаан нә пӧх.

11 Левий пӧхәт: Гирсон, Кааф пә Мерари.

12 Иуда пӧхәт: Ир пә Онан, пә Шела, пә Фарес, пә Зара; туп Ир пә Онан ханаан мұвән пәрсәтән. Фарес пӧхәт: Есром пә Хамул.

13 Иссахар пӧхәт: Фола пә Фува, Иов пә Шимрон.

14 Завулон пӧхәт: Серед пә Елон, пә Иахлеил.

15 Щит Лия тыхәл тәл ус, Месопотамия мұвән Иакова тәйәм пӧхәт пә Дина эвел, пә лыв пӧхлал. Аратәлән һәлйәң пәла хуләм хӧйәт эвилал пә пӧхлал, пә лыв һаврэмлал.

16 Гад пӧхәт: Цифион пә Хагги, Шуни пә Эцбон, Ери пә Ароди пә Арели.

17 Асир пӧхәт: Имна пә Ишва, пә Ишви, пә Бриа, пә Серах нә ӧпел. Бриа пӧхәт: Хевер пә Малхиил.

18 Щит Зелфа тыхәл тәл ус, Лаванән Лия эвела лүв митнәңа мәса. Иакова лүв әнмәлтәм тыхлал аратәлән хутхӧщйәң һаврәм ус.

19 Иаков Рахиль имел пӧхәт: Иосиф пә Вениамин.

20 Египет мўвэн Иосиф хўща Манассия пә Ефрем сэма питсәтән, Асенефа, Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хўйат эвийән, сэма пайәтсайтән.

21 Вениамин пўхәт: Бела пә Бехер пә Ашбел; Гера пә Нааман, Эхи пә Рош, Муппим пә Хуппим пә Ард.

22 Щит иса Рахиль тыхәл тәл ус, хўйатат Иаков хўща сэма питсәт, аратәлән нәлхўщияң хўйат.

23 Дан пўх: Хушим.

24 Неффалим пўхәт: Иахцеил пә Гуни, пә Иецер, пә Шиллем.

25 Тәм Валла тыхәл тәл ус, Лаванән Рахиль эвела лўв митнәңа мәса. Иакова лўв энмәлтәм тыхәл тәләл аратәлән лапәт хўйат.

26 Египет мўва Иаков пилән йўхтәм хўйатәт, хўйатат лўв әлтәл тыйсәт, аратәлән лапәтйаң пела хут хўйат, лыв тўмпелән хўлна Иаков пўхлал имет па.

27 Иосиф пўхңән, хўйңән Египет мўвән сэма питсәңән, кәт хўйат. Египет мўва касләм Иаков хўттәл хўйат иултыя лапәтйаң.

Иаков Иосиф пилән уйтатсәтән

28 Иаков лўв йәлпелән Иосиф хўща Иуда китсәлы, Иосифән Гесем пела йуш алыты урәңән. Щәлта Гесем мўва лыв йўхәтсәт.

29 Иосиф лўв колесница ловәң ухләл киртсәлы пә Израиль ащел йәщәлт Гесем мўва мәнәс, лўвел кашаләмәлән, әпәлсәлы, пә лўв сапләлән хўв холләс.

30 Пә Израиль Иосифа йастәс: «Ин ма нәңен лылңа ватмем йўпийән пәрты верәтләм».

31 Иосиф йайлала пә ащел хўт тәла йастәс: «Ма мәнләм, фараона айкел туләм пә лўвел йастәләм: ‘Ма йайлам пә ма ащем хот тәл, хўйатат Ханаан мўвән усәт, ма хўщайәм йўхәтсәт;»

32 щит ош шавиты хойатэт; лыв вой энмэллэт; пә ун вой па ай вой ташцлал пә муй тайлэт, лыв пәтән туслал’.

33 Фараон нынан вохлалы ки пә иңщәсләлы: ‘Муй верман улләты?’,

34 нын щиты йастаты: ‘Мун, нәң митйохлан, айтәлән ин тәм унты вой энмәлтман усув, опращлув иты’; щижән, нын Гесем мувән улты хайлайты. Египет хойатэт ош шавиты хойатэт әт шәктәллал, лывилала щит үкшәм».

47

Фараон Иосиф ащел пә йайлал пилән пәтәртәл

1 Иосиф йохтәс пә фараона айкел верәс пә йастәс: «Ащем пә йайлам, ай пә ун вой ташцлал пилән, пә иса муй лыв тайлэт, Ханаан мувән элты йохәтсәт; пә ин лыв Гесем мувән».

2 Йайлал элты вет хойат үс пә фараон йәщалт лощәлтәслы.

3 Фараон лүв йайлал иңщәссәлы: «Муй верман улләты?» Лыв фараона йастәсәт: «Мун ащилув иты ош таш шавиты йох, нәң митйохлан».

4 Щәлта лыв фараона йастәсәт: «Мун тәм мува улты щира йохәтсув, тащ лапәтты мув әнтом урәңән, Ханаан мувән шек ләллы йәт йохтәс; щижән, митйохлан Гесем мувән улты эсләлән».

5 Фараон Иосифа йастәс: «Ащен пә йайлан нәң хощайән йохәтсәт;

6 Египет мув нәң йәлпенән: ащен пә йайлан мет йәм мувән улты мийәлән; Гесем мувән лыв ат улләт; щәлта вер йәма уйәтты хойатәт лыв күтәлән уйәтлән ки, ма ташцлам вантыты хойатәт лыв элтылал пәна».

7 Щялта Иосиф Иаков ащел фараон пилэн уйтантыты туслы. Иаков фараон Турэм йямэн мэслы.

8 Фараон Иаков пела йастэс: «Няң нуптэн мүй арат тәл?»

9 Иаков фараона йастэс: «Ма каслуйэм хятәллам сот хольман тәл; ма уләм тәллам шимлэт пә шукәңәт, пә аратәлән ацилам каслуйэм тәләта әт йохәтләт».

10 Щялта Иаков фараон Турэм йямэн мэслы, пә фараон элты этәс.

11 Иосиф ащел пә йайлал Египет мүйән улты хайсәлы, Египет мет йам мүйән, Раамсес мүйән, лывилала мүй шуң тайты мэслы, хөты фараонән партса.

12 Иосиф ащел пә йайлал, пә хөл иса ащел тыхәл тәл тәрәмты аратән һаһән мийлыслы, кашәң хот тәл тәрәмты аратән.

Иосиф ләллы йәт Египет хөщә куцайа ул

13 Мүй лөватән һаһ әнтом ус, мет ләллы йәт йохтәс, щисән, Египет пә Ханаан мүйәт ләллы шукащсәт.

14 Египет мүйән пә Ханаан мүйән мүй арат щел өх ус, щи өх тыныйәм һаһ лат сәхат Иосиф хөл әкәтсәлы пә фараон хотән шавислы.

15 Щиты Египет мүйән пә Ханаан мүйән щел өх хөлас. Египет мүй хөятәт Иосиф хөщә йохәтсәт пә йастәсәт: «Мүңева һаһ мийа; щел өхев хөләм урәңән, няң ватман, мүңев мүй пәрты мосәл?»

16 Иосиф йастәс: «Ташлән ты вошталән, войлән сәхат һаһән мәллам, өхлән ки хөласәт».

17 Лыв ташлал Иосиф хөщә воштәслал; Иосиф пә лывилала һаһ мийлуйәс ловәт сәхат, ош ташәт, мис ташәт пә осәл войәт сәхат; щи тәл лывилал хөл войлал сәхат һаһән лүв мийлыслы.

18 Щи тәл щиты хәщәс; йухәт тәл лүв хōщайәла йōхәтсәт пә лүвелә йәстәсәт: «Мүң кущайәв элты әт хәһәтләв, охев хōлас, ташлув па кущайәв пелә питсәт; кущайәва мәты урәңән нәмәлты әт хәщәс, мүң эллув пә мүң мүвлув түмпийән;

19 мүй урәңән мүңева, һәң сәмлан ватман, пәрты пә мүвлув талты хайты? Мүңилув пә мүң мүвлув һаһ сәхат луталән, пә мүң, мүвлув пилән веккешә фараон митйоха питлув, һәң пә мүңева һаһ сәмәң лат мийа, мүңев лылңа хәщты пә әт пәрты урәңән пә мүвев талты әт хайты урәңән».

20 Щиты Иосиф хōл Египет мүв фараон урәңән лутсәлы, Египет мүвәң хōйәтәт кашәң лүв мүв хәрәл тыныслы лылңа хәщты урәңән. Фараон пелә мүв иса питәс.

21 Египет мүв и олңәл элты кимет олңәл унты улты мир хōл митйоха Иосиф версәлы.

22 Туп йир верты хōйәтәт мүвәт Иосиф әт лутсәлы, лыв фараон элты йүкан охән мийлысайәт, фараон мийәм ох элты ләсәт; щижән мүвел лыв әт тынысәл.

23 Иосиф мир пелә йәстәс: «Тәта щи, фараон кешә нынан пә нын мүвлән ма лутсәлам; тәта щи нынана һаһ сәмәң лат, пә мүва пōналән;

24 һаһ әкәтты пōра йōхәтталән, ветмет пелкәл фараона мийалән, һәл пелкәл пә мүва омәсты пә нынана пә хотәң оtlән пә һаврәмләң лапәтты урәңән хәщәл».

25 Лыв йәстәсәт: «Һәң мүң лылјәв шависән; йәм сәмән кущайәв мүң пеләва ат ватәл пә фараона митйоха питлув».

26 Щиты Иосиф Египет мүвән тәм хәтәл унты улты закон постәс: әктәм һаһ лат ветмет пелкәл фараона мәты, туп йир верты хōйәтәт әктәм һаһ лат түмпийән, лыв мүвел фараон пелә әт лүңтәсәс.

Иаков хайэм йасэң

27 Щиты Израиль Египет мўвэн ус, Гесем мўв шуңэн, щи мўвэн лыв тайтаңаңа улты питсэт, пә һаврэмәңа йисэт, пә шек ара йисэт.

28 Иаков Египет мўвэн лапәтхощйаң тәл ус; пә аратәл тәллал щирән лўв сот ветйаң пела лапәт тәл ус.

29 Израиль пәрты хәтлал ванамәс, Иосиф пәхәл вохсәлы пә лўвелла йастәс: «Йәм сәмән ма пелайәм ватлән ки, йошен ма пеш илпема пәнылыи пә йасәң мийа, һаң мәнәм щаләтлән пә әт ләпәллән, Египет мўвән мәнәм әт лоттәлән,

30 ащиләм пилән мәнәм Өлты урәңән; Египет мўв элты мәнәм тўви пә лыв Өлты хөшапәң кевелән мәнәм лотты». Иосиф йастәс: «Һаң йасәңен щирән верләм».

31 Пә йастәс: «Мәнәма йасәң мийа». Иосиф йасәң лўвелла мәс. Израиль пә лўв Өлттәхайәл Өсмәлән, Өх пәнман, ил һүрәс.

48

Иаков Манассия пә Ефрем йәмән мәллы

1 Щи йўпийән Иосифа йастәса: «Щиты, һаң ащен кәшаң». Пә лўв Манассия пә Ефрем пәхәлал пәтән ўслы.

2 Иакова айкел верса пә йастәса: «Щиты, Иосиф пәхән һаң хөщайән йил». Израиль хәщәм йурлал әктәс пә Өлттәхайәлән нөх опсәс.

3 Иаков Иосиф пела йастәс: «Иса Верәтты Турәм Луз вошән, Ханаан мўвән, ма хөщайәм этәс пә йәмән мәнәм мәслы,

4 пә мәнэма йастәс: ‘Ма нәңен рутмәлтлэм, ара верлэм, ар мир нәң элтэн питәл, пә тәм мұв нәң йүпенән нәң тыхләна веккеша тәйтә мәлэм’.

5 Ин нәң пәхнәлан, ма йәхәттәм йәлпийән Египет мұвән сәма питәм пәхнәлан, лын мәнәңәлам; Ефрем пә Манассия, лын Рувим пә Симеон иты, мәнәңәлам питләңән;

6 лын йүпанән сәма питты һаврәмлән нәңилан питләт; лыв щәха йайңәлән нәм хұват йайңәлән мұвәт элты мұвән ортлайәт йәллы тәйтә урәңән.

7 Месопотамия элты мәнмемән, Ханаан мұвән, Ефрафа унты йәша әт йәхәтмемән, Рахиль пәрәс, ма лүвәл щита, Ефрафа пәла мәнты йуш пүңәлән, лоттәсәм», Ефрафа щит ин Вифлеем.

8 Щәлта Израиль Иосиф пәхнән кашаләс пә йастәс: «Щит хәйңән?»

9 Иосиф әщәла йастәс: «Щит ма пәхнәлам, Турәмән тәта мәнәм мийәм пәхнәлам». Иаков йастәс: «Ма пүңләма лынан тұвалән, ма лынан йәмән мәллам».

10 Пирща йүвәм Израиль ики сәмлал нұшайа йисәт, йәма әт нысайәт. Иосиф пәхнәләл лүв пүңләла туслы, лүв лынан мосәлтәслы пә әпәлсәлы.

11 Израиль Иосифа щиты йастәс: «Нәң веншен шийаләты әт нумисысәм; ин пә Турәмән һаврәмлән мәнәм хәлна әтәлтәсайәт».

12 Иосиф лынан лүв шаншәхләл элты йәлшәк туслы пә лүв йәлпелән мұв унты, әх пәнман, ил һүрәс.

13 Щәлта Иосиф пәхнәләл кинтак ұслы, Ефремәл йәм пеләк йошәла, Израиль пәрта пеләк йош шәма, Манассияәл пә пәрта пеләк йошәла, Израиль йәм пеләк йош шәма, пә лүв хәщайәл вана туслы.

14 Израиль пә йәм пеләк йошәл Ефрем әха пәтсәлы, кұш щитәл айшәк ус, пәрта пеләк йошәл пә Манассия

Оха пӱтсэлы. Номэс тайман йошңилал щиты, пелэтман, пӱтсэлы, кӱш Манассия олэң пӱх ус.

15 Щитэлэн Израиль Иосиф йӱмэн мӱслы пӱ щиты йастэс:

«Турэм, Хӱй йэлпийэн Авраам пӱ Исаак ащеңэлам устэн,
пӱ мӱнэм ултэм ху́ват тӱм хӱтэл унты шавийэм
Турэм,

16 атэм вер элты мӱнэм нӱх пайтылыты ангел,
тӱм энэмты пӱхӱн йӱмэн ат мӱллы;
лын нэмлэн йастытыйэн,
ма нэмем пӱ, Авраам пӱ Исаак ащеңэлам нэмӱн,
ищи ат нумӱлмилайэт,
пӱ лын тыхӱл тӱллэн мӱвэн ара ат йилтэн».

17 Иосиф кашалӱслы, ащел йӱм пелӱк йошӱл Ефрем
Оха пӱнмал; нӱпсӱл щит элты шӱкӱс. Ащел йош ӱслы
пӱ Ефрем Ох элты Манассия Оха пӱнты ӱтщислы,

18 пӱ ащела йастэс: «Анта, ащи, тӱта щи – олэң
пӱхем; лӱв Охӱла йӱм пелӱк йошен пӱны».

19 Ащел пӱ лӱв пилӱлэн ӱт кашащӱс пӱ йастэс:
«Уйӱтлӱм, пӱхийӱ, уйӱтлӱм; лӱв элтӱл ищи вӱлаң
мир тыйӱл, туп апщел лӱв элтӱл унашӱк питӱл, лӱв
элтӱл ар мир тыйӱл».

20 Щи хӱтэл лынан йӱмэн мӱслы, йастэман:

«Нын нэмлэн ху́ват израиль йох хӱйатӱта йасӱнэн
йӱм мӱты питлӱт, пӱтӱрман:

‘Турэм Ефрем пӱ Манассия иты нӱҗена ат верӱл’».

Щиты Ефрем Манассия элты унашӱк пӱтсэлы.

21 Щӱлта Израиль Иосифа йастэс: «ЩИ, ма пӱрты
хӱтлӱм йӱхтӱс; Турэм нын пиланэн питӱл пӱ ащилӱн
мӱва нынан йӱхлы туллы;

22 амор йох элты алтты кешемэн пә йухлэмэн ма йбра шитгэм мўвем нәңена мәлэм, щит йайлан мўв элты аршәк, йайлан күтән уна ултән урәңән».

49

Иаков пӔхлал йӕмән мӕллы

¹ Иаков пӔхлал вохсәлы пә йастәс: «Йӕха ӕктәщаты, пә ма нынана йастәлэм, мўй нын пиланән йәллы улты хӕтлӕтән питәл.

² Ӕктәщаты пә хуләнтаты,
Иаков пӔхәт,
Израиль ащан ики хуләнтаты.

³ Рувим, олэң пӔхем!
Нӕң – ма йурәм
пә ма ху йурәм олэң ӕаврәмем,
мет лӕтәң пә мет йурәң;

⁴ туп нӕң хўмпәт иты йәшащсән,
– ащен Ӕлтгӕхайа Ӕлсән,
нӕң ма Ӕлтгӕхайэм шӕкатсән,
щешән, мет уна нӕң ӕт питлән.

⁵ Симеон пә Левий, йайсакңән,
алтты кешилән пӕратты урәңән тӕйләлән;

⁶ лын нӕмәслән хӕща ма вер ӕт тӕйләм,
лын пиланән ӕт ӕктәщиләм,
лын хӕйатәт ликащман веллыстән
пә каш урәңән хор күр лон эвтылыстән;

⁷ лын ликән мўлман ат ул, мӕрт тўмпи так урәңән
пә йәшащты щирән мўлман ат ул, мӕрт тўмпи йурәң
урәңән;

Иаков тыхәл тәл күтән лакки йӕвәллылам
пә Израиль мўв лӕватән лакки рӕңәллылам.

⁸ Иуда! Йайланән нӕң ишәкты питлайән.
Вўраклан нӕң элтән пӕлты питлӕт;
ащен пӔхәт нӕң йәщалтән, ӕх пӕнман, ил ӕўрлӕт.

9 Иуда, һаң эһәмты лев вой,
һаң йәм велпәс элты йОхәтлән, пОхийә.
Лев ху вой иты пә лев нә вой иты,
лүв мүвән Олталән,
хОйән һОх күрәтты верәтла?

10 Скипетр хон пос Иуда хОща хәщәл
пә лүв хот тәләлән хон катәлты пос йәллы тайты
питла,

Йәмащты От йОхәттал унты,
ХОй йәщәлт хОл мирәт шаншОхән лойты питләт.

11 Виноград йУха осәл вой пОшхәл лүв йәрләлы,
виноград мет йәм йУх хОща осәл пОшхәл
лощәлтәллы;

сОхлал унайән пусләлы
пә лумтәмәл виноград урән лОхәтләлы.

12 Сәмлал уна иты вОльиләт
пә пеклал мис йик иты һОвет.

13 Завулон щарәс питарән улты питәл
пә ун хопәт лойты шитам лух йУкана питәл,
Сидон унты лүв мүв сыләл йОхәтәл.

14 Иссахар
– йОханнән күтән Олты йурәң осәл вой;

15 лүв кащәләслы, щүтщәты лотәл йәм,
мүвәл ләтәң:
ләңкәрләл лавәрт алтты урәңән ил эсәлсәлы,
пә мит сОхәптәты урәңән рупитты питәс.

16 Дан, Израиль и тыхәл иты,
лүв мирәл сүтәтты питләлы;

17 Дан Охты вой иты йушән Олты питәл,
атәм Охты вой иты йушән лавләсәл,
лов күрәл элты пОрәмәталән
лов шәшән омәсты хОйат йОхлы рәкәнәл.

18 Һаң һотпена һОмәс пОнләм, Турәм Куца!

19 Гад долмасты Өтәтән иляпты питла,
лүв пә лывилал калтәмлал хүват йӧхлы нухәлләлы.

20 Асир пә – һаһәл мавәң питәл,
хонәт ләты ләвпәсәт тутлыты питәл.

21 Неффалим – ун теревинф* йӧх,
хӧрам нүвәт лүв әнмәлтәл.

22 Иосиф – йәм лыләң йӧх нүв,
йәм лыләң йӧх нүв йик пүңәлән;
нүвлал пушас нүмпийән әнәмләт;

23 лальәсман лүв шукатыса,
йухләң йохән һолән эслыса,

24 лүв пә йухләл ищипа така хәщәс,
йошлал ищиты йурәңәт,
Иаков йурәң Турәм йошәт элты,

Лыләт Шавиты Ӧт элты пә Израиль Так Вер элты,

25 ащән Турәм элты, Хӧйән һаң ат һотлайән,
Иса Верәтты Ӧт элты, Хӧйән һаң йәмән ат мәлайән
нумәлта турәм элты,
илән Ӧлты пәтылы тәха элты,
әсәм шүв пә утрәл элты;

26 ащән йәм йасәт элты,
лыв катра Кевәт йәм элты
пә йис сәхмәт йәм элты лыв пәлшәкәт;
Иосиф ӧх пәтыяа лыв ат питләт,
йайлал күтән пирыйәм Ӧт ӧх пәтыяа лыв ат питләт.

27 Вениамин, һәләң йәвәр,
аләңсәхат веләм Ӧтәл ләл
пә йәтнайән мӧщатәм Ӧтәл ортәл».

28 Тәм Израиль кәтхӧщйаң сыр рут; щиты
лывилала ащәл ики йастәс; лывилал йәмән мәслы,
кашәң Ӧтәл лүв йукан йәмән мәслы.

* 49:21 49:21 теревинф йӧх – (евр.) щит дуб хӧрпи йӧх;

Иаков пәрэм пә ил лэщатәм вер

29 Щәлта Иаков лывилала щиты партсэлы, лывилала щиты йастәс: «Ма ма мирэм хоща мәнләм; ашилам олты хощапән кевән мәнэм лотталән, щит Ефрон хет ики мұв хәр хоща,

30 Махпела мұв хәр хоща, Мамре шōма Ханаан мұвән. Авраам Ефрон хет ики элты щи хощапән кев лоттәты урәңән мұв хәр пилән лутәс.

31 Щи хощапән кевән Авраам Сарра имел пилән лоттәман уллайтән; щита Исаак Ревекка имел пилән лоттәман уллайтән; щита Лия имем ма лоттәсәм;

32 щи мұв хәр хощапән кевәл пилән хет йох элты лутса».

33 Щитәлән, пōхлала партәм йасәңлал Иаков вōләтсэлы, кұрлал олттәхайа пōтсэлы, пә пәрәс, пә опращлал хоща мәнәс.

50

1 Иосиф ащел элты рәкнәс пә холләс, пә лұвел мосәлтәслы.

2 Щәлта Иосиф ләккар митйохлала ащел бальзамән* нōсәтты партсэлы; ләккарәт Израиль бальзамән нōсәтсәл.

3 Нәлйаң хәтәл хәщәс, щи арат хәтәл бальзамән пōшәлтәла, пә лапәтйаң хәтәл Египет хōйатәт лұв элтәл холләсәт.

4 Холләп хәтләт хәщәмән, фараон ләңкәр хōйатәт пела Иосиф йастәс: «Йәм сәмән ма пелайәм ватләты ки, тәмиты фараона йастаты:

5 ащем ма элтәм йасәң үс, щиты пōтәртәс: ‘Ма пәрты хәтләм ванама; Ханаан мұвән ма лэщатәм

* 50:2 50:2 бальзам – щит ар сыр эпләң уңхәң вōй;

хӧшапэң кевемэн мӕнэм шавийи'. Ин пӕ мӕнэм эслы йӕхты пӕ ащем лоттэты, пӕ щӕлта йӧхлы йӧхэтты».

⁶ Фараон йастэс: «Йӕнха пӕ ащен лотты, хӧты лӱв нӕнэна партэс».

⁷ Иосиф ащел лоттэты мӕнэс. Лӱв пилэлэн фараон хӧл лӕнкэр йохлал мӕтсэт, лӱв хотэл ун икет пӕ Египет мӱв хӧл ун икет,

⁸ пӕ Иосиф хот тэл, пӕ йайлал, пӕ ащел хот тэл. Туп нӕврэмлал пӕ ай пӕ ун вой тащлал Гесем мӱвэн хайсылал.

⁹ Лыв пиллалэн ловэң ухлэт пӕ лов шӕнша лэлэм хӧйатэт па мӕтсэт, щишэн, мӕнэм ӧтэл ар ус.

¹⁰ Щиты лыв Горен-гаатад унты Иордан йӧхан па пелка йӧхэтсэт пӕ щита шек так холлӕп версэт; лапэт хӕтэл щита ащел урӕнэн Иосиф холлӕс.

¹¹ Ханаан мӱвэн улты хӧйатэт щи холлӕп Горен-гаатад хӧща ватсэт пӕ йастэсэт: «Египет мӱв хӧйатэт хӧща ун шук пӕ холлӕп!» Щишэн, щи тӕха щиты нэмэтса: 'Египет мӱв хӧйатэт холлӕп', щит Иордан йӧхан па пелӕкэн ул.

¹² Щиты Иаков пӧхэт лӱв партэм верэл версэл:

¹³ Ханаан мӱва пӧхлалэн лӱв туса пӕ Мамре шӧма Махпела мӱв хӕр хӧща улты хӧшапэң кев лыпийэн шависа. Щи хӧшапэң кев мӱв хӕр пилэн Авраам Ефрон хет ики элты лоттэты урӕнэн лутэс.

¹⁴ Щӕлта ащел лоттэмел йӱпийэн Иосиф пӕ йайлал пӕ хӧл лӱв пилэлэн ащел лоттэты йӕнхэм хӧйатэт Египта йӧхлы йӧхэтсэт.

¹⁵ Ащел пӕрэм йӱпийэн Иосиф йайлал йастэсэт: «Мосэң, Иосиф мӱңев лӕикэн этлӕлы пӕ лӱвел атэм вермев нӱр йӧхлы катӕллӕлы?»

¹⁶ Пӕ лыв Иосифа айкел китсэт: «Ащен пӕртал йӕлпийэн щиты йастэс:

17 'Иосифа тәмиты йастаты: йайлан нүрэт пә кәрэкэт йөрэмалэн нәңена атәм вермел урәңән'. Пә ин ащен Турәм митйохлал нүрлал эслалән». Щит лүвела пөтэртәмән, Иосиф холлэс.

18 Щәлта йайлал ищи йөхэтсэт, пә лүв йэлпелән мүй унты, өх пөнман, ил нүрсэт, пә йастәсэт: «Мүй нәңена рупитты йохлан».

19 Иосиф йастәс: «Ал пәлаты, ма мүй Турәм хун?»

20 Йәна щи, нын ма пелайэм атәм версәты; туп Турәм щит йәма керәтсәлы, ин тыйәлтәм верәл урәңән: ар хөйат лыл шавиты урәңән;

21 щишән, ал пәлаты: ма нынан, имилән пә нын һаврэмлән лапәтлылам». Пә лывилал роммәлтсәлы, пә сәмлал рәхты щирән лыв пиллалән пөтэртәс.

22 Щиты Иосиф Египет мүйвән ус пә ащел хот тәл ищи ус; Иосиф уләм нуптәл сот йаң тәл ус.

23 Ефрем хиләт һаврэмлал хөлна вантәс, Манассия Махир пөхәл пөхәт сәма питәмән Иосиф шанша ищиты пөнылысайәт.

24 Щәлта Иосиф йайлала йастәс: «Ма пәрты хәтләм ванамәс, нын хөщайән Турәм йөхәтәл пә нынан тәм мүй элты щи мүйа туллы, мүй элты Лүв Авраама, Исаака пә Иакова йасәң мәс».

25 Щәлта Иосиф Израиль пөхәт элты так йасәң үс, щиты пөтэртман: «Турәм нын хөщайән йөхәтәл, пә лөв шүклам тәлта түвалән».

26 Иосиф нуптәл сот йаң тәл аратән пәрәс. Египет мүйвән бальзамән лүв һөсәтса пә кев элты верәм хәла йүха пөтса.

Хӑнты Перевод Библии
Portions of the Holy Bible in the Khanty language of
Russia: Хӑнты Перевод Библии (Portions)

copyright © 2021 Institute for Bible Translation, Finland

Language: ханты ясаң (Khanty)

Contributor: Institute for Bible Translation, Finland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

2910874d-7153-5578-998e-5a69c9cc97dd